

Pivški list

Zelenikras

OBILO LEPEGA V TEM LETU!

Drage občanke in občani, v prvi letošnji številki našega glasila vam v imenu celotnega uredniškega odbora namenjam obilo spodbudnih in prijetnih želja za dneve, ki nas bodo povezovali in v katerih se bomo srečevali. Bodimo si naklonjeni in izkoristimo trenutke za priložnosti, ki vzbujajo pozitivne občutke in uspešne zgodbe. Z vsebino našega glasila vedno znova dokazujemo, kako pomembno je vzdušje, ki ga v domačem okolju krojite občani. Hvala za vsa vaša prizadevanja, vaše pobude in predloge ter pozornost, kar nas usmerja, da vam sledimo in si med seboj delimo. Marsikateri prijeten dogodek, dosežek, uspeh ali napredek.

Novi začetki so vedno izziv in želja. Predvsem naj jih bo v novem letu čim več, saj tudi ob neuspešnih poskusih osvojimo marsikatero spoznanje, ki ga sicer ne bi, nas pa vendarle obogati in navsezadnje uči. Sprejeti in živeti življenje.

Doris Komen Horvat
odgovorna urednica

Naslov uredništva: Občina Pivka,
Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka
Telefon: 05/72 10 100
Spletna stran: www.pivka.si
Elektronski naslov: pivski.list@pivka.si
ISSN št. 2536-4367
Naklada: 2400 izvodov
Prejmejo ga brezplačno vsa gospodinjstva v
Občini Pivka.
Uredniški odbor: Nataša Biščak, Silvo
Čelhar, Danijel Kovačič Grmek, Irena
Margon, Evgen Primožič
Glavna in odgovorna urednica:
Doris Komen Horvat
Fotografija na naslovnici:
Občina Pivka
Jezikovni pregled: Irena Margon
Oblikovanje: Kreaktiva
Tisk: Abakos d.o.o.

Uredništvo si pridržuje pravico, da članke ustrezno skrajša in jih v primeru, ko v skladu s programsko zasnovno glasila ne sodijo v nobeno izmed rubrik, ne objavi. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo.

VABLJENI K SOUSTVARJANJU OBČINSKEGA GLASILA

Vaše prispevke za marčevsko številko pričakujemo

najpozneje do 8. MARCA 2022

na e-naslov: pivski.list@pivka.si.

ČLOVEK OB NAS JE NAJVEČJE BOGASTVO

V predbožičnih dneh so postojnski skavti na Pivško ponesli Luč miru iz Betlehema, z letošnjo poslanico »Človek, ne jezi se!«, ki poudarja pomen spoštovanja sočloveka kot temelj za preseganje trenutne razdvojenosti, ki nas ločuje. Človek ob nas je največje bogastvo, ki ga imamo. Vsak človek, ne samo tisti, s katerim nam je prijetno, je nepogrešljiv za naše življenje. Zato ga spoštujmo. Za to je potrebna samo drobna odločitev, da bomo drug z drugim spet ravnali kot s človekom, ki ima svojo vrednost in svoje dostojanstvo. Začnimo torej z lepo besedo, ki rodi nekaj lepega. Pozdravljajmo se. Bodimo vljudni drug do drugega.

Postojnski skavti so svoje dobre želje z lučjo miru že 31. leto zapored ponesli v vse javne ustanove v občini Pivka in Postojna. Med drugim so obiskali Občino Pivka, kjer jih je sprejel župan Robert Smrdelj skupaj s sodelavci občinske uprave ter Park vojaške zgodovine.

DKH

Foto: Občina Pivka

MIKLAVŽEVANJE V PIVKI

Miklavževanje smo v Pivki tudi letos izpeljali v nenavadnih pogojih, saj nas že dolgo ogroža koronavirus. Predlani (2020) smo Miklavžev čas izkoristili za ustvarjalne domače delavnice – izdelavo voščilnic, v letu 2021 pa smo le nekako uspeli izpeljati vsaj obdarovanje in razveseliti otroke. Sveti Miklavž je bil v karanteni, zato ni mogel priti osebno na obisk k otrokom v Pivki. Odločil pa se je, da jih obdaruje, tako jim je pustil darila, ki so jih otroci prejeli zunaj pred Krpanovim domom v petek, 3. decembra. Starši in otroci so upoštevali ukrepe NIJZ in posamično prihajali po darila, ki jih je pripravilo društvo ob finančni podpori Občine Pivka. Vsak otrok je v vrečki prejel tudi vzpodbudno pismo s sporočilom Miklavža, naj zaupajo vase in v Boga in naj se trudijo še naprej biti svetla lučka, ki prinaša dobroto in greje srca. Člani KD Lipa smo jim obljubili, da prihodnje leto pa Miklavž gotovo pride, saj vsi upamo, da bo nadloga koronavirusa kmalu mimo.

Irena Margon

Foto: Andrea Blažević

DEDEK MRAZ SPODBUDIL MLADE ŠPORTNIKE

Kljub zanimivim in težkim zdravstvenim razmeram se mladi telovadci v Pivki - »Zmajčki« - ne damo. Že v mesecu oktobru smo pogumno zajadrili v športne vode in telovadili vsak torek. Seveda v svojem mehurčku. Pri gibalnih uricah se učimo raznovrstnih veščin in spretnosti, ki nam bodo še kako prav prišle v življenju. Ne pozabimo pa niti na stare gibalne in rajalne igre ter ples. Ker smo bili v teh mesecih pridni, nas je v pravičnem decembru obiskal tudi dedek Mraz. Sprva nam je delal družbo in uganjal vragolije naš zmajček, nato pa je na vrata potrkal dobri mož v spremstvu palčka. Zapeli smo mu že zimzeleno otroško pesmico o dedku Mrazu in zaplesali. On pa nas je razveselil z darili. Ob snidenju smo mu zaželeli srečno pot in veliko zdravja. In mu prišepnili, naj se tudi drugo leto ustavi pri nas.

Samanta Abram

JASLICE LETOS MANJŠE, AMPAK ZATO NIČ MANJ LEPE

Po lanskoletnem premoru so se jaslice vrnile tudi v košansko cerkev, kjer jih ob pomoči posameznikov še vedno ustvarja Milan Mozetič. Letos so zaradi ukrepov, ki zahtevajo več prostora v klopih, nekoliko manjše kot prejšnja leta, vendar so še vedno prava paša za oči.

Vsako leto na jaslicah najdemo nekaj novega, zadnja leta pa so to predvsem stari slovenski motivi in tako si je tudi letos sveta družina našla svoje mesto v kraški jamski votlini.

Milan Mozetič ideje zbira celo leto. Ko so ene jaslice postavljene, se že prične misliti na prihodnje leto, pravi. Vsekakor upa, da bodo prihodnje leto postavljene na večji površini, kot smo bili to vajeni v preteklih letih.

Delo se v cerkvi prične že takoj po miklavževanju in traja vse do svetega večera, ko ob polnočnici jaslice razsvetlijo cerkev. Jaslice bodo tako kot vsako leto cerkev krasile do svečnice, 2. februarja in ste seveda lepo vabljeni, da si jih ogledate.

Foto: Sidonija Zega

DKH

JASLICE V PETELINJAH PRED CERKVIJO

Potreben je bil le kratek sprehod skozi Petelinje in pred podružnično cerkvijo sv. Jerneja smo lahko zagledali prisrčne jaslice, ki oznanjajo božični čas. Že drugo leto zapored so jih postavili vaščani Petelinj. Pobudniki so bili tisti, ki skrbijo za urejanje cerkve. Sodelovali so starši in otroci, ki so letos oblikovali okraske. Otroci so jih nato sami postavljali na smreki, ki stojita ob straneh štalice. Jaslice so obogatili tudi z lučkami, vaška skupnost pa je za več kot 50 otrok poskrbela, da so prejeli tudi darilce v zahvalo za sodelovanje in trud. V časih, ko se je težko in nedopustno družiti znotraj, je bila to dobra ideja, da so se ob jaslicah zunaj ljudje lahko ustavili, predvsem pa sodelovali.

Irena Margon

ZANIMIVE JASLICE DEVETOŠOLCEV V PIVKI

Pred božičem že vrsto let pivški župnik Marjan Škvarč povabi devetošolce, da v odprti garaži pri župnišču pripravijo svoje jaslice. Tudi letos so ustvarili jaslične figure, tokrat malo drugače kot prejšnja leta. Figure za jaslice so naredili iz papirja, znotraj pa so postavili žarnice, da so figure zažarele na čisto poseben način. Prava simbolika za današnji čas, ko preveč občudujemo površinskost in zunanost, znotraj nas pa manjka toplote in človečnosti.

Razsvetljene figure nam sporočajo, da moramo biti luč za vse ljudi, da moramo izžarevati dobroto in razumevanje med seboj.

Irena Margon

BOŽIČNI KONCERT V ŠMIHELU

Foto: Kristjan Kaluža

V šmihelski dolini si prazničnih dni ne moremo zamisliti brez ubranega prepevanja božičnih napevov, zato že nekaj let pod okriljem Kulturnega društva Šmihel priredimo božični koncert. Letošnjega, petega po vrsti, smo se po enoletnem premoru zares veselili in ga tudi izpeljali na praznično nedeljo, 26. decembra, v župnijski cerkvi sv. Mihaela v Šmihelu.

Moči so združile domače zasedbe: pevska skupina Izvir, Ženska vokalna skupina Šmihel in Vokalna skupina Iskrice, v goste pa smo povabili še Kvartet Sonček iz Pivke, Vokalno skupino Slavna in Komorni zbor Ipavska

iz Vipave. Dogajanje je prepletal voditeljski (in sestrski) tandem Karolina in Veronika Marc, obiskovalce pa sta nagovorila tudi župnik Marjan Škvarč in predstavnica kulturnega društva Tjaša Smrdel.

Praznično vzdušje je sklenila Sveta noč, ki smo jo odpeli vsi skupaj – pevci in tudi obiskovalci, nato pa smo se razšli, polni pozitivnih vtisov in zadovoljni, da smo po dolgem času spet lahko skupaj ustvarili nekaj lepega.

Tinkara Volk

BOŽIČNI DAN S SONČKI

Na božični dan so nas v cerkvi sv. Petra v Pivki s koncertom razveselili pevci pivške moške zasedbe Sonček. V splošnem pomanjkanju dogodkov in posledično božičnega vzdušja je bil ta koncert več kot dobrodošel. Zbrane je najprej nagovoril pivški župan Robert Smrdelj, ki je vsem voščil blagoslovljen božič. Prvi del koncerta je bil namenjen 30-letnici nastanka naše države. Sončki so nastop začeli s himno, nadaljevali pa s serijo domoljubnih pesmi. Dogajanje sta popestrila igravec Pavle Ravnohrib s čudovitimi vmesnimi domovinskimi citati in citrar Tomaž Plahutnik. V drugem delu koncerta so nam kvartet Sonček, organist Tone Potočnik in Vokalna skupina Iskrice pričarali vzdušje zgodovinskega odrešenikovega rojstva in jaslic in tudi modernega praznovanja božiča. Vsi nastopajoči in obiskovalci smo za

konec zapeli najbolj priljubljeno božično pesem Sveta noč. Celoten glasbeni večer in predvsem zaključna pesem sta prisotne napolnila z upanjem. Božično sporočilo vere, upanja in ljubezni nam bo v pomoč v sedanjih zahtevnih časih. Sončkom gre zahvala za čudovit glasbeni večer. V letošnjem letu praznujejo 30. obletnico delovanja. V celotnem aktivnem obdobju so kvalitetno popestrili pivško pevsko ponudbo. Čeprav se je sestava zasedbe skozi leta spreminjala, osnovni pevci ostajajo, ubrano petje za sončno »ogrevanje« src poslušalcev pa tudi.

Danijel Kovačič Grmek

BOŽIČNICA NA JURŠČAH

V nedeljo 2. januarja 2022 je Kulturno društvo Juršče pripravilo božičnico v vaški cerkvi sv. Jurija. Uvodoma so zbranim praznike voščili in jih pozdravili župnik Niko Štrancar, predsednica društva Majda Žužek in direktorica Zavoda za turizem Jana Gržinič. Z božičnim repertoarjem se je najprej predstavil Otroški pevski zbor Kd Juršče, ki ga vodi Urška Žužek, nato je na kitaro zaigrala Manca Strle. V drugem delu koncerta je občinstvo razveselila nova pevska skupina Izvir iz Šmihela. Pevce je na klaviaturi spremljala Marjana Lenarčič. Vsi nastopajoči so dogodke sklenili s pesmijo Sveta noč, ki je v srcih prisotnih odmevala kot upanje in naznanja novo rojstvo. Kulturno društvo Juršče se zahvaljuje vsem nastopajočim, ki so kljub času

koronavirusa uspeli pripraviti božični kulturni program ter mladim iz društva, ki so prireditev tudi povezovali. Še posebej hvala obiskovalcem, ki so spoštovali vse potrebne ukrepe na dogodku.

Kulturno društvo Juršče

PRAZNIČNO VZDUŠJE V NADANJEM SELU

Tudi letos smo v mesecu decembru v Nadjem selu želeli ustvariti malo prazničnega vzdušja. Otroci so s pomočjo staršev ustvarili unikatne novoletne okraske, ki so krasili postavljena bora. Na boru pri »Pilovi hiši« so poleg okraskov zasvetile tudi lučke, za kar se zahvaljujemo občini Pivka. Da pa drevce ni samevalo, mu je na bližnjem drevesu delalo družbo še okrašeno staro kolo. Vsi skupaj si želimo, da nam leto, ki prihaja, nameni veliko dobre volje, smeha, prijateljstva, predvsem pa, da se bomo lahko brez omejitvenih ukrepov skupaj družili in uživali v načrtanih aktivnostih.

Ksenija Belcer Žnidaršič

PRAZNIČNA BOŽIČNICA

Jure Počkaj velja za enega najprepoznavnejših opernih solistov med centralno in južno Evropo po mnenju mednarodnih medijev in kritikov. V velikih baritonskih vlogah in samostojnih koncertih je glasbeni odtis pustil tako na evropskih kot tudi ameriških odrih in opernih hišah.

Jure Počkaj z Rotary klubom Postojna – Cerknica je tudi v letošnjem decembru s svojo dobrodelno glasbeno oddajo Božičnica pričaral prijetno praznično vzdušje. Oddaje so bile tudi dobrodelno obarvane, saj so lahko gledalci in poslušalci z SMS sporočilom prispevali Rotary Klubu Postojna – Cerknica za mesečne štipendije perspektivnih glasbenikov. Oddajo je med drugim podprla tudi Občina Pivka, gost ene izmed treh oddaj pa je bil tudi pivški župan Robert Smrdelj, ki je minulo leto povzel sicer kot posebno, kar zadeva raznih izzivov, vendarle pa s svojo toplino in optimizmom zaželel vsem skupaj prijazno leto, z obilo razumevanja in dobrega počutja.

V dnevni sobi na domačiji Počkaj so gostovali glasbeniki Nina Pušlar, Alenka Godec in Omar Naber. Vse tri decembrske nedelje so bile v živo predvajane na Radio 94, Facebooku, Instagramu in Youtube kanalu.

DKH

Vsaka beseda, vsak pogled, vsako dejanje in vsak nasmeh lahko prinese srečo drugim ljudem.

V novem letu 2022 vam želimo veliko sreče in zdravja.

Župan Občine Pivka Robert Smrdelj s sodelavci občinske uprave

OBČINSKI SVETNIKI NA ZADNJI SEJI V LETU 2021

Občinski svetniki so se 22. decembra sestali na svoji zadnji, 19. redni seji v letu 2021.

Osrednja točka na dnevnem redu je bila druga obravnava proračuna Občine Pivka za leto 2022, ki so ga občinski svetniki soglasno sprejeli. Prihodki proračuna so načrtovani v višini 14.851.098 € in odhodki v višini 15.398.063 €. V letu 2022 je načrtovana tudi dolgoročna zadolžitev v višini 900.000 € za financiranje investicij v javno infrastrukturo, za odplačilo kreditov bo namenjenih 379.189 €.

Občinski svet je sprejel spremembe in dopolnitve Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Pivka, s katerim se dopolnjuje obseg zbiranja ločenih frakcij pri uporabnikih. Z namenom zmanjševanja količine mešanih komunalnih odpadkov, ki gredo v nadaljnjo obdelavo in odlaganje in kot taka predstavljajo velik strošek za uporabnika, se uvaja sistem zbiranja odpadnega papirja in kartona ter embalaže iz papirja in kartona embalaže neposredno pri uporabniku.

V ta namen bo uporabniku dodeljena dodatna posoda z modrim pokrovom, ki jo bo izvajalec javne službe praznil

enkrat na štiri tedne. Spreminja se tudi frekvenca odvoza mešanih komunalnih odpadkov, ki bo po novem enkrat na štiri tedne. Spremenjeni režim se uveljavi s 1.6.2022.

Občinski svetniki so obravnavali in potrdili Elaborat o oblikovanju cene izvajanja storitve gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov za leto 2022. Ker sedaj veljavna cena storitve ne zagotavlja pokrivanja stroškov, ki nastajajo pri izvajanju javne službe, je bilo predlagano povišanje cene. Zlasti je povišanje izrazito pri ceni obdelavi in odlaganja mešanih komunalnih odpadkov, zato je cilj zmanjševanje količine tovrstnih odpadkov. Ena od rešitev je prav zmanjševanje količine odpadkov iz papirja, ki pristanejo v črni kanti. Mesečni strošek za štiričlansko družino z lastnim kompostiranjem bo po novem znašal 26,82 EUR z vključenim DDV (pred tem 22,28 EUR), za štiričlansko družino, ki je vključena tudi v zbiranje bioloških odpadkov pa 36,32 EUR (pred tem 28,52 EUR).

Občinski svet je potrdil Sklep o oprostitvi plačila vstopnine za ogled Ekomuzeja Pivških presihajočih jezer in Centra o velikih zvereh Dina za občane občine Pivka.

Na seji so svetniki podali soglasje k širitvi prehodnega območja v Biosfernem območju Kras in porečja Reke. Porečje Reke, ki v občini Pivka predstavlja njen velik del, je že opredeljen kot vplivno območje parka Škocjanskih jam. Prehodno območje se tako poveča še na del, ki ga zdaj pokriva Natura 2000 in drugi predpisi iz varstva naravnih vrednot. Širitev tako ne prinaša nobenih novih omejitev v rabi prostora. S širitvijo biosfernega območja dobimo v Pivki novo priložnost za povezovanje in prenos dobrih praks. V okviru Parka Škocjanske jame bi tako promovirali naše lokalne izdelke, ponudnike in turistične zanimivosti.

Takšno povezovanje odpira tudi nove možnosti za kandidiranje na različnih EU razpisih na temo varstva narave ter razvoja območij, pomembnih za varstvo narave.

S širitvijo pridobimo možnost strokovnega, turističnega in izobraževalnega sodelovanja in vključevanja v ponudbo znamke Park Škocjanske jame. Znamka biosferna območja Človek in biosfera (MAB) spada pod okrilje UNESCO in je prav zato prepoznana na svetovni ravni.

Predsednica Nadzornega odbora Občine Pivka Mojca Požar Štunf je predstavila letno poročilo o delu Nadzornega odbora. Nadzorni odbor je izvedel štiri revizije, in sicer Sanacija mostu na Suhorje, Prizidek OŠ Šmihel, financiranje športa in področje pokopališke in pogrebne dejavnosti. Pri vseh nadzorih Nadzorni odbor ni ugotovil nepravilnosti, ki bi pomenile kršitev zakonodaje.

Na seji je direktorica Zavoda Turizem Pivka Jana Gržinič predstavila načrt dela. Poudarila je strokovnost in zavzetost vseh, ki na zavodu redno ali občasno delujejo. Zaradi njih je lahko tudi plan del obsežen in možnost uresničenja načrtov velika. V nekaj mesecih so se organizirali in že opravili nekaj začetnih nalog; odprtje Dine, kina, uspešne jesenske delavnice, tematska spletna predavanja, marketinški plan, sodelovanje pri pripravi vsebin za nove projekte...

Za naprej pa pričakujejo širitev turistične ponudbe v povezavi z naravovarstvenimi vsebinami in ozaveščanje obiskovalcev in lokalnega prebivalstva o varovanju naravne in kulturne dediščine, nadgradnjo razstavišč Dine in Ekomuzeja, sodelovanje s turističnimi ponudniki in njim namenjene spodbude in društvi v občini. Izboljšave turistične infrastrukture pomenijo pravzaprav napredek najprej za občane. Želijo si širše lokalne podpore in vabijo k sodelovanju.

Župan Robert Smrdelj je ob tej priložnosti direktorici občinske uprave Mihaeli Smrdel podelil spominski znak in priznanje Vlade Republike Slovenije za požrtvovalnost v boju proti Covid -19.

Občina Pivka

AKTUALNA DELA IN PROJEKTI

OBJEKTI IN INFRASTRUKTURA IOC NEVERKE

Gradnja objektov v industrijski coni Neverke intenzivno poteka. Možna je že priključitev objektov na čistilno napravo, prav tako je zaključena komunalna infrastruktura. Asfaltiranje površin bo izvedeno predvidoma spomladi, razen, če bodo vremenske razmere dopuščale kvalitetno izvedbo zaključnega sloja tudi prej. Podjetje Makro 5 gradnje d.o.o. bo z gradnjo novega podjetniškega inkubatorja za proizvodne dejavnosti namenjenega mladim podjetjem, zaključilo predvidoma konec marca 2022, saj so zaradi posledic epidemije COVID 19 zelo otežene dobave nekaterih, za gradnjo ključnih materialov. Vsa tri gradbišča si je konec leta ogledal tudi župan Robert Smrdelj, se seznanil s tekočo problematiko, z napredovanjem gradnje ter predvidenim zaključkom investicije.

Inkubator IOC Neverke

Občina Pivka s pomočjo sofinancerskih sredstev v okviru Dogovora za razvoj Primorsko notranjske razvojne regije z namenom vzpostavitve podpornega okolja za rast in razvoj podjetij gradi Podjetniški inkubator v IOC Neverke, namenjen mladim podjetjem. Podjetniški inkubator, kjer bo 960 m² novih površin za potrebe delovanja proizvodnih podjetij v inkubatorju, ki bodo razdeljeni na 8 proizvodnih hal ter cca. 500 m² novih površin za potrebe skupnih ter pisarniških prostorov. Izvajalec del je podjetje Makro 5 gradnje d.o.o. Dela bodo zaključena v letu 2022.

Ocenjena vrednost investicije znaša 2.136.596,00, od tega je upravičenih stroškov 2.121.856,00EUR. Občina Pivka zagotavlja lastni delež v višini 14.740,00EUR.

ZAKLJUČENA DELA NA CERKVI SV. NIKOLAJA NA SUHORJU

Župnija Košana se je ob pomoči Občine Pivka in RRA Zeleni Kras prijavila na Javni razpis za izbor kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine, ki ga je objavilo Ministrstvo za kulturo. Dela, ki so se pričela v mesecu septembru, so se zaključila. Konservatorsko-restavratorski poseg na zgornjem delu zvonika podružnične cerkve sv. Nikolaja na Suhorju je bil izveden v skladu s programom in popisom konservatorsko-restavratorskih del. Površina je bila očiščena in utrjena, veliko kamnov je bilo potrebno domodelirati. Popravila se je kovana ograja. Z ureditvijo zgornjega dela zvonika le-ta ne predstavlja več nevarnosti za okolico, saj so kamni restavrirani in ne odpadajo več. Pripravljalna dela so zajemala ureditev delovišča s postavitvijo tipskega delovnega odra. Celotna površina, ki je bila predmet obdelave, je natančno pregledana, in na podlagi tega se je določil način obdelave posameznih elementov. Posegi na kamnitih elementih so zajemali odstranjevanje sekundarnih oblog, vegetacije ter neustreznih dopolnitev. Na velikem delu kamnitih elementov je prihajalo do razslojevanja. Na področjih, kjer se je pojavil votel prostor med plastmi, je bilo izvedeno utrjevanje z injektiranjem, praznine, ki so nastale na elementih zaradi odpadanja vrhnjih plasti, so se nadomestile z modelirno maso, ki je strukturno in tonsko prilagojena originalu.

Obsežnejši poseg je bil izveden na kamniti strehi osmerokotnega zaključka zvonika, kjer je prihajalo do večjih praznin med elementi, ki so bile že v preteklosti zapolnjene s cementno malto. Površino vseh kamnitih elementov se je zaščitilo s hidrofobnim premazom. Kovinski elementi so se kovaško uredili. Površino se je premazalo s stabilizatorjem rje ter zaščitilo s protikorozijskim premazom in zaključno barvo. Med deli se je zaradi zaščite netopirjev sodelovalo z Zavodom za varstvo narave, smernice so podali strokovnjaki za zaščito netopirjev. Redni konservatorski nadzor je izvajala Minka Osojnik iz ZVKD Nova Gorica. S tem se je zaključila prva faza projekta. Strošek prve faze projekta je znašal 32.929 EUR, od tega je občina Pivka prispevala sredstva v višini 23.000 EUR, Ministrstvo za kulturo 8.459 EUR, ostala sredstva pa so zagotovili župljani.

OBNOVA STREHE GASILSKEGA DOMA V ZAGORJU

Gasilski dom v Zagorju, kjer imata svoje prostore tudi Lovska družina Tabor Zagorje in Krajevna skupnost Zagorje, je bil v zdajšnji obliki svojemu namenu predan leta 1990, ob 100-letnici delovanja društva. V preteklih nekaj letih je bila skrb namenjena menjavi fasade, oken in vrat, v letu 2021 pa je naposled na vrsto prišla tudi streha, ki je bila kljub delni sanaciji pred časom, že dokaj dotrajana. Pri kritju večjega dela materialnih stroškov, ki so znašali 9.500 eur, nam je z 8.500 eur pomagala Občina Pivka, nekaj je bilo donacij, preostali strošek je pokrilo društvo. Člani društva so aktivno priskočili na pomoč s svojim prostovoljnimi delom. V pomladanskem času je bila nabavljena kritina, z deli smo pričeli septembra. Ker je streha objekta precej razgibana in velika, smo v izogib zamakanju ob morebitnem slabem vremenu k obnovi pristopili v dveh fazah. Zamenjana je bila zaščitna folija, letve, kritina, vse kovinske obrobe, kljuge in korita. Ker smo se člani društva zahtevne naloge lotili sami, je bilo ob vseh obveznostih posameznikov velikokrat težko uskladiti proste popoldanske ure, a z vztrajnostjo, voljo ter

pripadnostjo, ki jo premoremo gasilci, smo obnovo strehe uspešno zaključili sredi oktobra in naš gasilski dom ima zdaj končno popolnoma novo podobo. Člani društva smo s svojim delom tudi tokrat opravili veliko in zahtevno nalogo in znova dokazali, da znamo stopiti skupaj. Iskrena hvala vsem, ki ste na kakršenkoli način pomagali pri projektu obnove strehe doma PGD Zagorje.

Simon Žele, predsednik PGD ZAGORJE

OBNOVA KULTURNEGA DOMA V KOŠANI

V mesecu februarju lani je Občina Pivka uspešno kandidirala na Javni poziv Ministrstva za kulturo za pridobitev sredstev za obnovo Kulturnega doma Košana ter pridobila 70.720,00 EUR sofinancerskih sredstev. Aktivnosti za izpeljavo projekta (projektiranje, izbira izvajalca, izvedba) so potekale izredno hitro in tekoče, kajti dela je bilo treba operativno in papirno zaključiti do konca oktobra. Izvedena je bila zamenjava celotnega fasadnega stavbnega pohištva, torej 33 oken in dvoje vrat. Pri glavnih vhodnih vratih v objekt so narejene nove stopnice, ki so obložene s kamnom. Na severni in zahodni strani se je obnovilo fasado. Na dvorišču ob severni strani objekta se je uredilo drenažo, kanalizacijo in ostalo infrastrukturo ter uredilo peščen plato, namenjen širši javnosti. V objektu se je v pritličju celovito prenovilo sanitarije ločeno za moške in ženske, v kleti pa uredilo sanitarije za mladino. Izvedlo se je

toplotno izolacijo debeline 30 cm po celotnem podstrešju. Na novo se je uredilo ogrevanje in hlajenje v objektu, saj se je dosedanje električne radiatorje zamenjalo z IR paneli ter klima napravami. V kleti se je v prostorih, katere so mladinci Društva košanske mladine v letu 2020 lepo obnovili, v sklopu te investicije uredilo prezračevalni sistem. Skupna vrednost investicije je znašala 129.750 €.

UREJANJE VOJNIH GROBIŠČ

Na podlagi vsakoletnega dogovora z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Občina Pivka ureja vojna grobišča. V letu 2021 je bila poleg rednega vzdrževanja izvedena tudi obnova vojnega grobišča na Suhorju, obnovljen je bil levi del grobnice 1. svetovne vojne v Pivki.

OČIŠČENA STRUGA REKE PIVKE

Drava vodnogospodarsko podjetje Ptuj d.d. je zaključila s čiščenjem struge reke Pivke. Izvedlo se je čiščenje struge od čistilne naprave v Pivki do sotočja Pivke in Stržena pri Trnju, struge 100 m gor in dolvodno od mostu v naselju Parje ter struge reke Pivke v Drskovčah 300 m gorvodno od Napoleonovega mostu proti Zagorju. Na odseku reke Pivke proti Trnju je narejen nov prag (kamen v betonu).

SANACIJA USADOV NADANJE SELO - GOLI BREG

Občina Pivka je zaključila s sanacijo usadov na gozdni cesti 142010 Nadanje selo - Goli breg. Dela je izvajalo podjetje Lesnik TGM d.o.o. Dela so obsegala izgradnjo dveh kamnitih zložb. Urejen je bil 115 m dolg nov odvodni jarek. Na odseku je bila gozdna cesta razširjena, počiščen je bil obstoječ odvodni jarek. S predmetno sanacijo je zagotovljena stabilnost gozdne ceste.

V okviru Programa odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi neurij s poplavami med 6. in 9. decembrom 2020 je Ministrstvo za okolje in prostor sofinanciralo izvedbo sanacije v višini 100% vrednosti gradbenih del (brez ddv) v znesku 19.900 EUR.

PREPUST ČEZ FARJEVEC PRI NASELJU STARA SUŠICA

Občina Pivka je zaključila s sanacijo prepusta čez Farjevec pri naselju Stara Sušica. Med časom gradnje sta bili za potrebe krajanov urejeni dve obvozni poti. Dela so v grobem obsegala rušitev starega prepusta in ceste, izvedbo talne plošče, vgradnjo prepusta iz 5-ih armiranobetonskih škatlastih nosilcev, ureditev struge, zidanje kamnite zložbe, izvedba dvoslojno asfaltirane ceste v dolžini cca. 40 m. Z novim prepustom je izboljšana pretočnost vode skozi objekt in preprečeno je prelivanje poplavnih voda čez cestni nasip. Urejena je bila tudi struga v nujnem obsegu. Poleg omenjenega se je razširila tudi cesta na dotičnem odseku, kar omogoča varen promet. Višina novega prepusta se je povečala za 0.40 m, dolžina za 2.5 m, širina pa je ostala enaka v primerjavi z dimenzijami starega prepusta. V okviru Programa odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi neurij s poplavami

med 6. in 9. decembrom 2020 je Ministrstvo za okolje in prostor sofinanciralo izvedbo prepusta v višini 66 % oz. v znesku 50.800 EUR. Preostali delež je zagotavljala Občina Pivka iz lastnih sredstev.

Občina Pivka

Občina Pivka obvešča, da sta na spletni strani občine, www.pivka.si, objavljena javni poziv za sofinanciranje promocijskih in kulturnih prireditev v občini Pivka v letu 2022 in Javni razpis za zbiranje predlogov za sofinanciranje opreme ter upravljanje in vzdrževanje javnih športnih objektov občinskega pomena v Občini Pivka v letu 2022.

Javni poziv za prireditve je odprt do porabe sredstev oziroma najdlje do 15.12.2022. Predmet javnega poziva je sofinanciranje promocijskih in kulturnih prireditev, ki se izvajajo na območju občine Pivka.

Izvajalci, ki se lahko prijavijo na razpis, so: neprofitne organizacije, vaše skupnosti, zavodi, društva, zveze, ki predlagajo prireditve, ki ima širši promocijski in kulturni značaj in se z njeno izvedbo promovira Občino Pivka na nivoju regije, države oz. mednarodnem nivoju. Višina razpoložljivih sredstev je 9.000,00 EUR.

Rok za prijavo na javni razpis za zbiranje predlogov za sofinanciranje opreme ter upravljanje in vzdrževanje javnih športnih objektov občinskega pomena v Občini Pivka v letu 2022 je do 7.2.2022.

Okvirna vrednost sredstev v proračunu Občine Pivka je 27.400,00 EUR, in sicer 24.000,00 EUR za prijavitelje, ki imajo v upravljanju športni objekt in 3.400,00 EUR za prijavitelje, ki na razpis prijavijo opremo za izvajanje vadbe oziroma drugo potrebno opremo.

Razpisi za kulturo, mladino, socialo, zdravstvo in druge programe bodo objavljeni predvidoma v mesecu februarju 2022. Razpis za kulturno dediščino pa bo objavljen v mesecu marcu 2022.

GRADIMO SLOVENIJO - SKUPAJ

Leto je za nami. V preteklem letu so se aktivnosti in dogodki vrstili iz minute v minuto, iz ure v uro. Obeležili smo trideset let samostojne države, že drugič predsedovali Evropski uniji, na sam začetek predsedovanja, 1. julija je Evropska komisija prižgala zeleno luč za naš Načrt za okrevanje in odpornost, ki Sloveniji do leta 2026 prinaša 2,5 milijarde evrov dodatnih sredstev, od tega 1,8 milijarde nepovratnih. Kljub številnim mednarodnim aktivnostim je Vlada obiskala številne slovenske regije. Do konca mandata bomo obiske zaokrožili v vseh regijah, v februarju bo vlada na obisku tudi v naši, domači regiji.

Obiski so povsem delovne narave. Veliko problemov, ki jih ni bilo mogoče urediti mesece, nekatere celo leta, se uredi ob takih obiskih. Iz mandata druge Janševe vlade se spomnim obiska v naši regiji, v začetku leta 2013.

Glede obvoznice Ilirska Bistrica so postopki potekali leta in leta, a projekt se ni premaknil nikamor. Po sestanku, ki sem ga, kot takratni minister za infrastrukturo imel z lastnikom Lesonita in takratnim (sedanjim) županom, so se zadeve uredile v mesecu dni. In ujeli smo zadnji vlak za evropska sredstva. Mislim, da bo tokrat potreben podoben sestanek s sedanjim ministrom glede obvoznice Pivka. Stvari se premikajo po polžje. Potrebno jih je pospešiti. Še posebej v luči dejstva, da je umeščanje bodoče sodobne cestne povezave proti Ilirski Bistrici še zelo oddaljeno.

Na vsaki od predvidenih tras so namreč take ali drugačne naravovarstveno strokovne omejitve, ki prelagajo projekt daleč v prihodnost.

Sem pa zelo vesel, da končno raste nov dom za starejše v Pivki. Področje prenov in širitve javne mreže domov za starejše je bilo podprto z dodatnimi nepovratnimi sredstvi iz mehanizma REACT EU, kjer smo zagotovili 93 milijonov evrov sredstev. Na razpisu Ministrstva za delo in socialne zadeve je uspelo 18 javnih domov za starejše, 27 pa jih je bilo zavrnjenih, med njimi žal tudi projekt celovite prenove Doma starejših Postojna. Vse to kaže, da vlade, v katerih so sodelovali tisti, ki so pred dobrim letom dni zbežali pred pandemijo, vrgli puško v koruzo in ljudstvo pustili na cedilu, za starejše niso storile ničesar. V dolgih letih njihovega vladanja ni bil zgrajen niti en državni dom za starejše. Zato so potrebe danes toliko večje, kot bi bile sicer.

Ob koncu leta številne institucije in mediji opravijo tudi oceno uspešnosti držav na posameznih področjih. Britanski Economist je opravil oceno držav OECD pri spopadanju s COVID krizo. Slovenija se je uvrstila v sam vrh. Za Dansko je zasedla drugo mesto. Najuspešnejši smo bili po pomoči ljudem in podjetjem v krizi. Tudi v januarju so tisti z najnižjimi prihodki, predvsem upokoјenci, ponovno dobili finančni dodatek. Slovenija v preteklem letu beleži rekordno gospodarsko rast, nizko brezposelnost, še naprej se zadolžujemo po negativni obrestni meri.

Vse to je rezultat dela vseh, ki vsak na svojem področju, na različne načine dajete svoj prispevek pri graditvi in napredku naše države. Gradimo torej Slovenijo še naprej - skupaj.

Zvone Černač, minister

VSE DOBRO V LETU 2022

Razdvojenost. Tako bi enostavno opisali današnje razmere v Sloveniji. Vendar ni vse tako preprosto. Ne gre le za politiko. Desne, leve, sredinske ... Gre za dejansko življenje, razmere in za vplivanje teh razmer na slehernika. Lahko je govoriti o bruto družbenem proizvodu, obrestnih merah, konkretni rasti zadolženosti in podobno. Lahko je govoriti o uspešnosti vladnih ukrepov na ekonomijo. Lahko ... Seveda le z vladne strani. Mene bolj kot razmišljanje v lastnem mehurčku zanima življenje posameznika. Ali se nam je v zadnjem letu položaj kaj izboljšal? Ali vidimo boljšo prihodnost? Ali vidimo luč na koncu tunela, ki ni vlak, ki prihaja do nas?

To pa težko zagovarjam. Vem, da bomo v naslednjih dneh, tednih in mesecih poslušali, kako je po časniku The Economist Slovenija 2. po uspešnosti ukrepov za ohranjanje gospodarstva. Super! Če bi se to seveda odražalo na vse. Pa se ne. Poleg 10 milijard evrov (10.000 milijonov evrov) zadolžitve te vlade nas v tem letu čaka še dodatna zadolžitve v višini pet milijard evrov, če bomo želeli izpeljati proračun. To je realnost. Realnost je tudi raziskava organizacije Transparency international, kjer je percepcija prebivalcev po rasti korupcije Slovenijo uvrstila na 2. mesto. Takoj za Ciprom. To je tudi realnost. Pa še vprašanja vseh afer nabavljanja zaščitne in medicinske opreme, podeljevanja koncesij prijateljskim podjetjem, nakupa letala (za 70 milijonov evrov), ki ga je zaradi

previsokih stroškov uporabe ameriška vojska že upokojila ... Veliko je tega. Preveč. Preveč razmetavanja denarja. Denarja davkoplačevalcev.

"Pa saj so to le ocene, občutki," bodo govorili zagovorniki. Kako pa naj se razišče korupcija? S konkretnimi podatki? A mislite, da bodo raziskovalci spraševali ljudi, ali so sprejeli podkupnino, in če da, koliko? Vsaj vidi svet okoli sebe. Vsak dojema, kaj bi lahko bilo res, in kaj ne. Na žalost je vse preveč izkrivljene resnice. Samo zaradi ohranjanja stanja. Ker nekemu ustreza.

Težko je začeti novo leto, ne da bi pogledal v preteklost. Sam sodim, da nam takšen način neodgovornega razmišljanja ne prinaša nič dobrega. Stanje še ni katastrofalno, smo pa blizu. Prelomna točka bodo aprilske volitve. Do takrat bomo vsi z vseh strani poslušali marsikaj. Resnice, polresnice in laži. Jaz zaupam ljudem, da bodo znali ločiti med plevjem in zrnjem. Jaz vam zaupam.

Sicer pa so ti dnevi namenjeni vsaj željam. Iskreno vam želim, da bi leto 2022 preživeli v zdravju, harmoniji in ljubezni. Samo tako bomo lahko zadeve normalizirali, poiskali rešitve in začrtali razvoj. Enakovreden za vse.

Robert Pavšič, poslanec LMŠ

PODJETNIŠKI KOTIČEK

Ste mlado podjetje in iščete prostor za svojo proizvodno ali storitveno dejavnost?

V PIVKI IN POSTOJNI OD APRILA NA VOLJO NOVI POSLOVNI PROSTORI IN PODJETNIŠKI PROGRAMI

V okviru Dogovora za razvoj Primorsko-notranjske regije Občini Postojna in Pivka aktivno izvajata investiciji. V stavbi Podjetniškega inkubatorja Perspektiva v Velikem otoku se vzpostavlja dodatno nadstropje, namenjeno novim pisarnam in prostorom ter restavraciji. V IOC Neverke pa se gradi nov **proizvodni inkubator** s pisarniškimi in proizvodnimi prostori ter z novo okrepčevalnico.

Nasedežu Mrežnega podjetniškega inkubatorja Perspektiva v Velikem otoku pri Postojni bo za nove podjetnike na voljo **enajst polno opremljenih novih pisarn s pripadajočim konferenčnimi in sejnimi prostori**, v pritličju inkubatorja pa bo urejena tudi **nova restavracija**. Novi inkubiranci bodo poleg 24-urnega dostopa, interneta, zagotovljenega varovanja stavbe in uporabe parkirišča, imeli tudi možnost vključitve v podjetniško skupnost Mrežnega podjetniškega inkubatorja Perspektiva. Pod strokovnim mentorstvom ekipe inkubatorja in s pomočjo zunanjih ekspertov, ki sodelujejo pri izvedbi programov inkubatorja, bodo potencialni podjetniki razvili svoje podjetniške ideje in kar najhitreje stopili na trg s svojo ponudbo.

Podobno bo na voljo tudi tistim, ki se bodo vključili v proizvodni inkubator v IOC Neverke. Tam bodo na voljo

površine za potrebe delovanja **osmih proizvodnih podjetij** v obsegu 960m² ter 240m² skupnih in pisarniških prostorov. Vsako podjetje bo imelo na voljo opremljen prostor s površino 125m², z urejenim ogrevanjem, hlajenjem in prezračevanjem, v katerem bo tudi pisarniški prostor in lastne sanitarije. Vsak prostor je predviden za postavitve težkih strojev (npr. CNC obdelovalni stroj) z industrijskimi dvigalnimi vrati in možnostjo postavitve lastne žerjavne proge. Poleg proizvodnih prostorov, bodo v inkubatorju na voljo še **štiri pisarne** površine med 25-30 m² za **mlada storitvena podjetja**. V inkubatorju bosta na voljo tudi dve sejni sobi, na uporabo tudi vsem preostalim podjetjem delujočim v IOC Neverke. V pritličju inkubatorja je predviden skupni prostor za okrepčevalnico. Mlada podjetja bodo imela v proizvodnem inkubatorju možnost mentorskega programa ter ostalih podpornih vsebin s področja podjetništva, ki jih izvaja Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva.

Javni poziv za najem prostorov bo objavljen v pomladnih mesecih. Pogoji za vstop podjetja v proizvodni inkubator v IOC Neverke bo, da je to ustanovljeno manj kot 5 let ter da je zavezanec za DDV, medtem ko v prostorih Občine Postojna lahko delujejo tudi tisti, ki niso zavezanci za DDV.

Vsa zainteresirana mlada podjetja vabimo, da izkažete predhodni interes za najem novih proizvodnih in poslovnih prostorov. Vse informacije lahko pridobite na Občini Pivka (05/7210 100, bostjan.glazar@pivka.si) in Mrežnem podjetniškem inkubatorju Perspektiva (051/311 656, jana@inkubator-perspektiva.si).

Brezplačno svetovanje, presoja in razvoj podjetniških idej, viri financiranja.

SE SPOGLEDUJETE S PODJETNIŠTVOM?

Kontaktirajte nas

Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva
Veliki otok 44b, 6230 Postojna

info@inkubator-perspektiva.si
031/257 222

www.inkubator-perspektiva.si
FB: @inkubator.perspektiva
Instagram: pip.perspektiva
LinkedIn: Podjetniški inkubator Perspektiva

V 2021 USPOSOBLJENIH 32 BODOČIH PODJETNIKOV

Foto: Anja Halik

V decembru 2021 je usposabljanje v programu PONI - podjetno nad izzive v Primorsko-notranjski regiji z zaključno predstavitvijo svojih poslovnih idej končala že tretja skupina udeležencev.

Medtem ko se bodo le-ti (na sliki od leve proti desni: Anja Halik, Mojca Počkaj Jošt, Katarina Pirnat Udovič, Petra Frank, Tjaša Blaško, Petra Komidar, Simona Poje, Ana Čelhar, Tia Ogrin, Erik Mramor) odslej samostojno spopadali s podjetniškimi izzivi, je z januarjem v Podjetniškem inkubatorju Perspektiva Postojna nastopila z delom že naslednja skupina desetih bodočih podjetnikov.

Program podjetniškega usposabljanja PONI, ki ga vodi RRA Zeleni kras, traja štiri mesece. Pod strokovnim mentorstvom in s pomočjo usposobljenih svetovalcev udeleženci izdelajo poslovni model in poslovni načrt, katerega cilj je zagon novega podjetja.

Doslej je bilo v pridobivanje podjetniških znanj, ki so potrebna za samostojno podjetniško pot, vključenih že 32 oseb, do konca 2022, ko se program PONI zaključi, pa bo izbranih še 20 oseb. Naslednji javni poziv bo objavljen predvidoma marca letos. Program PONI se izvaja ob finančni podpori Republike Slovenije in EU iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

RRA Zeleni kras

FINANČNI URAD SVETUJE

NOVOSTI OD 1.1. 2022

Obveščamo vas, da je od 1. januarja 2022 tudi za fizične osebe določena obveznost, da se napoved za odmero DMV predloži prek eDavkov (obrazec DMV-N). Napoved se lahko vloži prek sistema eDavki z digitalnim potrdilom ali brez digitalnega potrdila (registracija z uporabo uporabniškega imena in gesla).

Za osebe, ki opravljajo dejavnost in uveljavljajo vračilo trošarine, je od 1. januarja 2022 obvezna predložitev zahtevkov za vračilo trošarine v elektronski obliki preko informacijskega sistema davčnega organa.

Med osebe, ki opravljajo dejavnost, za katere velja navedena obveznost, sodijo tudi osebe, ki so v registru kmetijskih gospodarstev, evidentirane kot nosilci kmetijskega gospodarstva ter v skladu s 94. členom ZTro-1 vlagajo zahtevke za vračilo trošarine za energente, porabljene za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo za fizične osebe (TRO-A) ali za pravne osebe, agrarne skupnosti ali samostojne podjetnike posameznike (TRO-B).

PODJETJA IN ZAVODI,

nudimo podporo pri razvoju kadrov, odkrivanju njihovega potenciala in izvedbi izobraževanj.

NAŠE PREDNOSTI

- dolgoletne izkušnje na področju izobraževanja
- dobro poznavanje potreb in razmer v lokalnem okolju
- strokovna usposobljenost za svetovanje in razvoj kadrov
- dolgoročno in celovito podpora pri razvoju zaposlenih

**LJUDSKA
UNIVERZA
POSTOJNA**

05/721 12 87
www.korak-kadri.si

NAČINI OBVEŠČANJA UPORABNIKOV VODOVODNEGA SISTEMA POSTOJNA-PIVKA in SUHORJE V LETU 2022

Skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 95/06, 25/09, 74/15 in 51/17 v nadaljevanju Pravilnik) in vsebino strokovnih priporočil NIJZ RS, vas obveščamo o načinih in rokih obveščanja v posameznih primerih glede na zahteve Pravilnika:

Pravilnik o pitni vodi	Vzrok obveščanja	Čas obveščanja	Način obveščanja
9. člen	Neskladnost pitne vode hišno vodovodno omrežje	Od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v sedmih dneh.	1. Osebnostno neposredno v nabiralnik 2. Telefonsko obvestilo 3. Obvestilo upravniku v primeru večstanovanjskega objekta
21. člen	Omejitev ali prepoved uporabe pitne vode	Od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v dveh urah (obveščanje po radiu vsak dan do preklica ^{1*}) ³ . Na začetku in ob preklicu veljavnosti ukrepa, a najkasneje v 24 urah od začetka oz. preklica ukrepa.	1. Radio 94 – VS Postojna- Pivka, VS Suhorje 2. ReCo – Regijski center za obveščanje 3. Spletna stran: https://www.kovodpostojna.si , http://www.postojna.si , http://www.pivka.si 4. Lokalna televizija: Proteus in Vascom 4. SMS sporočilo* in e-pošta* 5. Aplikacija: http://www.npv.si/ (obveščanje NIJZ, ZIRS, NLZOH)
22. člen	Izvajanje ukrepov za odpravo vzrokov neskladnosti	Od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v enem dnevu, ³ .	
31. člen	Dovoljeno odstopanje	Na dan pridobitve dovoljenja a najkasneje v sedmih dneh ^{1*} , ³ .	
34. člen	Letno poročilo o skladnosti pitne vode	Najmanj enkrat letno (najkasneje do 31. marca za preteklo leto).	1. Občinski glasili Pivški list in Postojnski prepil 2. Spletna stran: https://www.kovodpostojna.si , http://www.postojna.si , http://www.pivka.si 3. Aplikacija: http://www.npv.si/ (obveščanje NIJZ, ZIRS, NLZOH)

*Uporabniki se po želji vključijo na tak način obveščanja prek spletne strani www.kovodpostojna.si.

^{1*} Če se ukrep izvaja več kot 14 dni, se dnevno radijsko obveščanje nadomesti s tedenskim obveščanjem.

³ Obveščanje tudi o prenehanju omejitve ali prepovedi uporabe pitne vode, izvajanja ukrepov oz. dovoljenem odstopanju. Lastniki in upravljavci pomembnejših javnih objektov so obveščeni z e-pošto po Seznamu prednostnih ustanov podjetja Kovod Postojna, d. o. o.

ZAŠČITITE VODOVODNE INSTALACIJE PRED ZMRZALJO

Poskrbite za ustrezno toplotno zaščito in občasen pretok vode.

- * Uporabnikom svetujemo, da **občasno preverite stanje vašega vodomera in vodomerni jašek**.
- * V primeru, da v zimskih mesecih vodo zaprete, **po zaprtju ventila vodo obvezno spustite iz vodovodnih cevi in vodomera**.
- * Skladno z določili odloka o oskrbi s pitno vodo, **sme poškodovani vodomerni, na stroške uporabnika, zamenjati le upravljavec javnega vodovoda**.

Če pride do kakršnihkoli poškodb na vodomerni, nas obvestite na
05/7000-780 ali 041/310-070, info@kovodpostojna.si

RAZVOJ NOVIH PRAKS ZA UPRAVLJANJE GOZDNIH POSESTI IN KREPITEV VSEH NJEGOVIH FUNKCIJ

Projekt obravnava področje upravljanja z gozdom na manjših kmetijskih gospodarstvih. Namen projekta je razviti nove prakse za izboljšanje gospodarjenja z majhnimi gozdnimi posestvi, načrtovati ukrepe za krepitev vseh funkcij gozda ter upravljanje malih gozdnih posesti z upoštevanjem več namenskosti gozda. V projekt je vključenih 10 partnerjev iz različnih sektorjev in občin in se je začel izvajati v letu 2020. Med projektnimi partnerji je tudi pivški predstavnik - Kmetija Volk iz Suhorja. Predhodno so potekali terenski ogledi in načrtovanje gozdnih posesti partnerskih kmetij. Načrtovane ukrepe, ki izhajajo iz izdelanih posestnih gozdogospodarskih načrtov, kmetije pilotno izvajajo v tem času. In sicer: sadnjo, obžetev, zaščito s premazom, nego mladja, nego gošče, pripravo sestoja, posek starih dreves, s čimer so vzpostavili boljše pogoje za rast mladja, itd ... Poleg gojitvenih in varstvenih del so bile izvedene in se izvajajo tudi druge aktivnosti (krepitev poučne funkcije gozda na kmetiji Jernejevi, izobraževanje, preverjanje možnosti širitve gozda ...), navedene v kratkoročnih načrtih gospodarjenja z gozdom za vsako kmetijo. Ker kmetije želijo ne le optimalno gospodariti z gozdom, ampak

tudi dodati vrednost svojemu lesu, razmišljajo tudi o alternativnih oblikah uporabe manjvrednega lesa, kamor sodi tudi preprosta obdelava z motorno žago za namen izdelave malih lesenih objektov, kot so npr. piknik mize in klopi. Projekt je sofinanciran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Tamara Urbančič

PORTAL MOJGOZDAR.SI

Foto: arhiv ZGS

Spletni portal Moj Gozdar je namenjen iskanju ustreznih izvajalcev del gozdarskih storitev. Razlogi za izbiro kakovostnega in usposobljenega izvajalca so številni. Pomaga vam z bogatim tehničnim znanjem, izkušnjami in nasveti do učinkovite izvedbe zastavljenih ciljev. Delo v gozdu je za neizkušenega lastnika lahko smrtno nevarno, zato je smotno izbirati ustrezno opremljenega, izobraženega in izkušenega profesionalca. Nestrokovna izvedba del v gozdarstvu lahko vodi do trajnih poškodb gozda oz. sestoja, s čimer si zmanjšujemo vrednost gozda. Z izbiro kakovostnega izvajalca del si lahko torej zagotovimo dolgoročno višje donose. Cena ne sme biti glavno vodilo pri izbiri, poudarek naj bo na kakovosti opravljenega dela. Zbirka izvajalcev na portalu vključuje izvajalce, registrirane pri Inšpektoratu za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo; izvajalce, ki so bili vključeni na podlagi raziskave trga, ter izvajalce, ki so se samostojno prijavili. Portal uporabnikom nudi podporo pri iskanju naslednjih gozdarskih storitev: sečnja z motorno žago,

spravo s traktorjem, gojitvena dela, žičniško spravo, strojna sečnja, izdelava lesnih sekancev (sekalnik), gozdno gradbeništvo, prevoz okroglega lesa in lesnih sekancev in odkup lesa na kamionski cesti. Spletni iskalnik omogoča iskanje izvajalcev po: storitvah, regiji, nazivu izvajalca in lokaciji na zemljevidu. Portal omogoča tudi pošiljanje povpraševanja neposredno vsem izvajalcem del, ki so se predhodno prijavili v sistem in navedli naslov elektronske pošte.

Zelo pomembno je tudi tristopenjsko ocenjevanje izvajalcev:

- 1. stopnja - ocena pravno-formalne ustreznosti, kjer so izvajalci preverjeni po podatkovnih bazah AJPEŠ, FURS in gozdarskega inšpektorata.
- 2. stopnja - Strokovna ocena ustreznosti izvajalca za opravljanje gozdarskih storitev na podlagi neodvisne presoje gozdarskih strokovnjakov.
- 3. stopnja - Ocena zadovoljstva z opravljeno storitvijo s strani naročnika storitve za posameznega izvajalca.

Razširjen profil izvajalca omogoča boljšo predstavitev ponudnika storitve in je grafično oblikovan kot samostojna vsebina (podstran) z enotno grafično postavitvijo za vsa podjetja. Namenjen je izvajalcem, ki prostovoljno pristopijo k drugi stopnji ocenjevanja, v katero se lahko vključijo vsi izvajalci, ki so v prvi stopnji ocenjeni pozitivno. Na portalu so na voljo tudi vzorčne pogodbe, ki jih lastniki gozdov lahko podpišejo z izvajalci del in si zagotovijo transparentnost in dokazljivost opravljenih storitev.

Zavod za gozdove Slovenije, OE Sežana

V ZBIRNEM CENTRU PIVKA IMAMO KOTIČEK ZA PONOVO UPORABO

Kotiček je namenjen ponovni uporabi odpadne električne in elektronske opreme, kamor uvrščamo vse naprave, ki za svoje delovanje potrebujejo električno energijo. Postavitev kotička je omogočila družba ZEOS, d.o.o. v sklopu projekta Life Spodbujamo e-krožno pod sloganom #Še sem uporaben! skupaj s projektnima partnerjema Zbornico komunalnega gospodarstva pri GZS in podjetjem TSD, d.o.o. Projekt je sofinanciran s strani Ministrstva za okolje in prostor Republike Slovenije ter Evropske komisije.

Če imate doma še delujočo in nepoškodovano napravo in je ne mislite več uporabljati, velja povabilo, da jo prinesete v Zbirni center Pivka in s tem omogočite, da bo dobila novega lastnika.

KAJ VSE ŠTEJEMO ZA ODPADNO ELEKTRIČNO IN ELEKTRONSKO OPREMO, KI JO LAHKO ODDATE V KOTIČEK ZA PONOVO UPORABO?

Veliki gospodinski aparati (VGA)

pralni stroji, sušilni stroji, električne peči, mikrovalovne peči, električni radiatorji, ...

Hladilno-zamrzovalni aparati (HZA)

hladilniki, zamrzovalne skrinje, klimatske naprave, druge velike naprave za hlajenje, ...

Televizorji in monitorji

zasloni osebni in prenosni računalnikov, televizijski sprejemniki, ...

Mali gospodinski aparati (MGA)

mikserji, likalniki, sesalniki, telefoni, mobilni telefoni, računalniške miške, opekači, ...

Sijalke

sijalke LED, paličaste fluorescentne sijalke, kompaktne fluorescentne sijalke, ...

ALI STE VEDELI?

Med ločeno zbrano odpadno električno in elektronsko opremo konča v povprečju na letni ravni 2 % takšnih naprav, ki so še delujoče, nepoškodovane in varne za nadaljnjo uporabo. To predstavlja nepotrebno izgubo, saj gredo tovrstne naprave direktno v predelavo, namesto da bi bile dane v ponovno uporabo. Tako jim skrajšamo njihovo življenjsko dobo, s tem pa prispevamo k večji porabi in onesnaževanju naravnih virov, še posebej pri proizvodnji novih, ki nadomestijo stare. Najbolj trajnostni

aparat je vedno tisti, ki ga že imamo, zato je smiselno, da ga poskušamo uporabljati čim dlje. Še enkrat vabljeni vsi, občanke in občani, da obiščete Zbirni center Pivka in oddate v rumeni kotiček kakšen svoj še delujoči aparat, ki ga več ne potrebujete. Zbranim aparatom bo projektni partner skozi postopek priprave za ponovno uporabo preveril funkcionalnost in električno varnost ter jih vrnil na trg po primerni ceni ali pa jih podaril.

NOVE SPODBUDE EKO SKLADA ZA SKORAJ NIČENERGIJSKE STAVBE

Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad je na www.ekosklad.si objavil štiri nove javne pozive. Na Eko skladu so tako ponovno na voljo nepovratna sredstva za skoraj ničenergijske stavbe. Občani jih lahko pridobijo za gradnjo ali nakup novih skoraj ničenergijskih stavb ali celovito skoraj ničenergijsko prenovu stavb, občine in podjetja pa za gradnjo novih skoraj ničenergijskih stavb. Stavbe se morajo nahajati na območju Slovenije. Na voljo so tudi spodbude v obliki ugodnega kredita.

Naložbe se lahko pričnejo izvajati šele po oddaji vloge za pridobitev spodbude, izjemoma pa bodo do spodbud upravičeni tudi tisti občani in občine, ki so z izvedbo naložb začeli v obdobju od 1. 1. 2021 do objave novih javnih pozivov. Glede na zadnji javni poziv so spodbude za občane višje za okrog 10% in znašajo od 75 do 220 EUR na m² (odvisno od vrste vgrajenih

izolacijskih materialov, energijske učinkovitosti stavbe ter tega, ali gre za gradnjo nove stavbe ali prenovo). Za gospodarstvo so spodbude v višini od 85 do 150 EUR na m², pri občinah pa so enake kot na prejšnjem pozivu, od 240 do 400 EUR na m².

Z novim javnim pozivom za kreditiranje okoljskih naložb občanov Eko sklad nadaljuje z ugodnim kreditiranjem občanov za okoljske naložbe, v okviru katerega so po novem upravičene tudi naložbe v klimatske naprave. Predhodni javni poziv se je z objavo novega zaprl.

Informacije o javnih pozivih bodo na voljo na telefonski številki 01 241 48 20 vsak ponedeljek, sredo in petek med 12. in 14. uro ali po elektronski pošti na naslovu ekosklad@ekosklad.si.

ORGANIZACIJA ZIMSKE SLUŽBE NA KATEGORIZIRANIH OBČINSKIH CESTAH IN JAVNIH POVRŠINAH V OBČINI PIVKA ZA OBDOBJE ZIME 2021-2022

Pretekle tri sezone niso postregle z obilnejšimi snežnimi padavinami, a v občini smo na zimsko službo kljub temu pripravljeni. Zimska služba se opravlja v skladu z zakonodajo po opredeljenih prednostnih razredih:

Prednostni razred ceste: III.

- Vrsta ceste: povezovalne lokalne ceste in javne poti do naselij občine Pivka; zbirne mestne in krajevne ceste v naselju Pivka
- Prevoznost ceste: od 5. do 20. ure
- Sneženje: zagotoviti prevoznost, možni zastoji do 2 ur med 20. in 5. uro
- Močno sneženje: zagotoviti prevoznost, možni zastoji predvsem med 20. in 5. uro

Prednostni razred ceste: IV.

- Vrsta ceste: ostale lokalne ceste in javne poti do naselij občine Pivka; pomembnejše javne poti, dostop do zdravstvenega in gasilskega doma, šol, vrtcev in občine v naselju Pivka
- Prevoznost ceste: od 7. do 20. ure, upoštevati krajevne potrebe
- Sneženje: zagotoviti prevoznost, možni krajši zastoji
- Močno sneženje: zagotoviti prevoznost, možni zastoji do enega dne

Prednostni razred: V.

- Vrsta ceste: javne poti po naseljih občine Pivka, ostale javne poti, glavni pločniki in pešpoti, kolesarske steze in avtobusna postajališča v naselju Pivka, dostop do osnovne šole Košana in Šmihel, gasilskega doma Dolnja Košana, Krpanovega doma, dvorane Skala, Parka vojaške zgodovine, Ekomuzeja
- Prevoznost: upoštevati krajevne potrebe
- Sneženje: zagotoviti prevoznost, možni zastoji do enega dne
- Močno sneženje: zagotoviti prevoznost, možni večdnevni zastoji

Prednostni razred: VI

- Vrsta ceste: ostali pločniki in pešpoti v naselju Pivka, pločniki in avtobusna postajališča po ostalih naseljih občine Pivka
- Prevoznost: upoštevati krajevne potrebe
- Sneženje: zagotoviti prevoznost, možni zastoji do enega dne
- Močno sneženje: zagotoviti prevoznost, možni večdnevni zastoji

Potrebno je upoštevati še naslednje:

Šteje se, da je prevoznost zagotovljena, če je višina snega na cestah 15 cm, promet pa je možen z uporabo zimske opreme vozil. Ne glede na določila o prevoznosti cest, v obdobju

izredno močnega sneženja, ob močnih zametih in snežnih plazovih, prevoznosti ni nujno potrebno zagotoviti. Podobno velja za poledico, če je zaradi dežja cesta gladka in poledice ni mogoče odpraviti z razpoložljivimi tehničnimi sredstvi. Tudi letos bo izvedeno posipanje ulic po vaseh ob poledici ali obilnejših padavinah.

Občane opozarjamo, da je prepovedano odmetavanje snega na javne prometne površine in pločnike, lastniki objektov pa praviloma poskrbijo za varen dostop do ali v objekte z javnih površin. Temu je tudi namenjen posipni material v solnicah, ki so nameščene na javnih površinah.

Da bi opravljanje zimske službe v Občini Pivka potekalo brez zastojev, predvsem pa varno, vam posredujemo podatke o izbranih izvajalcih pluženja, ki so odgovorni za opravljanje del zimske službe na določenih lokacijah, na katere se lahko ob morebitnih težavah v zvezi z zimsko službo obrnete:

• LOKALNE CESTE, JAVNE POTI IN ULIČNI SISTEM V VASEH SLOVENSKA VAS IN GRADEC:

CPK d. d., Koper
tel: 05/680 06 20
dezurni.zs@cpk.si

• LOKALNE ZIRNE IN LOKALNE KRAJEVNE CESTE V NASELJU PIVKA (ULICE IN PLOČNIKI V PIVKI):

KOMUS d. o. o., Postojna
tel: 05/726-45-47, 051/254-964
komus@komus-po.si

Vsem uporabnikom občinskih cest želimo strpno in srečno vožnjo.

IZVAJALCI PLUŽENJA PO VASEH OBČINE PIVKA so:

NASELJE	IZVAJALEC PLUŽENJA	MOBI
Buje	Marjan Volk	031-282-968
Čepno	Matej Olenik	040-689-881
Dolnja Košana	Matej Olenik	040-689-881
Drskovče	Evgen Pavlovce	041-635-817
Gornja Košana	Martin Orel	031-794-547
Juršče	Marjan Žužek	041-524-622
Kal	Marjan Žužek	041-524-622
Klenik	Marjan Žužek	041-524-622
Mala Pristava	Lovro Brezec	070-600-274
Nadanje Selo	Lovro Brezec	070-600-274
Narin	Lovro Brezec	070-600-274
Neverke	Matej Olenik	040-689-881
Palčje	Marjan Žužek	041-524-622
Parje	Marjan Žužek	041-524-622
Petelinje	Marjan Žužek	041-524-622
Selce	Marjan Žužek	041-789-085
Suhorje	Marjan Volk	031-282-968
Šmihel	Lovro Brezec	070-600-274
Trnje	Marjan Žužek	041-524-622
Velika Pristava	Lovro Brezec	070-600-274
Zagorje	Evgen Pavlovce	041-635-817
Volče	Matej Olenik	040-689-881
Šilentabor	Evgen Pavlovce	041-635-817
Stara Sušica	Matej Olenik	040-689-881
Nova Sušica	Matej Olenik	040-689-881

POGOVOR

JANA GRŽINIČ, direktorica Zavoda za turizem Pivka

Jana Gržinič je rojena Pivčanka, z družino živi v Parjah. Po izobrazbi diplomirana inženirka kemije, ki je bila v Lesonitu zaposlena kot vodja prodaje, je svoje delo opravljala z veliko predanostjo, vendarle pa so bile njene želje in izzivi usmerjeni v drugačne, bolj vsebinske delovne priložnosti, kar je botrovalo temu, da je vstopila v lokalno politiko, se posvetila lokalni skupnosti in aktivnostim v njej ter izkazala zanimanje in sposobnost vodenja Zavoda za turizem Pivka. Spoznajmo torej direktorico, ki s svojo energijo, jasno vizijo in predvsem izjemno ljubeznijo do domačega kraja, odslej skrbi za pomembno področje turizma v lokalni skupnosti.

Kdo je Jana?

Od nekdaj sem spremljala dogajanje v Pivki, zlasti kulturno in se veselila napredka naše občine. Pojem v ženskem pevskem zboru Jezerke, rada in dobro kuham, v veselje in včasih napor mi je domači vrt, po celem dnevu in zlasti po poslušanih političnih poročilih me umirja kvačkanje in dober film. Že zaradi prejšnje službe imam vedno pripravljen kovček in nujno vsebino za vsaj nekajdnevno potovanje. Moja družina je trigeneracijska, zaradi tega je velikokrat izziv. Pri vseh obveznostih doma ne preživljam prav veliko časa. Mojim družinskim članom je prav zaradi tega včasih lažje. Doma je brez mene zagotovo bolj mirno. Vodi me načelo, da je življenje lepo. Predvsem pa si moramo takega narediti. To ne pomeni, da nimam vsakodnevnih problemov, me pa druženja z ljudmi, dobra šala ali kulturna prireditev spravijo v dobro voljo. Znana sem po tem, da grem z zabave domov vedno zadnja.

Suvereno, polni energije, predvsem pa z jasno vizijo in mnogimi načrti ter željami ste prevzeli odgovorno vlogo vodenja Zavoda za turizem Pivka. Kaj je tisto najpomembnejše, kar bi v okviru svoje vloge radi dosegli? Kakšna je vaša vizija?

Najpomembnejše se mi zdi, da bi vsi, občani in lokalni turistični ponudniki pridobili na samozavesti. Se zavedali, kako v lepih in kulturno bogatih krajih živimo. Kako veliko ponudbo že imamo in koliko je možnosti, ki še niso izkoriščene. Seveda bi želela, da Pivka napreduje v turističnem smislu. Je pa še bolj pomembno, da skupaj s tem napredkom pridobivamo tudi občani. Zlasti mislim na kulturne dogodke, sprehajalne poti, športne vsebine, dogajanja za mlade, obogatena razstavišča... Ne smemo pozabiti tudi na naravovarstveni del, da se naučimo ohranjanja naše krajine, ko je in bo to še potrebno. Občina brez odpadkov bo najprej prijaznejši dom vsem, ki tukaj živimo. Potem po postala tudi lepši dom našim obiskovalcem.

PVZ in občina sta v zadnjih letih veliko naredila na prepoznavnosti Pivke tudi kot turistične izbire. Novi zavod mora tukaj nadaljevati. Pomembno se mi zdi, da bo ponudba v Pivki uravnotežena. Na eni strani vojaške, osamosvojitvene vsebine; na drugi strani okoljske, Krajinski park presihajočih jezer, Dina, prenovljen Ekomuzej. Projekt, ki na Naturi že poteka in vsi nadaljnji

Foto: Blaž Lenček

bodo v osnovi poskrbeli za varovanje narave in ohranjanje vrst, del sredstev pa bo namenjen izboljšanju turistične ponudbe. Zavod se seveda obeh vsebin veseli in bo v prihodnosti z novimi pridobitvami tudi upravljal. Bodo pa projekti tudi priložnost za izobraževanja vseh prebivalcev. V zavodu smo se že takoj posvetili sodelovanju s šolami in vrtcem. Prav poučevanje otrok o pomenu ohranjanja okolja se nam zdi ključno. Njim te vsebine predstavljamo z različnimi delavnicami, dnevi pravljic, obiskom Martina Krpana... Mladi pa bodo povabljeni k čistilnim akcijam, ki bodo potekale v sklopu projektov. Predvidena so čiščenja kalov in nekaj jam. Zaradi neodgovornega ravnanja v preteklosti moramo zdaj čistiti odpadke prejšnjih generacij. Poskrbeti moramo, da našim naslednikom to za nami ne bo več potrebno. Zavedati se moramo, da so odpadki velik globalni problem in strošek, z njimi moramo ravnati odgovorno.

V čem vidite prednosti po tovrstni organiziranosti, zakaj se vam zdi vzpostavitev Zavoda za turizem Pivka smiselna?

Smisel vidim predvsem v povezovanju in izobraževanju. Vabila za sodelovanje smo poslali vsem lokalnim društvom. Nekaj uvodnih srečanj smo že imeli s predstavniki Notranjskega muzeja in Parka Škocjanskih jam. Prav potrjena širitev prehodnega območja Škocjanskih jam na celotno območje Nature 2000 v naši občini je za nas odlična priložnost. Z njimi pridobimo izkušenega partnerja s strokovno ekipo. Obnovljeni Krpanov dom bo lahko središče strokovnih posvetov za nove projekte in prostor določanja novih strategij varovanja okolja in sobivanja z velikim zvermi.

Pomembna tema bo v prihodnje digitalizacija. Dina s svojim modernim razstavnim načinom že spodbuja k napredku v tej smeri. Razmišljamo, da bi s pomočjo evropskih sredstev, ki bodo temu namenjena v prihodnje, uspeli urediti tudi izobraževalni center za digitalizacijo. V povezavi z načinom in temo Dine in parka presihajočih jezer, seveda.

Občina Pivka je v zadnjih letih precej pozornosti in truda namenila projektom, usmerjenim v turizem, ki na prvo mesto postavljajo varstvo, odnos in skrb do narave. Poleg Krajinskega parka Pivških presihajočih jezer je Pivka z letošnjim letom pridobila tudi nov Center DINA. Kaj je glavna prednost ali pa namen tovrstnega sistematičnega, tudi vzgojno-izobraževalnega pristopa v turizmu, ki je usmerjen v naravovarstvo?

Prednost tega pristopa je prav v tem, da pridobivamo vsi. Domačini in obiskovalci. Gre za pomoč pri reševanju lokalnih težav na način, ki postane zanimiv tudi za druge. Hkrati pa vse nas ta način nauči, kako ravnati z naravo in jo ohranjati za prihodnje rodove. Domačini in turisti se bomo predvsem po parku presihajočih jezer pa tudi po drugih občinskih površinah gibal po usmerjenih poteh in na predpisane načine. Sistem na začetku sicer deluje kot omejevalen, je pa nujen in bo dolgoročno vsem dal dobre rezultate. Sem pa tudi že javno povedala, da naše občane včasih podcenjujemo, da se v veliki večini obnašajo zelo odgovorno do okolja. Nekaj posameznikov pa ostaja izziv za naprej.

Tudi Krpanov dom je v zadnjih letih s prenovijo zunanosti ter notranosti in z novimi vsebinami postal lično in pomembno središče številnih dejavnosti, ki bogatijo turistično in kulturno ponudbo v občini Pivka. Kaj vse omogoča obiskovalcem?

Velika dvorana je po obnovi, za katero je sredstva zagotovila vlada, primerna za vse vrste dogodkov, kongresne, pevske, predstave. Čez vikend ponujamo kino predstave. Otroške so zelo dobro obiskane, predstave za odrasle malo manj. V bodoče bomo poskušali ugotoviti, kaj si odrasli želijo. Pa ne samo glede kina, tudi glede drugih kulturnih tem. Manjša dvorana MMC je primerna za vse vrste izobraževanj. V zgornjem nadstropju je galerija, poskušamo organizirati različne razstave zlasti na teme varovanja okolja. Obstaja veliko modernih umetnikov, ki ozaveščajo z novimi, tudi digitalnimi pristopi. Prazen ostaja zaenkrat kletni del. V bodoče bi tam lahko bil tudi manjši bife, bistro. Bomo videli, kako se bodo stvari odvijale.

Kako sicer ocenjujete turistično infrastrukturo in ostalo ponudbo, ki jo svojim občanom ter ostalim obiskovalcem zagotavljamo na Pivškem?

Turistična ponudba je dobra, korektna, tudi raznovrstna. Želimo pa si ponudbo, ki nagovarja manjše število ljudi, pa te vrhunsko. To pa je naloga zavoda, občinskih spodbud, RRA, RDO, PONI, STO, ministrstev in drugih organizacij. Poiskati potencialne ponudnike in jim pomagati na začetku. Sama se teh skupnih zgodb najbolj veselim. Je pa nujno regijsko povezovanje. Sama Pivka ima potencial napolniti tedenski dopust turista, regijsko pa bo to zagotovo lažje in bolj pestro.

Kakšna je vloga Zavoda za turizem Pivka pri povezovanju aktivnosti na področju turizma v vaših skupnostih?

Zavod ima pomembno nalogo predstavljanja in zagovarjanja aktivnosti, predvsem v povezavi s projekti. Že glede trenutnega projekta PIVKA.KRAS.PRESIHA smo skupaj z zaposlenimi načrtovali predstavitve po vaseh. Žal jih zaradi situacije z virusom nismo mogli izpeljati letos. Jih

bomo pa v prihodnjem letu. Projekt bo prinesel veliko rezultatov, glede bioloških vrst in turizma. Vedno pa poudarjam, da se turizem začne na domačem dvorišču. Tam se že vidi naša odgovornost do okolja. Zato je pomembno sodelovanje vseh vaščanov. Naučiti se moramo gostoljubja, prijaznosti. Covidni časi nam prav pri tem niso bili v pomoč. Je pa, ponovno, boljša komunikacija predvsem prednost za medsebojne odnose med občani, potem pa še z drugimi.

Nedvomno je pomembno, da so v turizmu vpeti tudi občani, ki vendarle sobivajo v domačem okolju in skrbijo zanj ter so pravzaprav prvi promotorji vzdušja in ponudbe, ki jo imamo. Kako vzpostavljate stik z občani, kako upoštevate njihove potrebe in želje ter jih vključujete v aktivnosti?

Za dobre rešitve je nujen dialog in povezovanje. Večkrat sem že slišala pripombo, da je Pivka mesto duhov. Zame nikoli. Ostaja pa tudi tukaj izziv občanom. Aktiviranje, sodelovanje, obisk prireditev, to daje rezultat. Pričakovati, da se bodo stvari dogajale same od sebe, je zgrešeno. Veseli me, da imajo naši občani prost vstop v vsa občinska razstavišča.

Želimo si, da bi se v njih počutili domače, jih obiskovali in jih znali predstaviti sorodnikom in prijateljem. Se z njimi pohvaliti!

Kaj oziroma kje so po vašem mnenju izzivi, ki lahko občini Pivka v prihodnje utrdijo položaj v turizmu, predvsem pa omogočijo nadaljnji razvoj?

Izzivi ostajajo širitev gostinske ponudbe, novi projekti za varovanje narave, iskanje rešitve za dvorec Ravne, razgibati želimo kulturno dogajanje, biti glavni promotor lokalne ponudbe, izobraževati in združevati.

Zavod za turizem Pivka deluje v prostorih Krpanovega doma v središču Pivke. Vaša zagnana in strokovna ekipa sodelavcev je nedvomno vesela vseh pobud in predlogov, zato vas ob koncu tega pogovora prosimo za sporočilo občanom, ki so nepogrešljiv del vsakršne aktivnosti v našem domačem kraju.

Ja, smo res dobra in zagnana ekipa. Pogledi so večkrat različni in to je dobro. Med seboj se odlično dopolnjujemo. To je vedno dober recept za napredek. Občanom najprej želim veliko zdravja, odgovornosti, razumevanja in solidarnosti. Samo tako bomo prebrodili to zahtevno obdobje virusa. Po tem pa bo čas za sproščena druženja, ponovne normalne stike. Za kulturno dogajanje, bolj obiskana izobraževanja in praznovanja. Do takrat pa ohranimo ponosno držo; zaradi čudovite domovine in občine. Tudi s podporo Zavoda za turizem.

Foto: Tina Kirm

URNIKsobota in nedelja
Saturday and Sunday**10.00 – 16.00**www.pivskajezera.si | 030 644 799 | pivskajezera@pivka.si

SPOZNAJTE NAŠA ČUDOVITA PRESIHAJOČA JEZERA

Ali ste vedeli, kako izgleda izvir Pivke in da na njem lahko izplavi človeške ribice?

Zgornja Pivka obsega južni del Pivške kotline, ki leži na apnencih. Po njej teče reka Pivka, dodatno pa jo bogatijo Pivška presihajoča jezera. Reka Pivka izvira v kraški kotanji pri Zagorju, kjer je več kraških izvirov, glavni pa je izvir Pivščica. Na tem izviru je obzidan jašek, v katerem je zajeta stalna kraška voda. Izvir je služil kot krajevni vir pitne vode do izgradnje vodovoda iz črpališča v Malnih. Nad jaškom je opuščen hišica s črpalko, pred jaškom pa je krajši betonski podhod. Betonska tla se nadaljujejo med dvema nizkima zidovima, ki sta vkopana v pobočje. Ob enem je pritrjena letev za spremljanje vodostajev.

Izmed Pivških presihajočih jezer sta izviru Pivke najbližja Kalsko jezero (ki ima odvodni jarek speljan v Videmščico, pritok reke Pivke) in Kljunov ribnik s stranskimi izviri reke Pivke.

*Izvir Pivke ob zelo nizkem vodostaju (10 cm), ko iz njega teče le potok na dnu struge**Izvir Pivke ob zelo visokem vodostaju (60 cm).*

ZGODBA O NOVOLETNI ČLOVEŠKI RIBICI

Bilo je na prvi dan v letu 2010, ko sem se zjutraj še v mraku odpravila na ogled izvira Pivke v Zagorju. Na izviru sem odčitala vodostaj s pomočjo pritrjene letve. Ta je znašal okoli 30 cm. Tistega dne me je čakalo posebno presenečenje, saj sem med kamni pred podhodom, ki vodi v jašek na izviru, opazila človeško ribico. Kar nisem mogla verjeti, da spet vidim človeško ribico (četrto po vrsti). Ribico je vodni tok odnesel naprej, vendar se je uspela ujeti na še zadnji kamen na začetku travnate struge. Bila sem v dilemi, ali ribico rešim ali jo pustim, saj je bila v vodi. Odločila sem se, da jo rešim. Predvidevala sem, da bi ribico naplavilo na rečni breg, ker bi se verjetno umaknila na brežino struge, kjer je vodni tok šibkejši. Ko sem šla domov po posodo in se nato vračala na izvir, sem se spraševala, ali me bo ribica počakala. In me je res počakala, uspešno je kljubovala vodnemu toku! Vprašala sem se, kako naj ribico dam v posodo, ne da bi jo prišla. Prešinilo me je: ribico bom podrezala s palčko. In sem jo res, ribica je popustila in vodni tok jo

je nesel po strugi. Bala sem se, da bi ribico zgrešila, vendar se je kmalu ujela v posodo. Oddahnila sem si. Ker je bila Matijeva jama v kotanji Palškega jezera zalita, je bila ribica en mesec zadržana v Vivariju v Postojnski jami (v skrbi Slavka Polaka), nato pa jo je Gregor Aljančič iz Jamskega laboratorija Tular spustil v Matijevo jamo, ko je bil nivo vode pod površjem (v breznu).

Tina Kirm

PREDSTAVITEV PROJEKTA PIVKA.KRAS.PRESIHA

Občina Pivka je sredi leta 2021 skupaj s partnerji, Zavodom RS za varstvo narave, Kmetijsko gozdarskim zavodom Nova Gorica ter Fakulteto za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem (FAMNIT), pričela izvajati projekt **Izboljšanje stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera - PIVKA.KRAS.PRESIHA**. Območje izvajanja projekta oziroma naravovarstvenih ukrepov obsega negozdni del Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera, ki ga upravlja v letu 2021 ustanovljen Zavod za turizem Pivka.

V izvajanje projektnih aktivnosti želimo v čim večji meri vključevati različne deležnike, lastnike in upravljavce kmetijskih zemljišč, strokovnjake za posamezne vrste in druge. Cilj projekta je namreč usmerjen tudi v ohranjanje kmetijske krajine na območju krajinskega parka, kar lahko dosežemo le s skupnimi močmi.

Projekt smo načrtovali podrobneje predstaviti prebivalcem parka v živo, s predstavitvami po vaseh. Zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja bolezni Covid-19 pa smo se odločili, da projekt predstavimo v obliki **video predstavitev projekta**, ki je **dostopna na spletni strani občine in krajinskega parka ter youtube kanalu Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera**.

Povezava do posnetka

Kaj vse bomo počeli v dvoletnem projektu PIVKA.KRAS.PRESIHA?

Naše aktivnosti so usmerjene v ohranjanje oziroma izboljšanje stanja izbranih vrst in habitatov na območju Nature 2000. Z izvedbo načrtovanih naravovarstvenih ukrepov bomo izboljšali stanje življenjskega okolja (habitatnih tipov) presihajoča jezera (mokrotni travniki)

OBČINA
PIVKA

PIVKA.KRAS.
PRESIHA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
Naravna in kulturna dediščina

Pišite nam na el. naslov obcina@pivka.si ali nas pokličite na tel. št. 05 720 10 100.

in vzhodna submediteranska suha travnišča ter nekaterih evropsko pomembnih vrst - metuljev strašničinega mravljiščarja in travniškega postavneža, ptic hribskega škranca in pisane penice, dvoživke velikega pupka in netopirja malega podkovnjaka.

V projektu odkupujemo naravovarstveno pomembna zemljišča na območju presihajočih jezer, suhih travnišč in mokrotnih travnikov, ki so življenjski prostor metulja strašničinega mravljiščarja. S pomočjo strokovnjakov v partnerskih organizacijah bomo opredelili nadaljnjo ustrezno rabo teh površin. Zemljišča bomo upravljali s pomočjo lastnikov in upravljavcev zemljišč, ki jih bomo z javnim pozivom povabili k sodelovanju. V projektu bomo čistili dve onesnaženi jami, Matijevo jamo in udornico Ravnica, kar bo prispevalo k varovanju šibkega kraškega vodonosnika.

Del sredstev je namenjenih interpretaciji varstva narave in urejanju osnovne infrastrukture za usmerjanje obiskovalcev v Krajinskem parku. Pomemben sklop aktivnosti pa je namenjen aktivnostim za ozaveščanje in sodelovanju s prebivalci ter drugimi ključnimi deležniki (lastniki in upravljavci zemljišč).

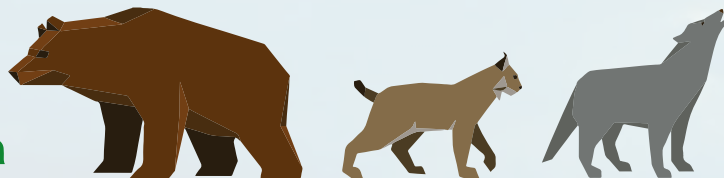
Za vse dodatne informacije smo vam na voljo člani ekipe projekta PIVKA.KRAS.PRESIHA na Občini Pivka, Tadej Kogovšek, Nina Doles in Eva Šabec Korbar; ter članici projektne ekipe s Kmetijsko gozdarskega Zavoda Nova Gorica območna enota Postojna, Majda Godina in Kristina Zalar Sterle.

Projekt Izboljšanje stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera PIVKA.KRAS.PRESIHA je orodje in finančni vir za nadaljnje korake pri ohranjanju naše kulturne krajine in s tem identitete našega prostora.

Eva Šabec Korbar

DINA Pivka

www.dinapivka.si

DINA | CENTER O VELIKIH ZVEREH DINA PIVKA

Krpanov dom Pivka | 030 644 799 | info@dinapivka.si

Prebivalcem Občine Pivka omogočamo brezplačen ogled. Otroci, mlajši od 12 let, lahko v center vstopajo ob spremstvu odrasle osebe.

Urnik

PONEDELJEK: ZAPRTO

TOREK - PETEK: 11.00 - 14.00

SOBOTA/NEDELJA: 10.00 - 16.00

PRAZNIČNI TEDEEN V DINI

Zavod za turizem Pivka je organiziral praznično dogajanje v Krpanovem domu med 27. in 31. decembrom. Ponedeljek in torek sta bila delavna. Otroci so skupaj z vodniki zavoda izdelali okraske in okrasili novoletno jelko v avli Krpanovega doma. Med izdelovanjem so s pomočjo skečev ugotavljali, če je volk iz pravljice Rdeča kapica res falot. Seveda se je izkazalo, da ni. Zaključek delavnic je bil srečen; okrašena jelka, pod njo darila, volk pa se je Rdeči kapici pridružil pri družinski večerji. V sredo je bil predviden pravljичni dan. Dino je obiskal Martin Krpan in prisotnim otrokom opisal svoja zanimiva srečanja z junaki Dine; medvedi, volki in risi. Otroci so si izbrali svoje vloge, izdelali maske in na koncu opisane prizore zaigrali. Zaključni del je posnela tudi lokalna televizija Vascom. Nastale posnetke si lahko pogledate na njihovi spletni strani. Četrtek in petek sta bila filmska dneva. Po zaključenih prazničnih filmskih predstavah je otroke obiskal Dedek Mraz in jih simbolično nagradil. Celotna praznična ponudba je bila za otroke brezplačna; zahvala za to gre tudi Občini Pivka. Vse na zavodu veseli, da so bili dogodki dobro obiskani in smo vsi skupaj v

zadnjem tednu leta ne glede na razmere v Krpanovem domu pričarali praznično vzdušje. V razstavišču Dina smo družine vabili na »družinsko pustolovščino«. Družine, ki so med obiskom Dine uspešno odgovorile na vsa zastavljena vprašanja, so bile na koncu nagrajene. Aktivnost se je izkazala za zabavno in poučno, z njo nadaljujemo tudi v januarju.

NAPOVEDUJEMO PESTRE VSEBINE IN SODELOVANJA

V januarju bomo skupaj s Knjižnico Bena Zupančiča, Postojna organizirali ure pravljic. Načrtujemo pa tudi dogajanje ob kulturnem prazniku, valentinovem, dnevu družin in med zimskimi počitnicami. Takrat bo dogajanje spet bolj resno s tematskim ustvarjanjem pa tudi pravljичno z avtorico Dušico Kunaver. Zavod želi s svojimi aktivnostmi in sodelovanjem s pivškima šolama in vrtcem na zabaven način poučevati otroke in mladino o pomenu sožitja z živalmi, ohranjanja vrst in varovanja okolja.

OBČANI PIVKE BREZPLAČNO V DINO IN EKOMUZEJ

Ogled Dine in Ekomuzeja je po sklepu občinskega sveta za vse občane brezplačen, zato je lepo vabljeni, da nas obiščete. Pomembno je, da poznamo lokalno ponudbo, se iz nje kaj naučimo in obisk svetujemo tudi drugim; sorodnikom, znancem.

URNIK

pon-pet: 11.00-14.00
sob, ned, prazniki:
10.00-16.00

www.parkvojaskezgodovine.si | 031 775 002 | info@parkvojaskezgodovine.si

V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE LETO 2021 ZAKLJUČILI Z ZAVIDLJIVIMI REZULTATI

V Parku vojaške zgodovine se s ponosom ozirajo na preteklo leto, v katerem so kljub vsem omejitvam, ki jih je prinesla epidemija, dosegli zavidljive rezultate tako pri številu obiskovalcev kot pri bogatitvi zbirk, novih razstavah in tudi številnih muzejskih dogodkih.

Muzej je bil sicer več mesecev zaprt, a so do konca leta v Parku vseeno našteali skoraj 40.000 obiskovalcev, kar pomeni, da je bil Park ponovno najbolj obiskan muzej v Republiki Sloveniji. Število obiskovalcev dejansko presega vsa pričakovanja, saj je bilo zaradi omejitev zelo malo obiska šolskih in drugih skupin, ki so v normalnih letih predstavljale skoraj polovičen delež v številu obiskovalcev. Zelo malo je bilo tudi tujih gostov – v letu 2021 so v strukturi obiskovalcev močno prevladovali slovenske družine.

Intenzivno in sistematično delo na slovenskem trgu se je tako dobro obrestovalo. K visokemu obisku so prispevali tudi turistični boni – pomen le-teh se je odrazil tudi v večji porabi obiskovalcev, ki so se pogosteje odločali tudi za obisk notranjosti podmornice ali pa za preizkuse letenja na simulatorjih.

V vsebinskem delu pa je bilo leto 2021 v Parku zaznamovano s praznovanjem 30-letnice samostojnosti Republike Slovenije, saj je osrednja razstava "Pot v samostojnost" posvečena prav tej temi. Razstava je ob jubileju doživela več dopolnitev in bila obogatena s celo kopico pomembnih eksponatov. Omeniti velja reševalno vozilo Mercedes-Benz 230-BINZ iz Velenja, ki je prava poslastica za ljubitelje starih avtomobilov, vse obiskovalce pa opozarja na pomembno vlogo zdravnikov in reševalnih služb v vojni za Slovenijo. Praznovanje jubileja so v Parku obeležili tudi s postavitvijo fotografske razstave »Ponosni na Slovenijo – 30 let« in pa več drugimi razstavami, kot sta razstava

»Marjan Garbajs – kronist osamosvajanja Slovenije« ali pa gostujoča razstava Narodne in univerzitetne knjižnice »Sanje imajo to čudno lastnost, da se včasih uresničijo«, ki jo je ob dnevu suverenosti odprl predsednik Vlade Republike Slovenije Janez Janša. Trajno vrednost imajo tudi rezultati projekta »Zbrali smo pogum«, ki ga je Park izvajal skupaj z Arhivom Republike Slovenije in Zavodom Republike Slovenije za šolstvo. V sklopu projekta je bila tako vzpostavljena spletna razstava, posnetih več izobraževalnih filmov ter pripravljeno e-učno gradivo za šolarje.

Park se je tudi aktivno vključil v predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije in v okviru tega gostil več visokih obiskov tako pomembnih predstavnikov posameznih držav kot tudi raznih delegacij. Izpostaviti velja obisk skupine veleposlanikov držav članic Evropske unije – predstavnikov v Politično-varnostnem odboru in obisk visokih predstavnikov dveh vojaških pododborov Vojaškega odbora Evropske unije, saj je šlo za protokolarno izjemno zahtevna dogodka.

Leto 2021 bo v zgodovini Parka trajno zapisano tudi po tem, da je Vlada Republike Slovenije v tem letu Parku po dolgoletnih prizadevanjih podelila pooblastilo za opravljanje javne muzejske službe za področje vojaške zgodovine na celotnem območju Republike Slovenije, kar predstavlja dokončno ureditev muzejskega statusa in tudi zagotovitev ustreznega financiranja.

Pika na i lanskega leta pa je bila pridobitev policijskega čolna P-111 in njegov spektakularen prevoz iz Luke Koper v Pivko. Prevoz izjemnega tovora je vzbudil zelo veliko medijsko zanimanje in je tako prek televizijskih ekranov kot prek tiskanih medijev ter družbenih omrežij segel praktično v vsak slovenski dom.

POLICIJSKI ČOLN – NOV EKSPONAT, NOVA ZGODBA

Park vojaške zgodovine je v novembru pridobil atraktiven eksponat, policijski čoln P-111, ki so ga v Pivko pripeljali iz Kopra. Operacija ARGO II je predstavljala izjemen logistični zalogaj predvsem zaradi dimenzij tovora, zlasti višine, ki presega druge spektakularne prevoze po slovenskih cestah. Direktor Parka mag. Janko Boštjančič, je izrazil veselje in ponos ob uspešnem transportu ter umestitvi novega »XXL« eksponata v muzejsko zbirko. Ob simbolnem zaključnem dogodku se je zahvalil tako ministru za notranje zadeve g. Alešu Hojsu, ki je prepoznal pomen prvega policijskega čolna samostojne Republike Slovenije in tudi dal pobudo za njegovo ohranitev, kot generalnemu direktorju g. Matjažu Vedetu za pomoč pri organizaciji prevoza ter Marku Kastelicu iz PU Koper za operativno podporo. Direktor se je zahvalil tudi ekipi Policije, ki je spremljala nedeljski prevoz, še posebej poveljniku uniformirane Policije PU Koper g. Tomažu Čehovinu ter vsem ostalim partnerjem in sodelujočim. Posebna zahvala gre pri tem dolgoletnima partnerjema – podjetju CEM-TIR d.o.o. in DVIG d.o.o. za prevoz, premeščanje čolna P-111 ter izredno pozitivno in plodovito partnerstvo, ki se je začelo pred desetimi leti s prevozom podmornice iz Črne Gore.

Minister za notranje zadeve g. Aleš Hojs je ob obisku Pivke pozdravil zaključek logistične operacije in čestital vsem vpletenim ter Parku zaželel še nadaljnje uspešno delovanje, tudi v luči pooblaščenosti, ki jo je muzeju pred kratkim podelilo Ministrstvo za kulturo. Ob zaključku je minister Hojs direktorju Boštjančiču še simbolično predal ključke čolna P-111 in s tem tudi uradno predal nov eksponat Parku vojaške zgodovine.

MED EKSPONATI NOVO VOZILO

Park vojaške zgodovine je ob koncu preteklega leta svojo zbirko razširil s še enim vozilom – legendarnim tovornjakom TAM 5000, bolj znanim kot "Dojc". Tovornjak je proizvajala Tovarna avtomobilov Maribor (TAM), glavni uporabnik pa je bila dolgo časa JLA, ki je z njim pričela nadomeščati starejše tovornjake, kot so bili ameriški "Džejmsi" (GMC CCKW), ki so v 50-ih prišli kot ameriška vojaška pomoč Jugoslaviji. "Dojc" je veljal za izredno uporabno, robustno in skorajda neuničljivo vozilo, v uporabi pa je ostal tudi v Slovenski vojski, dokler ga niso nadomestila sodobnejša transportna vozila. "Nov" muzejski TAM 5000 (vozilo na levi) predstavlja pomemben del slovenske tehnične in vojaške dediščine, v Parku pa tako dopolnjuje ostala

vozila TAM-a, kot so TAM 110, 150, 125 in Tam Pionir, ki bodo (upamo) dolgoročno razstavljeni v načrtovanem novem paviljonu. Iskrena zahvala donatorju vozila!

NOVA KNJIGA O PLEBISCITU

V Parku vojaške zgodovine so v preteklem letu skozi številne dogodke in aktivnosti obeleževali 30. obletnico samostojne Slovenije. 23. decembra 2021, na 31. obletnico plebiscita za samostojno in neodvisno državo Slovenijo, je pri založbi Mladinska knjiga izšla knjiga o plebiscitu z naslovom »Zbrali smo pogum, stopili smo skupaj«, ki so jo pripravili skupaj z Arhivom RS in Zavodom RS za šolstvo.

S plebiscitom smo slavili zgodovinski uspeh slovenskega naroda. Avtorice – Alenka Starman, Ana Čič in Vilma Brodnik – pravijo, da knjiga, ki je namenjena tako mladim kot mladim po srcu, ni posvečena le temu pomembnemu dogajanju, ampak je tudi poklon – sodelovanju in pogumu vseh Slovencev.

Knjiga je že na voljo v knjigarnah.

SREČANJE PODMORNIČARJEV

V decembru so se v Parku vojaške zgodovine srečali nekdanji podmorničarji in pridruženi člani Društva za ohranjanje podmorniške tradicije Podmorničar.

Člani društva skušajo s svojim delovanjem ohranяти zavest o dolgi in bogati zgodovini podmornišтва ob vzhodni jadranski obali, v kateri so nemajhno vlogo igrali tudi slovenski podmorničarji. Lani so tudi obeležili 10. obletnico prihoda podmornice P-913 v Pivko, kjer so nenadomestljivo vlogo imeli ravno člani Društva Podmorničar.

NA OBISKU BIT SEVER

Eden najbolj znanih slovenskih ustvarjalcev na YouTubeu Bit Sever je s prijatelji raziskoval destinacijo Zeleni kras – Green Karst in pri tem odkrival tudi turistično ponudbo na našem območju. Tako je spoznal tudi Park vojaške zgodovine Pivka in njegovo zakulisje, se preizkusil v Grajskem pobegu na Gradu Prem, užival v gostoljubju Smrekarjeve domačije, opazoval medvede z Be around me, si privoščil unikatno britje v Brivnici Ozbič ter s čolnom raziskoval čudovito Križno Jamo in skrivnostno Cerknisko jezero v Notranjskem parku.

<https://youtu.be/w7q40hAe4kQ>

Vabljeni k ogledu izredno zanimivega videa!

DVE LETI OD PRIHODA HELIKOPTERJA MI-8

30. novembra 2019 se je muzejski zbirki Parka vojaške zgodovine pridružil vojaški helikopter Mil Mi-8. Njegova umestitev v muzejsko postavitve je bila rezultat mednarodne izmenjave eksponatov, ki sta jo v sklopu zglednega sodelovanja izvedla Vojaški muzej Slovenske vojske in Muzej Poljske vojske (Muzeum Wojska Polskiego). Helikopter je po logistično zahtevnem prevozu s Poljske, ki ga je donatorsko izvedlo podjetje CEM-TIR, s svojim prihodom v Park vojaške zgodovine pomembno dopolnil serijo muzejskih težkokategornikov, v katero sodi skupaj z lokomotivo, podmornico in po novem tudi policijskim čolnom P-111.

Za dosedanje pomoč pri sestavljanju in umestitvi helikopterja se iskreno zahvaljujemo sodelavcem Parka, mag. Matjažu Ravbarju iz Vojaškega muzeja SV, predvsem pa pripadnikom 153. letalsko-tehnične eskadrilje SV (153. LETEHESK) za izjemno tehnično znanje, profesionalnost, iznajdljivost in potrpežljivost.

V Parku upajo, da bo helikopter Mi-8 kmalu deležen temeljite obnove ter kar se da hitro tudi umestitve v morebitne nove paviljone v PVZ.

SODELOVANJE Z ITF USTANOVO ZA KREPITEV ČLOVEKOVE VARNOSTI

Park vojaške zgodovine je obiskala delegacija ITF Ustanove za krepitev človekove varnosti s sodelavci iraško-kurdskega Centra za protiminsko delovanje. Delegacija si je z zanimanjem ogledala zbirke in razstave, predstavljeni pa so ji bili tudi nadaljnji načrti medsebojnega sodelovanja.

ITF je leta 1998 ustanovila Vlada Republike Slovenije kot mednarodno ustanovo – fundacijo za razminiranje in pomoč žrtvam min. Osnovno poslanstvo ITF je zmanjševanje groženj, ki jih predstavljajo protipehotne mine in drugi eksplozivni ostanki vojaških spopadov. Organizacija v osnovi deluje na področjih razminiranja, izobraževanja o nevarnostih min, nudenja pomoči žrtvam min ter uničevanja presežkov min in streliva. PVZ in ITF sta leta 2020 podpisala donatorsko pogodbo, s katero je Park vojaške zgodovine s strani ITF pridobil več učnih pripomočkov za spoznavanje

minsko-eksplozivnih sredstev ter nekaj eksponatov, ki so bili predmet deaktiviranja in predstavljajo pomembno vojaškozgodovinsko dediščino. V sklopu fotografske razstave "Ponosni na Slovenijo – 30 let" je ena izmed fotografij posvečena tudi predstavitvi ITF-a. Avtor fotografije je Arne Hodalič.

VABLJENI V MUZEJSKO TRGOVINO MAGAZIN

Vabljeni v muzejsko trgovino Magazin v Parku vojaške zgodovine Pivka, kjer lahko tako najmlajši kot mladi po srcu najdejo nekaj zase ali svoje najbližje. Poleg spominkov tako v Magazinu najdete pestro ponudbo knjig s področja vojaške zgodovine in domoznanstva, pozornost otrok pritegne bogat izbor igračk, za vse ostale pa so na razpolago oprema za pohodništvo in preživetje v naravi, oblačila in originalna vojaška oprema. Muzejska trgovina deluje po urniku Parka vojaške zgodovine.

Vabljeni!

Za obisk muzejske trgovine je potrebno izpolnjevanje enega od pogojev PCT in predložitvi osebne dokumenta.

NOVA ČEBELARSKO KOLESARSKA POT

Čebelarstvo kolesarska pot, ki je nastala v okviru projekta Apiturizem in apiterapija – pomen ravnovesja kot prioriteta življenja, širšega okolja in sonaravnega turizma (APITT), ki se je izvajal v letu 2021, povezuje občine Pivka, Postojna in Ilirska Bistrica. Zasnovana je s ciljem, da se spozna čebele in njihovo pomembno vlogo, ki jo imajo na področju ohranjanja narave in zdravja. Na poti pa boste spoznali tudi lokalne čebelarje in njihovo delo ter druge dejavnosti, povezane s čebelarstvom. Pot je nastala s sodelovanjem šestih partnerjev in koordinacijo Srednja gozdarska in lesarska šole Postojna. Za strokovno plat vzpostavljanja poti je poskrbelo podjetje Green-Tour-Slovenia, pod vodstvom Pranjic Tiborja. Pobudnik projekta je bil Aleš Jenko iz Klenika, ki ureja počitniško hišico s savno ter dodatno ponudbo opazovanja čebel, ležanja na panjih za sproščanje, vdihavanja panjskega zraka, medene masaže ter nočitve v čebelnjaku. Medeno masažo bo ponujala tudi Marjetka Šajn v masažnem salonu v Matenji vasi. Tamara Urbančič je v sklopu projekta razvijala mila z dodatkom čebeljega voska, Zdenka Žakelj pa je čebelji vosek uporabila pri izdelavi okrasnih sveč. Vse navedene partnerje in njihove aktivnosti boste lahko spoznali tudi med kolesarjenjem po čebelarstvo kolesarski poti.

Pot je zasnovana tako, da lahko prekosarite območje vseh treh občin, lahko pa se odločite za krajše različice znotraj posamezne občine. Dodatne informacije o čebelarstvo kolesarski poti dobite **preko QR kode**, ki vas bo povezala s spletno stranjo, kjer se nahajajo tudi gpx datoteke posameznih poti.

Z BeeCiklom

BeeCycle

ČEBELARSKO KOLESARSKA POT

Med kolesarjenjem po občinah Pivka, Postojna in Ilirska Bistrica spoznajte čebele, obiščite lokalne čebelarje in ponudnike apiterapije ter drugih storitev, povezanih s čebelarstvom.

Preko QR kode boste prišli do spletne strani, kjer so dodatne informacije o čebelarstvo kolesarski poti in gpx datoteke posameznih poti.

Tamara Urbančič, Zdenka Žakelj

DIZAJNERSKI PRISTOP V TURIZMU

V novembru je RRA Zeleni kras v prostorih Mrežnega podjetniškega inkubatorja Postojna izvedla strokovno delavnico, namenjeno podpornim turističnim organizacijam, institucijam s turistično ponudbo in posameznikom, ki so v procesu snovanju inovativnega turističnega produkta.

Delavnica je bila usmerjena v predstavitev in uporabo metode dizajnerskega pristopa (angl. Design Thinking), ki je ena izmed bolj učinkovitih metod za generiranje produktov in ponudbe, prilagojene ciljnim skupinam kupcev oziroma obiskovalcev. Predavatelj, dr. Rok Stritar, strokovnjak s področja dizajnerskega pristopa, je udeležence seznanil s konceptom metodologije, nato pa skupaj z udeleženci na praktičnem primeru opredelil proces uporabe metode. Na ta način je bil opredeljen turistični produkt DINA PIVKA - Center o velikih zvereh. Poudarek je bil na predstavitvi tehnik razumevanja, definiranja izzivov in iskanja hitrih predlogov izboljšav, ki so utemeljeni na dejanskih potrebah uporabnikov, torej obiskovalcev centra.

Turizem je pomembno razvojno področje v regiji, pri čemer je za ustvarjanje novih razvojnih priložnosti posameznih turističnih ponudnikov ter celotne regijske destinacije pomembno sodelovanje vseh ključnih

deležnikov. Delavnica je med drugim predstavljala primer sodelovanja z uporabo novih instrumentov, kakršne nudi projekt CCI4TOURISM, v katerega je vključen RRA Zeleni kras.

RRA Zeleni kras

TUDI TURISTIČNO SEZONO V LETU 2021 JE ZAZNAMOVALA EPIDEMIJA

Podobno kot leto 2020 je tudi leto 2021 zaznamovala pandemija SARS Cov-2. Poslovanje turističnih ponudnikov je bilo izjemno okrnjeno od januarja do maja 2021. V tem obdobju ni bilo dovoljeno gibanje in nudenje vseh turističnih storitev, ravno tako pa je bilo omejeno gibanje mednarodnih tokov obiskovalcev preko državnih meja. Vsi ti dejavniki se odražajo na prihodih in nočitvah v državi in naši regiji. V obdobju prvih devetih mesecev smo v destinaciji Zeleni kras zabeležili 59.575 prihodov gostov, ki so izvedli 100.819 nočitev. Podatki so v primerjavi z letom 2020 sicer boljši (50% več prihodov in 40% več nočitev), v primerjavi s predpandemijskim obdobjem pa beležimo 50 odstotni upad prihodov in nočitev v regiji.

Večino gostov še vedno predstavljajo tujci (razmerje je 80:20), vendar pa opažamo, da se je v zadnjih letih dvignilo število slovenskih gostov. Ti praviloma ustvarijo več nočitev na osebo (2,2 nočitvi) kot tujci (1,5 nočitve). Od tujih gostov je največ gostov prišlo iz Nemčije, Italije, Francije in Nizozemske.

RDO opravlja tudi agencijsko delo in organizira ter trži lastne programe, s katerimi spodbuja trajnostni in odgovorni način obiska destinacije. Zadnja leta beležimo povečanje povpraševanj po unikatnih doživetjih narave,

zlasti po programih opazovanja velikih zveri v naravnem okolju in alternativnih obiskov kraških jam za manjše skupine. V letošnjem letu smo prejeli 83 takšnih povpraševanj, realizacija je bila skoraj 50%, kar je veliko bolje kot lani. Na splošno se število povpraševanj in število gostov, ki jih preko naših programov pripeljemo v regijo, iz leta v leto počasi povečuje, dobra je tudi povprečna poraba na gosta, ki v 2021 znaša 130 EUR. Gre namreč za unikatne in cenovno višje programe, pri čemer sta pri odločitvi gosta za nakup bolj kot cena pomembni kakovost in prilagodljivost ponudbe.

RDO POSTOJNSKA JAMA-ZELENI KRAS V LETU 2021

Aktivnosti Regionalne destinacijske organizacije (RDO) Postojnska jama – Zeleni kras, ki deluje v okviru RRA Zeleni kras, so bile tudi v letošnjem letu usmerjene v povečevanje prepoznavnosti destinacije Zeleni kras kot zelene naravne destinacije za odgovornega obiskovalca, ki išče aktivna in posebna doživetja kraške neokrnjene narave in kulturne dediščine.

RAZVOJNE AKTIVNOSTI

Digitalizacija kulturne dediščine

Glavne razvojne aktivnosti so bile v letošnjem letu osredotočene na digitalno inoviranje nepremične kulturne dediščine. Tako so nastali atraktivni 3D modeli gradu Prem, dvorca Ravne, Malega gradu – Ravbarjevega stolpa v Planini in kulturne krajine Cerkniškega jezera – požiralnika Rešeto. 3D modeli so bili tudi implementirani v različne sodobne vsebine.

Doživetja v naravi – Via Dinarica in Velika Krpanova pot

V zadnjih dveh letih si na RDO prizadevamo za razvoj integralnega produkta pohodništva in kolesarjenja, saj beležimo največ povpraševanja po aktivnostih v naravi, tudi trendi obiskovanja destinacij se razvijajo v smeri individualiziranih pristopov k obisku in personaliziranih doživetij na destinaciji. V letošnjem letu smo v sodelovanju s Planinskimi društvi Postojna, Cerknica in Ilirska Bistrica na terenu označili daljinsko pohodniško pot Via Dinarica, za katero v zadnjem obdobju beležimo veliko povpraševanja, predvsem tujih popotnikov. Pripravili smo tudi retrasiranje in razširitev Velike Krpanove poti, ki je z novim odsekom

postala krožna, nova trasa pa je primerna tudi za kolesarje. Na izhodiščnih točkah poti na železniških postajah Pivka in Postojna bosta postavljeni novi informativni tabli, obiskovalci poti pa bodo na info točkah lahko dobili tudi zemljevide z označeno potjo in turističnimi točkami ob poti.

Biti na konju – razvoj konjeniškega turizma

S projektom Biti na konju smo povezali 5 ponudnikov konjeniškega turizma in ostalih konjeniških storitev na destinaciji Zeleni kras. Poleg sestave programov za različne ciljne skupine smo izvedli tudi promocijske aktivnosti, s katerimi želimo v prihodnjem letu povečati prepoznavnost regije kot konjeniško izjemno zanimive destinacije.

Pot okusov Cerkniškega jezera

Nov letošnji produkt je tudi Pot okusov Cerkniškega jezera. Pripravili smo ga v sodelovanju z lokalnimi ponudniki in LAS Notranjska. Kmetije Pod Topolom, Andrejčič, Mihelčič, T'Dolenj in Pri Logarjevih gostom predstavijo in ponudijo iz izvrstnih sestavin in lastnih pridelkov narejene pekavske izdelke, mlečne izdelke, marmelade, sokove, žganja, likerje, jedi iz divjih zelišč in gozdnih sadežev, skratka okuse, ki nosijo v sebi bistvo narave Cerkniškega

jezera. Kulinarčna izkušnja se prepleta s prikazom in spoznavanjem tradicionalne rabe tal, bio kmetijstvom, starimi postopki predelave in notranjskim gostoljubjem.

PROMOCIJSKE IN TRŽENJSKE AKTIVNOSTI

Promocija produktov doživetja narave

Nov produkt doživetja narave EXPLORE THE WONDERNATURE, ki smo ga s pomočjo projekta Interreg Slovenija-Hrvaška razvili v lanskem letu, je bil letos deležen največ promocije in marketinške podpore. Produkt je oblikovan za ljubitelje in poznavalce narave in vključuje edinstvena vodena doživetja kraške narave in opazovanja divjih živali na območju slovenskega Zelenega krasa in hrvaškega Gorskega kotarja. S kampanjo smo dosegli preko 15.000.000 prikazov oglasov na Google prikaznem omrežju ter preko 280.000 obiskovalcev na spletni strani Zeleni kras.

Foto: Miha Skrt

Letos smo izdatno poskrbeli tudi za kakovostno in posodobljeno tiskano promocijo. Izdali smo namreč dva destinacijska imidž kataloga - splošni tiskani katalog destinacije Zeleni kras in tiskani katalog za produkt Explore the Wondernature. Kolesarsko in pohodniško ponudbo pa smo promocijsko podprli s tiskano karto.

Poslovni dogodki in sejemske predstavitve

Od redkih turističnih poslovnih dogodkov, ki so letos doma ali v tujini potekali v živo, smo se udeležili štirih. Predstavljali smo se na Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, sejmu Barcolana v Trstu, Dnevi slovenskega turizma v Postojni in Slovenski turistični borzi SIW.

V letu 2021 smo sodelovali tudi z vplivneži na socialnih omrežjih in turističnimi blogerji. Pri tem smo z njihovo pomočjo širili informacije o novi turistični ponudbi v regiji ter nagovarjali ključne ciljne skupine v Sloveniji in na tujih trgih. Sodelovali smo z avtorji blogov Bit Sever, Kam z mulcem ...

ORGANIZACIJSKE AKTIVNOSTI

Usposabljanje in izobraževanje turističnih ponudnikov

Največ pozornosti smo letos namenili usposabljanju in izobraževanju turističnih ponudnikov. Tako smo v zimsko-spomladanskih mesecih izpeljali 40-urni tečaj izobraževanja za pridobitev licence lokalnega turističnega vodnika na destinaciji Zeleni kras ter tečaj za turno kolesarske vodnike. Licenco za lokalne vodnike je pridobilo 47 novih oseb, licenco turno kolesarski vodnik I pa 10.

Skladno s trendi in z izraženimi potrebami turističnega sektorja smo organizirali dve izobraževalni delavnici na temo kulinarike, in sicer Trendi v gostinstvu in kulinariki ter Organizacija 5-zvezdčnih kulinarčnih dogodkov v času epidemije. Kot destinacija z znakom SLOVENIA GREEN DESTINATION smo turistične akterje nagovorili s tematiko skrb za okolje v turizmu. Vsi dogodki, izpeljani v živo, so bili zelo dobro obiskani.

Brezplačna vodenja z lokalnimi vodniki po Zelenem krasu

Kot krovna regijska turistična organizacija smo v sodelovanju in s finančno pomočjo Slovenske turistične organizacije organizirali brezplačna turistična vodenja po destinaciji. Sedem lokalnih vodnikov je v sodelovanju z RDO pripravilo programe vodenj v naravi, ki so obiskovalcem razkrivali posebnosti Zelenega krasa. Od julija do septembra 2021 se je zvrstilo kar 56 vodenih izletov, ki se jih je udeležilo več kot 500 obiskovalcev. Na ta način smo lokalnim prebivalcem omogočili kakovostna doživetja, spoznavanje lastne turistične destinacije in obenem vodniškega poklica.

Povezovanje in mreženje

V letu 2021 smo se kot destinacija vključili v SRIP Turizem. Gre za Strateško razvojno inovacijsko partnerstvo na področju razvoja turizma v Sloveniji, ki združuje e-podporni sistem za potrebe slovenskega turističnega gospodarstva. Podjetja, člani SRIPT, ustvarijo več kot 70 % prihodkov v slovenskem turizmu, kar kaže na zares močno partnerstvo. V okviru SRIPT se člani in deležniki strateško povezujemo na področjih skupnega razvoja trajnostnega turizma in digitalizacije, internacionalizacije, razvoja človeških virov in spodbujanja podjetništva.

V letu 2021 smo okrepili tudi sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami na področju turizma.

Foto: Dejan Iskra

Priprava nove strategije razvoja turizma v destinaciji

V letošnjem letu smo začeli snovati novo strategijo razvoja turizma v destinaciji Zeleni kras za obdobje 2022-2027, ki bo izpostavila glavne izzive in načrtala nadaljnje poti razvoja regijskega turizma ter opredelila vsebine glavnih produktov regije. Eden od novih produktov, ki ga destinacija doslej ni načrtno razvijala, bo kulinarika. Glavni adut regijskega turizma pa še naprej ostajajo doživetja kraške narave.

Dejan Iskra, vodja RDO Postojnska jama-Zeleni kras

PRI NAŠIH NAJMLAJŠIH

Skupni vpis v vrtec Pivka in Košana za šolsko leto 2022/2023

Vabimo vas k vpisu otrok v prvo in drugo starostno obdobje v celodnevni (9-urni) program.

Sprejeti otroci bodo vključeni v vrtec s 1. 9. 2022,
o čemer bomo starše pisno obvestili do konca junija.

KDAJ? OD 01.03.2022

DO 04.03.2022

KJE? V pisarni enote Vetrnica
ali vrtca Košana.

PIVKA

TOREK – PETEK : 7:00 - 15:00
SREDA: 7:00 - 16:00

KOŠANA

SREDA: 08:00 - 11:30
12:30 – 14.00
ČETRTEK: 08:00 - 12:30
13:30 – 14:30

VRTEC VETRNICIA

Prečna ulica 5
6257 Pivka

Telefon: 05 721 24 90

VRTEC KOŠANA

Dolnja Košana 61
6256 Košana

Telefon: 05 72 18 398

Vpisni list dobite v pisarni ali na spletnih straneh vrtca.
Ob vpisu imejte s seboj EMŠO staršev in otroka.

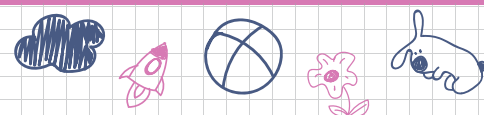

INVESTICIJE, KI SO POLEPŠALE NAŠ VRTEC

S sredstvi, ki nam jih je v minulem letu namenila Občina Pivka za investicije in nakup opreme, smo izvedli sanacijo poškodovane in odpadle keramike v prostorih enote Vetrnica, obnovili igrali lokomotivo in vlak, naročili igrače in didaktična sredstva, dokupili pohištvo (stole, mize) in nekaj opreme (ležalnike) za igralnico, ker se je povečalo število vključenih otrok ter dokupili in posodobili računalniško opremo v pisarnah. V decembru smo zamenjali plinsko peč, ki služi za dogrevanje prostorov in ogrevanje sanitarne vode. Na tem mestu bi se radi zahvalili zaposlenim na Občini Pivka z županom na čelu za posluh in odzivnost pri urejanju tekoče problematike.

Vrtec Pivka

INVESTICIJE NA NAŠI ŠOLI V PRETEKLEM LETU

Tudi v letu 2021 smo precej finančnih sredstev namenili investicijam v šoli. V kotlovnici smo opravili delno rekonstrukcijo, in sicer smo zamenjali del cevovoda, ki povezuje ekspanzijsko posodo s sistemom centralnega ogrevanja.

Da bodo naše učilnice lepše, smo prebrusili in prelakirali parket v matematični učilnici in v avli šole. V matematični učilnici smo zamenjali tudi keramiko ob lijaku. S postavitvijo vetrolova pri kuhinji smo pridobili še manjši prostor, ki

je namenjen dostavi. Ob kuhinji pa smo dodali še en zabojnik za odpadke hrane. Z epidemijo korona virusa se je pokazala potreba po večji jedilnici, zato smo ta problem rešili tako, da smo del avle namenili za jedilnico. Vhod za učence od 1. do 3. razreda pa smo preusmerili na hodnik razredne stopnje. Pred tem vhodom smo najprej dali nadstrešek, položili novo keramiko, zdaj pa smo tudi tam postavili vetrolov. Zaradi dotrajanosti smo nabavili novo kosilnico, na podružnični šoli v Šmihelu pa zamenjali gorilec na peči.

PRVI STIK JE VEDNO NAJSLAJŠI

17. novembra je na Osnovni šoli Pivka potekala prva aktivnost Erasmus+ projekta EUvalues for inclusion (EUvrednote za inkluzijo) v tem šolskem letu. Deset navdušenih učencev iz devetih razredov je nestrno čakalo na klepet s sovrstniki iz Italije, Poljske in Španije preko Zoomove povezave. Vseh skupaj jih je sodelovalo 40. Učence je španska koordinatorka razdelila v štiri skupine po deset učencev mešanih narodnosti. Čeprav je v prvih nekaj minut prevladovala tišina, so mladi kmalu prebili led in začeli so se zanimivi razgovori. Prvo snidenje je bilo predvsem namenjeno medsebojnemu spoznavanju. Učenci so opisali sebe, svoje konjičke, kraj bivanja in širšo državo.

Včasih se je zgodilo, da so tujci zamenjali Slovenijo za Slovaško, česar smo pa že vajeni. Niti niso vedeli, kje Slovenija leži. Zato je toliko bolj pomembno, da se mladi vključijo v podobne mednarodne izobraževalne projekte, saj poleg osebne rasti promovirajo tudi prepoznavnost naše male Slovenije. V razgovoru s sovrstniki so tudi

poudarjali pomembnost spoštovanja človekovih vrednot za sožitje v Evropski uniji, ker so dandanes obstala na stranskem tiru. Virtualno srečanje se je v marsikateri skupini podaljšalo, kar je seveda zelo pozitiven znak za naprej. Sklenili so nova prijateljstva in nestrno čakajo na podobne priložnosti in aktivnosti, ki jim bodo popestrile delovne dni in odgnale skrbi, s katerimi se soočajo vsak dan.

KUHARSKI MOJSTRI

V okviru razširjenega programa smo se pri dejavnosti Kuharski mojstri prijavi na projekt KuhnaPaTo, katerega namen je spodbujati pripravo tradicionalnih slovenskih jedi po receptih, ki so jih poznali naši predniki. Tokrat smo pripravljali joto z matevžem in klobaso. Sodelovali so učenci 4., 5. in 6. razredov. Jedi, ki so jih pripravili, so

bile okusne. Obiskala pa nas je tudi gospa Anka Peljhan, ki se ukvarja s prehransko dediščino, ter nam prinesla prave kuharske uniforme. Delavnice so bile zelo poučne in nekaj znanja ter veščin se bo zagotovo preneslo na naslednje generacije.

FIZIČNA IN VIRTUALNA MOBILNOST PROJEKTA ERASMUS+ FUTURE CLASSROOM SKILLS

Projekt Erasmus+ ponuja šolam pridobitev različnih novih znanj in metod dela, preko katerih učitelji nadgradijo osebne in strokovne spretnosti ter kompetence, ki so jim v pomoč za delo v razredu.

Nova izkušnja v projektu Future classroom skills, ki smo jo pridobili v sodelovanju s šolami iz Švedske, Velike Britanije in Grčije v fizični in virtualni mobilnosti, nam je dala rešitve za izboljšanje sodelovanja kot nujen odziv na hitro spreminjajoče se situacije v času epidemije Covid19.

Prvi teden v mesecu decembru je bila naša šola gostiteljica mobilnosti sodelujočih učiteljev v projektu. Na šoli je bil fizično prisoten učitelj iz Grčije, učitelji iz Švedske in Velike Britanije pa so sodelovali v mobilnosti preko video povezave Zoom. Aktivnosti v projektu se osredotočajo na digitalne spretnosti v razredu. Učiteljice na razredni stopnji so tako predstavile svoje učne ure učenja in poučevanja učencev z robotki Beebot, "programiranjem na papirju", uporabo tabličnih računalnikov v aplikaciji Smile and Learn. V petem razredu so učenci izdelali in pripovedovali zgodbe z uporabo aplikacij Storyboard in Pixton. Zanimive

so bile delavnice ustvarjanja z Lego kockami z Lego WeDo 2.0 in Mindstorm. Izvajali smo jih na šoli z grškim učiteljem, učitelji šol Švedske in Velike Britanije pa so ustvarjali modele preko videokonference v svojem domačem šolskem okolju. Zadnji dan je še sledila delavnica Kako ustvarimo eknjigo z aplikacijo Book Creator ter evalvacija mobilnosti s koordinatorji šol.

ŠOLSKO PODROČNO KOŠARKARSKO TEKMOVANJE

V decembru so se starejša dekleta, prvič po dveh letih, pomerile v šolskem košarkarskem tekmovanju. S poštreno igro so si z rezultatom 55 : 24 priigrale zmago nad gostji z osnovne šole Miroslava Vilharja iz Postojne in se s tem uvrstile v četrtfinale šolskega državnega tekmovanja. Dekletom iskreno čestitamo in jim želimo še veliko uspehov naprej!

Osnovna šola Pivka

JEZIKOVNI KOTIČEK - PRAZNIKI

Pozdravljeni vsi! Dobro smo že zakorakali v novo leto 2022. Prazniki so za nami, spet začnemo znova. Novoletne zaobljube ali obljube, zastavili smo jih sami sebi ali drugim, vsega po malem, tako to gre iz leta v leto. Pa se kaj spremeni? Morda.

Vsi zagotovo dajemo zdravje na prvo mesto. Korone smo se že naveličali, sedaj nas napadajo različice. Prav vsi se pogovarjamo o tem, še celo »stara« gripa ni več to, kar je bila. Dobila je družbo korone, virusa sta se »pobrtila« in strokovnjaki so jo poimenovali flurona. Pri nas je še ni, pa je tudi ne potrebujemo. Zakaj pripovedujem to? Bolezni ponavadi odganjamo z zdravili, pa včasih ne vemo, kako bi jih zapisali, če bi jih bilo potrebno zapisati.

Pa naj bo nekaj besed o poimenovanju in zapisu zdravil. Po pravilih Slovenskega pravopisa spadajo imena zdravil in drugih farmacevtskih izdelkov med stvarna občna

imena, zato jih pišemo z malo začetnico. Tako lahko rečemo: Naša babica ima probleme s srcem, zato mora redno jemati **aspirine**. V našem realnem življenju pogosto uporabljamo zdravila in beremo navodila, ki so jim priložena. To so zdravila, ki nam jih zdravniki predpišejo, ali farmacevtski izdelki, ki si jih preskrbimo sami, da si zagotovimo še dodatno podporo k zdravju. Takrat pa so pogosto zapisana z veliko začetnico, saj predstavljajo ime zdravila, ki ga izdeluje določena farmacevtska družba. Tudi v reklamnih oglasih vidimo imena zdravil, zapisana z veliko začetnico. Tako boste zasledili: Tablete **Lekadol** lajšajo bolečine in znižujejo previsoko telesno temperaturo, **Septotele PLUS** pa pomagajo blažiti vnetje in bolečine v žrelu itd. Pomembno je, da zdravila koristijo. Želim vam čim manj jemanja zdravil in čim več zdravja! **Predvsem pa pazimo nase!**

Irena Margon

KO ZDRUŽIMO MOČI, NASTANE VELIKA HVALEŽNOST

V prazničnem decembru smo združili moči in ustvarjali palčke in Božičke z namenom ustvariti nasmehe na obrazih starejših ljudi v Domu za ostarele v Postojni. In ko smo dodali tem možičkom še pesmico z voščilom, je bilo darilce popolno.

Dekoracije z voščili so dodali še vrtčevski otroci z vzgojiteljicami in sreča je bila še večja. Svoj paket s sadjem in kavo pa je prispevala tudi naša šola. V domu so bili za to našo pozornost hvaležni. Res, ko združimo moči, nastane projekt, ki se mu reče dobro delo za sočloveka.

DAN SLOVENSKE HRANE IN TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK

Tudi letos smo obeležili Dan slovenske hrane in spremljajoči Tradicionalni slovenski zajtrk (TSZ). Kljub temu, da nam je korona prekrižala načrte, da bi ga izvedli v šoli, so ga učenci obeležili v krogu svojih družinskih članov. K razmišljanju o pomenu čebel, medu in opraševanja so letos dodali še tematiko sadja in zelenjave.

Sprašujemo se, zakaj? Zato, ker je leto 2021 razglašeno kot mednarodno leto sadja in zelenjave. Ogledali so si lahko tudi filmček Čebelarke zveze Slovenije, S ČEBELO DO MEDU.

PRAZNIČNI RINGARAJA

Učenci od 1. do 5. razreda so leto zaključili s kulturnim dnevom, kjer so se ukvarjali s prazniki, saj jih imamo na kupu kar nekaj. Voščila, lepe želje, petje in igranje na instrumente je bilo lahko slišati zunaj pred okni učilnic. Seveda smo se na celi šoli spomnili tudi našega državnega praznika, ki ga praznujemo 26. decembra.

KULTURA UPORABE NOVIH TEHNOLOGIJ

Konec novembra so mladi Pivčani, ki aktivno sodelujejo v Društvu za krajevno zgodovino in kulturo Lipa Pivka, organizirali spletno predavanje, zelo primerno za naš čas, ki ga je izvedel Miha Kramli, po izobrazbi teolog, sicer psihoterapevt za zdravljenje od kemičnih in nekemičnih odvisnosti. Predvsem se ukvarja s problematiko odvisnosti od modernih tehnologij. Predavanja se je udeležilo preko 30 poslušalcev.

Poslušalce in predavatelja Kramlija je z uvodnim nagovorom sprva pozdravil predstavnik mladinske sekcije KD Lipa Bor Šajn, ki je povedal, da je problematika pretirane uporabe sodobnih tehnologij, uporabe pametnih telefonov in drugih medijev zares velika. Že mladi sami to zaznavajo in ugotavljajo, da jim vzame preveč časa in da se tej »drogi« zelo hitro prepustijo, mnogi pa ne znajo priti nazaj v realno življenje.

Miha Kramli je v predavanju opozoril na pasti, ki jih skriva uporaba računalnika, telefona in drugih tehnologij in spremljajo otroka skoraj že od prvih zaznav okolja, v katerem živi. Otrok odrasča z moderno tehnologijo v rokah, postaja vse bolj odvisen od nje. Sčasoma izgubi

normalno čustvovanje in odzivanje na realni svet in življenje. Nič več ne sliši staršev, sošolca, prijatelja ... Celo narava izgubi svoj smisel in nenehen beg pred zaslone je v bistvu krik po pomoči. Namesto suženjstva zaslonom priporoča skupne pogovore, tudi molitev, petje, zvečer pa, saj se tega spomnimo, branje pravljič. Predavanje je vzbudilo veliko zanimanje med mladimi in starši, saj so se vsi resneje zamislili ob tej problematiki.

Irena Margon

MARKO JUHANT – O ODNOSIH MED STARŠI IN OTROKI

Mladinska sekcija Kulturnega društva Lipa Pivka je ob koncu preteklega leta v goste povabila strokovnjaka Marka Juhanta, ki se ukvarja s problematiko vzgoje v družini. Mladi se zavedajo, da je o tej tematiki treba govoriti, saj je v sodobni potrošniški dirki skozi čas potisnjena v drugi plan, sami pa so del večne zgodbe odnosov med starši in otroki.

Družinski terapevt Marko Juhant je v svojem predavanju posebej izpostavil konkretne vzgojne probleme in predstavil možne rešitve, kako ravnati z otrokom, ko nastane problem. Na prvo mesto je postavil »slušno pozornost«. Otroka je treba slišati, treba je reagirati. Če otroka starši preslišijo, jih ne bo več upošteval. Tudi sam bo gluha za njihove besede. Starši postavijo pravila in vzpostavijo red, ki se ga drži cela družina. Če oče in mati do otroka ne ravnata enako, otrok tako ustvarjeno zmedo izkoristi. Poudaril je, da prav gotovo vsi starši želijo, da bi bili njihovi otroci in mladostniki zdravi, delavni in poštene. Za to pa so potrebne delovne navade, ki jih otrok v družini pridobi ali pa ne. Bil je kritičen do družbe, šole, da se premalo vzgaja, da se preveč le hvali. To je utemeljil z dejstvom, da otroci dobivajo preveč pohval tako doma kot tudi v šoli, tako je pohvala izgubila svojo vrednost. Še posebej je izpostavil uporabo besede »priden«, ki jo starejši prehitro izrečejo ob kakršnem koli otrokovem dejanju. Pravilneje je reči: to si dobro opravil. Odrasli pogosto pozabljajo, da so otroci sposobni opraviti marsikatero delo, saj jih pri vključevanju v vsakdanje delo preveč zavijajo v vato. To pa jim ne koristi, otroci namreč radi delajo, le spodbuditi jih je treba. Kadar pa gre kaj narobe, postanejo starši nemočni. Otrok raste, najstnik »ne sliši« nič več, zato se pogosto zgodi, da starši od otroka slišijo: »Vse je brez veze.« Starši pogosto

povzdignejo glas, tudi kričijo, česar ne bi smeli. Vedno je potreben umirjen, a odločen pogovor in dogovor o določenih pravilih. Ob slabi oceni naj mirno vprašajo otroka: Kaj boš pa zdaj? Kako, kdaj boš popravil? Začuden bodo nad tem, da starši niso ponoreli od jeze. Seveda je na mestu tudi vzgojni ukrep, da otrok ne bo imel na razpolago računalnika za zabavo, dokler ne popravi ocene. V času, ko prevladuje logika podjetnosti in iznajdljivosti »brez meja«, bi se morali zavedati, da je družinska vzgoja najpomembnejše podjetje, v katerem pridobivajo vsi sodelujoči. Predavatelj je na zanimiv pa tudi šaljiv način povedal veliko praktičnih primerov in nasvetov, kako postopati v kriznih trenutkih. Na koncu predavanja so dobili možnost postavljanja vprašanj tudi poslušalci. Predavanje je spremljalo nekaj več kot 30 poslušalcev, škoda, da ni bilo več obiska, saj se starši dnevno znajdejo v situacijah, ki jim včasih niso kos. Mladinska sekcija KD Lipa se zahvaljuje vsem za pomoč pri organizaciji dogodka, Občini Pivka pa za finančno podporo pri izvedbi.

Irena Margon

MLADINA NA JURŠČAH IMA NOVE PROSTORE

Mladi na Jurščah predvsem v zimskem času niso imeli primerne prostora za skupno druženje. Želja o skupnem prostoru pa je tlela že dalj časa. Člani mladinske organizacije Mladi Hribovci (KD Juršče) so z velikim veseljem pozdravili pobudo, da skupaj uredijo eno od sob v stari šoli. Dela so se začela med božično - novoletnimi počitnicami.

Že na prvem sestanku, ko naj bi le naredili plan obnove in določili zadolžitve, so bili mladi tako navdušeni, da so nemudoma zavihali rokave in izpraznili in pripravili prostor za sanacijo. S tako zagnano mladino se je prenova končala že po treh delovnih akcijah. Prenova je zajemala brušenje, kitanje sten, menjavo dotrajanih dimniških pokrovov, menjavo luči, stikal in vtičnic. Na koncu pa še beljenje sten in barvanje oken in vrat. Mladi so sami poskrbeli tako za jutranjo kavo in čaj kot tudi za toplo malico in končno čiščenje. Med druženjem pa so potekali tudi zanimivi predlogi in možnosti uporabe prostora. Za manjše presenečenje so Mladi Hribovci prejeli namizni nogomet, eden od vaščanov pa je podaril električni pikado. Za pobude mladih na Jurščah ima posluh tudi vaška skupnost, ki mladim zna priti na proti, za kar se ji MH iskreno zahvaljujemo.

V letu 2022 pa je v načrtu še dokončna ureditev prostora, menjava dotrajanega okna, menjava talne obloge in vgradnja grelnih panelov. Najpomembnejše pa je, da bo prostor služil svojemu namenu. Druženju!

Marko Barle

MLADI HRIBOVCI NA BELIH STENAH

Mladinska organizacija Mladi hribovci, ki deluje pod okriljem KD Juršče so se v soboto 11. decembra pod vodstvom Marka Barle odpravili na pohod na Bele stene. Na poti gor so opazovali različne divje živali in medvedje stopinje v snegu. Kljub mrazu in vetru so bili vsi udeleženci zadovoljni in se bodo z veseljem udeležili naslednjih pohodov. Pohod so zaključili pri turistični kmetiji Žužek kjer sta jim Franc in Franka Žužek postregla z odlično domačo malico.

Tara Žužek

LIKOVNO USTVARJANJE MLADIH IZ JURŠČ

Ljudska likovna umetnost izhaja iz človekove potrebe po ustvarjanju. Potrebo po ustvarjanju je imel človek že od začetka razvoja civilizacije. Likovna vzgoja mladih je vzgojna vsebina, ki je zelo potrebna za otrokov psihofizični razvoj. Otrok pa tudi odrasel z ustvarjanjem gradi temelje za izraznost notranjega sveta, izpostavlja svoja čutenja, krepki prostorsko predstavo ter razvija motorične spretnosti. Mladi iz Juršč so pod mentorstvom domačega slikarja Srečka Srebotiča ustvarili svoje risbe, ki so razstavljene v Knjižnici Bena Zupančiča Postojna, enota Pivka, vse do konca januarja. Slikar Srečko je mlade navdušil za likovno ustvarjanje s svojim znanjem, izkušnjami ter spoštovanjem do mladih. Delavnico izdelkov iz gline sta vodili zavzeti članici Kulturnega društva Helena Bizjak, Flora Otoničar in Dragica Đorđević.

Svoja dela predstavljajo:

Tara, Gaja, Špela Felicita, Urška, Matic, Jakob, Matevž, Timotej, Tristan, Manca, Irena, Nataša, Alenka, Maruša.

Majda Žužek, predsednica KD

ODSLEJ V POSTOJNI TUDI PROGRAM PREDŠOLSKE VZGOJE

Na Šolskem centru Postojna že od leta 2012 izvajamo program poklicnega tečaja Predšolska vzgoja za udeležence v okviru izobraževanja odraslih. Na podlagi povpraševanja, demografskih kazalcev in potreb lokalnega okolja ocenjujemo, da bi bila možnost izobraževanja v navedenem programu tudi za redne dijake logična in pomembna nadgradnja izobraževalnih programov, ki jih izvajamo na šoli. Po drugi strani pa smo se za uvedbo novega programa odločili tudi zato, ker se v izobraževalne programe na Šolskem centru Postojna, sploh na programe Strojne šole, vpisuje pretežno moški del srednješolske populacije. Na srednji šoli v Postojni in v dislocirani enoti v Ilirski Bistrici nudimo različne srednješolske programe – gimnazija, ekonomski tehnik, tehnik računalništva, strojni tehnik (srednje strokovno izobraževanje in poklicno-tehniško izobraževanje), avtoserviser, oblikovalec kovin – orodjar in pomočnik v tehnoloških procesih. Skupno imamo v šolskem letu 2021/22 vpisanih manj kot tretjino deklet. Z uvedbo programa Predšolska vzgoja želimo nuditi možnost izobraževanja tudi dekletom iz regije in širše. Z uvedbo programa želimo ponuditi možnost šolanja bližje domačemu kraju predvsem učencem Primorsko-Notranjske regije, delu učencev iz Osrednjeslovenske regije (Notranjska) ter delu učencev iz Obalno-Kraške regije (Sežana z okolico). Iz analize podatkov izhaja, da se je v preteklih šolskih letih več kot 20 osnovnošolcev iz šol, ki se vpisujejo na programe naše šole, odločilo za vpis v program Predšolske vzgoje na drugih šolah.

TRAJANJE PROGRAMA IN RAZPISANA MESTA

Izobraževalni program srednjega strokovnega izobraževanja Predšolska vzgoja traja 4 leta. Po uspešno opravljeni poklicni maturi dijak/-inja pridobi naziv pomočnik/-ica vzgojitelja predšolskih otrok. V šolskem letu 2022/23 bo razpisan 1 oddelek z 28 prostimi mesti. Pouk bo v celoti potekal v prostorih ŠC Postojna. Praktično usposabljanje pri delodajalcu (PUD) se bo izvajalo v vrtcih. Omogočili bomo, da bodo dijaki/-nje PUD lahko opravljali v bližini svojega doma.

ZAPOSLOVANJE DODATNEGA STROKOVNEGA KADRA

Iz obstoječe kadrovske strukture izhaja, da že zdaj razpolagamo z ustrežno

izobraženim kadrom za izvajanje programa. Kljub temu ocenjujemo, da bo nujno dodatno zaposlovanje za potrebe poučevanja na nekaterih strokovnih področjih.

Šolski center Postojna

Šolski center **POSTOJNA**

VABI NA

virtualni
INFORMATIVNI DAN

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI

- gimnazija
- ekonomski tehnik
- programi strojništva:
 - strojni tehnik
 - strojni tehnik - PTI
 - avtoserviser
 - oblikovalec kovin
 - pomočnik v tehnoloških procesih

GIMNAZIJA ILIRSKA BISTRICA
IZOBRAŽEVALNA PROGRAMA

- gimnazija
- tehnik računalništva

petek, 11. 2. 2022, ob 9.00 in 15.00
sobota, 12. 2. 2022, ob 9.00
www.ilb.scpo.si

petek, 11. 2. 2022, ob 9.00 in 15.00
sobota, 12. 2. 2022, ob 9.00
www.scpo.si

NOVO
PREDŠOLSKA VZGOJA

Vabljeni!

Z ERASMUS PROJEKTI KREPIMO SVOJE ZNANJE IN PRIDOBIVAMO VRSTO IZKUŠENJ

Šolski center Postojna sodeluje v mednarodnih projektih Erasmus+ že od leta 2008. To jesen smo uspešno zaključili mednarodni Erasmusov projekt »The Gap«. Dijaki, ki so se udeležili mednarodne mobilnosti, so razvijali svoje poklicne in splošne kompetence. Svoja strokovna znanja so lahko pokazali in nadgrajevali v mednarodnem okolju, pri tem pa izboljšali znanje tujih jezikov in digitalne pismenosti. Dijaki po vrnitvi v domače okolje izpostavljajo tudi višjo stopnjo samozavesti, odgovornosti in lažje sprejemanje odločitev in reševanja težav, čemur pritrjujejo tudi učitelji. Kljub epidemiji, ko je bilo potovanje v druge države zelo oteženo, smo uspeli izvesti veliko mobilnosti. Prakse v tujini se je udeležilo kar 43 dijakov iz različnih izobraževalnih programov. Sedemnajst ekonomskih tehnikov, pet strojnih tehnikov, dva avtoserviserja in devetnajst tehnikov računalništva je nova znanja in izkušnje nabiralo v Španiji, v Nemčiji, na Portugalskem in na Malti. Skozi mednarodne projekte Erasmus+ pa

se trudimo del mednarodne izkušnje približati tudi vsem ostalim dijakom Šolskega centra Postojna, ki se ne odpravijo na strokovno izpopolnjevanje v drugo državo. V oktobru 2021 smo tako na šoli gostili tujega učitelja iz Koprivnice na Hrvaškem. V času dvotedenskega obiska se je pri nas strokovno izpopolnjeval na področju 3D-modeliranja in CNC- programiranja. Za dijake iz različnih oddelkov programa tehnik računalništva v ilirskobistriški enoti je izpeljal nekaj strokovnih predavanj s področja računalništva, ki ga predava na svoji šoli. Medtem pa se že pripravljamo na nove mobilnosti, ki jih bomo izvajali v tekočem letu in v prihodnje. Načrtujemo tudi obiske tujih učiteljev in dijakov, od katerih se lahko veliko naučimo. Tudi na tak način Šolski center Postojna široko odpira svoja vrata v širši evropski prostor in nudi delček mednarodne izkušnje vsem dijakom šole.

»Všeč mi je bilo spoznati nove ljudi in zaposlene v podjetju. Najbolj si bom zapomnil vseh lepih trenutkov z njimi. Mobilnosti bi se moral udeležiti vsak, saj s tem pridobiš veliko novih izkušenj.« M. J.

»Praksa v tujini je zame nepozabna izkušnja. Naučila sem se veliko novih stvari, povezanih z delom, samostojnim življenjem in komunikacijo. Mesto mi je bilo zelo všeč zaradi arhitekture in njihovega načina življenja. Praksa mi je spremenila pogled na kar nekaj stvari.« M. G. I.

Šolski center Postojna

PRILIKOVNOST ZA DOKONČANJE OSNOVNE ŠOLE

Vabljeni k vpisu!

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

Prilagojeno, spodbudno in prijetno učno okolje.

- v enem šol. letu lahko brezplačno zaključite dva razreda
- pridobite javnoveljavno spričevalo
- svoje šolanje lahko nadaljujete na kateremkoli programu srednješolskega izobraževanja ali vstopite v postopek za pridobitev katere izmed nacionalnih poklicnih kvalifikacij

Vpisi bodo potekali
od 14. do 18. februarja 2022.

**LJUNSKA
UNIVERZA**
POSTOJNA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
KULTURO IN ŠPORT

Več informacij:
lu-postojna@zavod-znanje.si
05/721 12 80

PUM-O

Projektno učenje mlajših odraslih

**LJUNSKA
UNIVERZA**
POSTOJNA

Brezplačen program za mlade.

Pomagamo ti pri šolskih obveznostih in iskanju zaposlitve, na voljo smo ti za zaupne pogovore, razumemo in se trudimo omiliti tvoje tesnobe in stiske, omogočamo ti zanimivo in sproščeno preživljanje prostega časa ter vključevanje v družbo.

Tukaj smo ZATE! Obišči nas in se sam prepričaj!

»Pum-o je zame odličen program, kjer se lahko spopadam z depresijo in anti socialnostjo, ki sem jo pridobil med časom, ko sem bil doma zaprt po operacijah. To je skoraj moje edino življenje: v socialnosti. Čeprav sem se predal nad življenjem, mi zadnja leta PUM-O lajša vsakdanje življenje.«

»V PUM-O se počutim dobro. Všeč mi je, ker mi pomagajo s šolo in drugimi rečmi. Spoznal sem nove prijatelje.«

031/360 977, pum-o@zavod-znanje.si

ZAKLJUČEK TEČAJA ZA NIŽJE GASILSKE ČASTNIKE

V organizaciji GZ Postojna je med aprilom in junijem potekal tečaj za nižje gasilske častnike. Usposabljanja se udeležijo člani gasilske organizacije, ki želijo opravljati naloge vodje enote. Tega sta se iz Pivške občine udeležila dva kandidata (oba iz PGD Pivka).

Usposabljanje je trajalo 113 ur, od tega 69 ur teoretičnih predavanj in 44 ur praktičnih vaj. Tečaj se je pričel s sprejemnim testiranjem, nadaljeval po predmetniku, kateri je določen po programu temeljnega programa usposabljanja prostovoljnih gasilcev. Največji poudarek je pri predmetu gasilska taktika, ki zajema tudi največ ur. Kandidati so za uspešen zaključek tečaja opravili izpit pred komisijo GZ Slovenije, pri predmetu gasilska taktika izdelali seminarsko nalogo in jo zagovarjali, ter na poligonu na lgu uspešno vodili intervencijo.

Sandi Grzetič, predsednik PGD Pivka

USPOSOBLJENIH 30 GASILCEV PRIPRAVNIKOV

Prostovoljni gasilci morajo biti v skladu z Zakonom o gasilstvu usposobljeni za opravljanje operativnih nalog gasilstva, kot so gašenje in reševanje ob požarih, prometnih, okoljskih oziroma ekoloških in industrijskih nesrečah, zaščita in reševanje oseb in premoženja ob naravnih in drugih nesrečah, požarna straža ter druge splošne reševalne naloge. Prva stopnica oziroma pričetek formalnega izobraževanja gasilcev je tečaj za gasilca pripravnika. Gasilska zveza Postojna je kot nosilec izobraževanja v septembru organizirala tak tečaj za kandidate, ki prihajajo iz prostovoljnih gasilskih društev na območju občine Pivka. Tečaj je potekal v Krpanovem domu v Pivki, za kar se Občini Pivka zahvaljujemo. Tečaj obsega 34 ur teoretičnega in praktičnega pouka. Tečaj je uspešno zaključilo 30 kandidatov in kandidatke ter s tem pridobilo čin gasilec pripravnik. Z osvojenimi osnovami so pridobili možnost nadaljnjega izobraževanja. Tečaju za pripravnika namreč sledi tečaj za operativnega gasilca, ki kandidatom

da vsa potrebna znanja za opravljanje gasilskega dela in poslanstva. Tečaj za operativnega gasilca bo organiziran v začetku prihodnjega leta in prepričani smo, da se ga bodo vsi novi gasilci pripravniki z veseljem udeležili. Čestitamo vsem gasilcem pripravnikom.

GZ Postojna

HVALA, VELIKA DRUŽINA SRČNIH LJUDI!

Zahvaljujoč srčnim krvodajalkam in krvodajalcem življenje kljub epidemiji teče dalje. Krvodajalstvo je zelo pomembno, saj je v zdravstvu kri potrebna prav vsak dan. Za pokritje dnevnih potreb bolnikov in zdravstva po krvi vsak delovni dan potrebujemo v povprečju 350 krvodajalcev. Zato je redno ozaveščanje javnosti o pomenu krvodajalcev in krvodajalstva izjemno pomembno, za kar že od leta 2011, pod okriljem krvodajalske pobude »Daruj energijo za življenje«, združujejo energijo Rdeči križ Slovenije, Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino (ZTM) in PETROL.

Zaradi potreb bolnikov po zdravljenju s krvjo krvodajalke in krvodajalce potrebujemo ves čas, brez prekinitve. Prav zaradi njih tudi v času epidemije in ukrepov za preprečevanje širjenja virusa zagotavljamo nemoteno preskrbo s krvjo in delovanje zdravstva. Krvodajalci sledijo spremembam, ukrepom in potrebam transfuzijske službe ter kljub neznankam in tveganjem prihajajo na odvzem krvi. Letos je kri tako darovalo že več kot 88.500 krvodajalcev,

od tega prvič več kot 5000, v spletno bazo krvodajalcev pa se je vpisalo več kot 1000 tistih, ki si to želijo postati.

Darovana kri je nenadomestljivo zdravilo in najbolj dragoceno darilo, kar jih lahko človek podari sočloveku. Krvodajalci z darovanjem krvi izkazujejo eno najlepših in najbolj dragocenih oblik medčloveške pomoči. Hvala krvodajalkam in krvodajalcem, hvala veliki družini srčnih ljudi! Vaša srčnost in pripravljenost pomagati v pomoč omogočata, da življenje teče dalje.

Kako lahko darujem?

Za zagotavljanje ustrezne preskrbe s krvjo so vse leto, skoraj vsak delovni dan, organizirane krvodajalske akcije, tako na transfuzijskih centrih kot na terenskih krvodajalskih akcijah po vsej Sloveniji. Naročite se lahko vsak delovnik.

Zala Grilc

UVODNO SREČANJE ZA PRVE POSREDOVALCE V DOLNJI KOŠANI

Zdravstveni dom Postojna oz. enota Nujne medicinske pomoči Postojna je v decembru organizirala prvo uvodno srečanje za prve posredovalce, ki je potekalo v Dolnji Košani. Uvodnega srečanja, katerega namen je ponovno vzpostaviti mrežo prvih posredovalcev, se je udeležilo veliko ljudi, kar pa nas najbolj veseli, je velik odziv mladih. V mesecu februarju 2022 se bo uvodno srečanje za prve posredovalce organiziralo tudi v Pivki.

Občina Pivka

SRCE, KI SPREJEMA

November in december sta bila za sodelavke in sodelavce Karitas še posebej zanimiva. Ko se sonce vedno bolj umika oblakom, ko v omarah poiščemo tople puloverje in zimske bunde, ko temno jutro preide v sivkast dan, ko zakurimo peč in vklopimo radiatorje ... zadiši po nečem lepem, toplem, prazničnem. Otrok je svoje počutje ubesedil takole: "Po Miklavžu diši!" Res je, sv. Miklavž je na svoji poti pustil darila tudi za otroke, ki obiskujejo učno pomoč v hiši Karitas v Pivki. Skupaj z darovi nam je prinesel tudi obilo dobre volje in zaupanja v prihodnost.

Še pred tem pa so se zvrstili dogodki Tedna Karitas, ki je potekal od 22.11. do 28.11. 2021. Nagovarjal nas je z naslovom "Srce, ki sprejema." Kako primerno geslo za vse nas, ki brodim, tečemo, vijugamo, vsak po svoje skozi življenje. In sprejemamo, kolikor zmoremo, vse, kar nam življenje nosi. Tudi soljudi. Ne glede na njihovo poreklo, barvo kože, družbeni status oz. položaj, spol, starost, politično ali kake druge vrste usmerjenost... To je pravzaprav zelo težka naloga in lahko bomo na koncu svoje poti ponosni nase, če jo bomo solidno opravili. Geslo, zdaj že lanskega tedna Karitas, nas opozarja in usmerja. Vsi smo srce, ki sprejema. Bodimo, postanimo to.

Pri nas pa so novembra potekale zahvalne nedelje. Prinašali ste svoje darove za ljudi v stiski. Tako v Slavni kot Pivki smo zbrali veliko dobrot. V Pivki smo zbrali 95 kg, v Slavni pa kar 210 kg hrane in raznih pripomočkov. Ker je bil letos pridelek krompirja manjši, ste namesto tega kupili prehranske izdelke, moko, olje, testenine, pa tudi higienske pripomočke, čistila ... in darovali z dobrim namenom nudenja medčloveške pomoči. Presenečeni smo bili nad vašim velikodušnim odzivom. Bog vam vrni in

poplačaj dobroto in ljubezen! V predprazničnem času nas je s svojim darom, 22 litrov olja, razveselila Medžupnjska Karitas Trnje Zagorje. Iskrena hvala za vaš dar!

Sredi decembra smo sodelavke Karitas obiskale občane in občanke, ki jesen življenja preživljajo v Domu upokojencev v Postojni in v domu Talita kum. Ob tej priliki smo jim voščili blagoslovljene praznike z voščilnicami Medžupnjske Karitas Koper in jih obdarili s skromnimi darilci. Po besedah socialne delavke, ki jim je darilca predala, so bili stanovalci neizmerno veseli in hvaležni. Vsi skupaj pogrešamo druženje in obiske »v živo«. Kljub temu pa smo sodelavke Karitas z obiskom dobile nov vir energije, ki nas bo spremljal do naslednjega srečanja. Ponovno smo spoznale, kako malo je potrebno za doživetje kančka sreče in veselja.

Naše aktivnosti lahko spremljate tudi na družbenih omrežjih (FB).

Ob smrti Saše B. so svojci namesto sveč in cvetja darovali denarna sredstva Karitas Pivka. Enako so storili tudi sodelavci Sašinega sina, prijatelji iz Duracha in člani Društva prijateljstva MOST Pivka. Iskrena hvala vsem! Ponovno se zahvaljujemo vsem dobrotnikom in vsem ljudem dobre volje, ki nas podpirate in po svojih močeh prispevate, da Karitas opravlja svoje človekoljubno poslanstvo.

Naj nas v letu 2022 vse spremlja Božji blagoslov!

Župnjska Karitas Pivka

Z ROKO V ROKI ZA VARNOST PROMETA

Na Slovenskem je splošno znano, da sveti Martin po tradiciji »iz mošta naredi vin«. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Pivka je v sodelovanju z Združenjem šoferjev in avtomekanikov Postojna izpeljal akcijo Javne agencije RS za varnost prometa »Varno brez alkohola«. Prostovoljci so na Martinovo soboto pred pivškim Sparom delili alkoteste za enkratno uporabo in zgovoren letak agencije o vplivu alkohola na varnost prometa, učinkih alkohola in kaznih za vožnjo pod vplivom alkohola. Ljudi je posebno pritegnila informacija na letaku o klasičnih stereotipih o vplivu alkohola na vožnjo, kot so »Ker sem dobro jedel, lahko spijem več alkohola« ali »Pot domov znam na pamet« oziroma »Lahko bi vozil z zaprtimi očmi.« Prostovoljci so se z mimoidočimi pogovarjali o problematiki alkohola v prometu in se jim za sodelovanje zahvalili z okusnim dišečim domačim slovenskim jabolkom. Hkrati so izkoristili tudi priložnost za osveščanje pešcev za

njihovo boljšo vidnost v jesenskih in zimskih mesecih, ko nastopijo razmere slabše vidljivosti. Razdelili so jim večje število odsevnikov.

Irena Margon

ALEKSANDRU MERLU RED ZA ZASLUGE

Direktorju Bolnišnice za ženske bolezni in porodništvo Postojna Aleksandru Merlu predsednik republike Borut Pahor namenja letošnji red za zasluge s področja zdravstva.

Domačega zdravnika odlikuje vrhunsko strokovno delo in uvajanje novih uspešnih pristopov na področju porodništva.

Iskrene čestitke!

Foto: Valter Leban

CEPLJENJE PROTI COVIDU-19

**Tako pomembno,
kot ste pomembni vi.**

Vsak od nas lahko pomembno prispeva k uspešni zajeitvi epidemije.

Najboljša zaščita pred covidom-19 je cepljenje.

Cepljenje je najučinkovitejši ukrep za zaščito našega zdravja in zdravja naših bližnjih.

Cepljenje proti covidu-19 je varno in učinkovito.

Stopimo skupaj pri obvladovanju epidemije.

NALEZIMO SE DOBRIH NAVAD IN SE CEPIMO V ČIM VEČJEM ŠTEVILU.

Informacije o cepljenju pridobivajmo iz zanesljivih virov. Obiščite www.cepimose.si.

Na cepljenje se lahko prijavite na www.cepimose.si ali na zVem.ezdrav.si.

CEPIMO SE!

Pandemija Covid-19 nam je spremenila življenje. Na slabše!

Omejila nam je večino dejavnosti, ki bogatijo naš notranji svet in predvsem medčloveške stike. Iskrena bližina naših dragih in topel, pristen, ljubeč stik so za polno življenje najpomembnejši. Nujni, zdravilni! Prava pot, če ne celo edina, v objem polnemu življenju, je cepljenje proti Covid-19. Premagajte strah, negotovost, razblinite skrbi v posvetu s svojim izbranim zdravnikom in cepite se. Danes ... raje kot jutri.

Samo skupaj lahko premagamo virus.

Verjamem v vas, vsakega od nas ... in nas opogumljam tudi s svojim zgledom.

prim. Irena Vatovec, dr. med., spec. druž. med.

Z namenom dviga precepljenosti je v decembru in januarju Ministrstvo za zdravje v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi, direktorji zdravstvenih domov in bolnišnic, Civilno zaščito, gasilci ter Nacionalnim inštitutom za javno zdravje organiziralo Dneve cepljenja. Poživitveni oziroma tretji odmerek cepiva je v decembru prejel tudi župan Občine Pivka Robert Smrdelj, ki se ob tej priložnosti zahvaljuje odgovornemu ravnanju vseh občanov, ki si prizadevajo za zaščito sebe in drugih ter s tem pripomorejo k lažšanju razmer v naši državi. Ob Dnevih cepljenja proti covidu-19 je bila opravljena analiza ocene števila polno cepljenih oseb in prebolewnikov za starostna razreda 18 let in več ter 50 let in več v Sloveniji do vključno 8. 12. 2021.

	Občina	PIVKA
18+	Polno cepljeni	3.379
	Prebolewniki	225
	Vsi prebivalci	5.061
	Ostali - razlika med vsemi prebivalci, prebolewniki in cepljenimi	1.457
	Odstotek ostalih	28,79
50+	Polno cepljeni	2.066
	Prebolewniki	54
	Vsi prebivalci	2.603
	Ostali - razlika med vsemi prebivalci, prebolewniki in cepljenimi	483
	Odstotek ostalih	18,56

CEPLJENJE PROTI COVID-19 (KRPANOV DOM - PIVKA, JANUAR 2022)

- petek, 21.1.2022 od 10.00 - 14.00 ure.
- petek, 28.1.2022 od 14.00 - 17.00 ure.

CEPIVO
PFIZER

Cepljenja se lahko udeležijo osebe, ki želijo prejeti odmerek 1., 2. ali 3. odmerek.

BREZPLAČNO HITRO TESTIRANJE

PONEDELJEK, SREDA IN PETEK OD 10. DO 17. URE

Nova lokacija: **STARA PEKARNA** (Kolodvorska cesta 7)

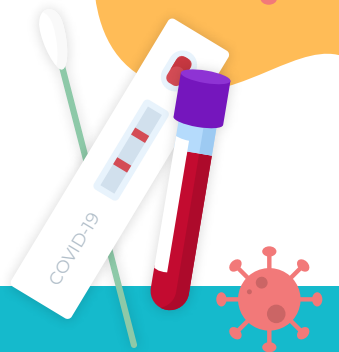
Vsi, ki se želite testirati imejte s seboj:

- osebni dokument
- kartico zdravstvenega zavarovanja

Na odvzem brisa se ni
treba posebej naročati.

Rezultat testiranja boste prejeli prek SMS-a na svoj telefon. Na lokaciji testiranja bo objavljena tudi številka izvajalca testiranja, ki jo pokličete v primeru, da v roku 5ur po testiranju ne dobite rezultata.

Prosimo, da upoštevate vsa priporočila.

ŽELIMO SI OPTIMIZMA

Ko smo že mislili, da se epidemija počasi poslavlja in da bo čez zimo izzvenela, se je nedavno pojavila nova različica koronavirusa, ki nam daje slutiti, da bo epidemija še nekaj časa krojila naš vsakdan. In čeprav smo po 21-ih mesecih ukrepov, omejitev ali pa samo previdnosti pred okužbo z novim koronavirusom vsi že pošteno utrujeni, smo lahko tudi veseli in ponosni, da smo z našim odgovornim obnašanjem in s cepljenjem preprečili najhujše. Da smo naše skupnosti ohranili žive, da se nismo popolnoma zaprli za štiri zidove in da smo v naših vaseh in mestih še vedno del velike družine. Da je temu tako, se moramo zahvaliti vsem vam, dragi občani naših desetih primorsko-notranjskih občin, ki upoštevate ukrepe, ki ste previdni in skrbite zase ter za ljudi, ki vas obkrožajo. Velike zasluge za to imajo v naših občinah tudi obe županji in osem županov, pripadniki vseh desetih občinskih štabov civilne zaščite, pripadniki regijskega štaba civilne zaščite, številni prostovoljci in vsi ljudje dobre volje in polni optimizma. Predvsem pa moramo biti vsi hvaležni zdravstvenim delavcem. Njim gre zahvala, da zmoremo vsak nov epidemiološki val, da poskrbijo za naše zdravje in si prizadevajo odkrivati ter zamejiti nove okužbe.

upoštevanja veljavnih ukrepov NIJZ, kot so nošenje maske, varnostna razdalja, prezračevanje prostorov, umivanje rok in razkuževanje ter ostali preventivni ukrepi, lahko veliko prispevamo za lastno zdravje in zaščito najbližjih z rednim in odgovornim pristopom k testiranju s hitrimi testi. Epidemiologi opozarjajo in pozivajo, da se udeležite testiranja in preventivno ugotovite morebitno okužbo z virusom.

Epidemiološka situacija v regiji se poslabšuje, vse več je okužb z novim sevom omikronom, ki se bistveno hitreje prenaša in bo po oceni stroke lahko okužil velik del prebivalstva. Na področju vseh občin v regiji imamo prisotnost seva omikron. V vseh občinah je zagotovljena stalna dostopnost do cepiva in tudi dostop do hitrega testiranja. Največjo zaščito pred virusom in hujšim potekom bolezni nam zagotavlja cepljenje, ki je pravzaprav edina možnost, ki jo imamo. Sicer v primeru seva omikron ni povsem optimalna, je pa vsekakor edina zaščita. Poleg

Izkušnje, ki smo jih pridobili v skoraj dveh letih trajanja COVID, so popotnica, da bo civilna zaščita v sodelovanju z župani, javnimi zavodi, prostovoljci in vami spoštovane občanke in občani tudi v petem valu širjenja virusa uspešno opravila naloge pomoči potrebnim državljanom in državljanke. Zahvaljujem se vsem, ki ste s svojim odgovornim ravnanjem do sedaj našo družbo ohranili v relativno dobrem epidemiološkem stanju. Tudi vnaprej si želim skupnega sodelovanja in prizadevanj za dobro nas vseh. Obilo zdravja!

Sandi Curk, poveljnik civilne zaščite za Notranjsko

STAREJŠIM PRIJAZEN KOTIČEK

TUDI V ČASU COVIDA-19 GRADIMO MOSTOVE

Covid-19 po dobrem letu in pol že vsi poznamo. Slišali smo že, da ga povzroča virus SARS-CoV-2, da se bolezen širi s kužnimi kapljicami, da je človek lahko kužen tudi, če ne kaže znakov bolezni (je asimptomatski), da traja inkubacijska doba (čas od tega, da se okužimo, do tega, da zbolimo) praviloma 5-6 dni, sama bolezen pa nekje od 10-14 dni. Vemo, da bolezen lahko poteka blago z nahodnimi znaki, bolečino v žrelu, kašljem, vročino, slabim počutjem, utrujenostjo, glavobolom, bolečino v mišicah in sklepih, izgubo vonja ali okusa ter prebavnimi težavami. Lahko pa je potek bolezni težji ali zelo hud, s težkim dihanjem in nezadostno oksigenacijo (vsebnostjo kisika v krvi), ki lahko privede do dihalne odpovedi s potrebo po intenzivnem zdravljenju in smrti.

V medijih lahko sledimo številkam ter posledicam epidemije. Poslušamo o različnih variantah virusa, ki so različno močne in kužne; trenutno sta najbolj prisotni varianti delta in omikron. Za vse pa nas strokovnjaki vztrajno spodbujajo k ukrepom za preprečevanje širjenja okužbe – higieni rok, preudarnemu druženju in nošenju mask, k hitremu ukrepanju ob lastni okužbi (izolaciji) ali tveganem stiku (karanteni) ter v zadnjem letu k cepljenju.

Ravno zato, ker veliko že vemo, bom to besedilo raje začela z zgodbo iz svoje druge službe, iz Splošne urgence v Ljubljani. Kmalu po začetku pozno jesenskega vala epidemije sem nekega zgodnjega popoldneva dobila klic naših reševalcev s terena, da so na obisku pri 41 letnem gospodu s potrjeno covid-19 okužbo, ki težko diha in ima saturacijo kisika v krvi 45 %. Za predstavo naj vam povem, da je normalna vrednost vsebnosti kisika v krvi pri zdravem človeku 95-100 %, vrednost 45 % pa smo pred covidom-19 videli le tik pred tem, ko je bolnik nehal dihati. Ko sem se pod nujno vozila h gospodu, sem upala, da je izmerjena vrednost napačna – oksimeter namreč izmeri nižje vrednosti, če so prsti mrzli ali če ni pravilno ali dovolj dolgo nameščen na prst. Vendar naši reševalci vedo, kaj delajo. Gospod je imel tople prste, dihal je plitvo, hitro, z vidnim naporom, ki ga je njegovo srce komaj še dohajalo. Ob njem je bila hči, ki je bila prav tako okužena in po kratkem pogovoru sem ugotovila, da poleg očeta nima nikogar, ki bi skrbel zanj. Vendar za to ni bilo časa - očetovo življenje je imelo prednost. Vzela sem številko deklice in s pomočjo reševalcev gospoda na kisiku prestavila v reševalno vozilo. Klicala sem koordinatorja Kliničnega centra, ki mi je povedal, da ni prepričan, ali ima še kakšno prosto intenzivno posteljo – v tistem času so se hitro polnile. V mislih sem se pripravila na intubacijo na terenu ter na to, da bom morda morala gospoda na ventilatorju spremljati na drugi konec Slovenije, na kar se je zgodilo nekaj povsem nepričakovanega. Mimo našega reševalnega vozila je prišel mlajši gospod in me vprašal: Ali snemate film? Pomislila sem, da sem se morda znašla v kakšnem čudnem filmu in odgovorila: Ne, gospod je hudo bolan, tako da delamo. Vendar se mimoidoči kar ni dal odgnati. Po kratkem premoru me je ponovno vprašal: Pa tako našemljeni? Malo nejevoljno sem rekla: Ja, covid imamo. On pa: Pa vi res verjamete v covid? Na to mi je zmanjkalo besed. Ponovno sem se posvetila bolniku, za katerega se je na srečo našla zadnja postelja na intenzivnem oddelku, ga z reševalci peljala tja ter po vrnitvi na urgenco poklicala deklico, ki je ostala doma in uredila skrb zanj. Vendar si nisem mogla kaj, da med kosilom kakšno uro kasneje ne bi pojamrjala, kaj se mi je zgodilo. In moj edini poslušalec je bila naša čistilka. Pogledam jo in rečem: Jelena, veš kaj se mi je zgodilo? Imela sem res slabega bolnika s hudim potekom covid, pa mi je nekdo rekel, če snemamo film. In Jelena kot top ustrelila nazaj: Pa če je mislil, da si glumica, zašto mu nisi rekla, da daš avtoogram? In vsa moja slaba volja je izhlapela.

To zgodbo sem vam povedala iz več razlogov. Najbolj očiten je, da vas z njo spodbujam, da vzemite covid-19 resno ter da zaščitite sebe in svoje bližnje. Če še niste cepljeni, se cepite. Če ste prejeli dva odmerka mRNA cepiva (Pfeizerja ali Moderne) in je od takrat minilo več kot šest mesecev, če ste bili cepljeni z vektorskim cepivom (AstroZeneco ali Johnson&Johnson) ali so od vaše prebolele okužbe s covidom-19 minili več kot trije meseci, pojdite po tretji, poživitelni odmerek. Če pozorno pogledate številke, boste hitro ugotovili, da je tveganje posameznih zapletov po cepljenju v povprečju tisoč do stotisočkrat manjše od zapletov, ki jih povzroča covid-19. In morda še pomembneje, poti nazaj ni. Marsikdo, ki lovi sapo in mu manjka kisika, ki za seboj pušča otroke, onemogle starše ali druge domače, bi se takrat z veseljem premislil, vendar je žal takrat prepozno – s cepivom se lahko zaščitimo, le dokler smo zdravi.

Nadalje vas spodbujam k previdnosti in preudarnosti. Ne k slepemu strahu. Z dobro zaščito (biti cepljen, nositi masko, uporabljati razkužilo) se da varno narediti marsikaj. Ljudje potrebujemo bližino drug drugega, potrebujemo lepe, tople stike – v tem času bolj kot kdaj koli. Tako da vas spodbujam, da pokličete svoje prijatelje, sorodnike in znance; morda tudi koga, ki ga že dalj časa niste slišali ali koga za katerega veste, da je osamljen. Dogovorite se z njimi za klepet med sprehodom. Ali pa, če ste oboji ustrezno zaščiteni in zdravi, se preudarno obiščite. Pred takim obiskom nikoli ni odveč, če naredite hitri test - tako se boste srečali veliko bolj mirno. Enako velja za praznovanja in družinska srečanja.

Premišljeno ravnajte tudi, če zbolite. Na spletni strani Inštituta Antona Trstenjaka lahko v zavijku sožitje, v rubriki pogosta vprašanja in odgovori najdete odgovor na to, kako poskrbeti zase, če zbolite za covidom-19 ali kako skrbeti za svojega bližnjega, ki je zbolel. V primeru nekoliko težjega poteka bolezni svetujemo, da si sposodite ali kupite pulzni oksimeter, s katerim lahko spremljate vsebnost kisika v krvi. Obisk zdravnika je potreben, če vrednosti nasičenosti krvi s kisikom padejo pod 92 %.

Nazadnje vas z zgodbo spodbujam h grajenju mostov tudi takrat, ko je težko. Covid-19 in cepljenje sta nas v zadnjem času razdelila na dva bregova. Del ljudi, kot bi bili zaprti v svoj oblček, vztraja v svojem prepričanju proti cepljenju, proti zaščitnim ukrepom – včasih zaradi strahu, včasih v tihi veri v lastno nepremagljivost, včasih preprosto, ker tako meni njihova družba ali ker so se zapletli v zanko trmastega vztrajanja pri svojem. Drug del ljudi, ki ima občutek, da krivično nosi breme podaljševanja epidemije, pa jih obsoja, včasih do te mere, da jim vsaj v besedah privošči bolezen ali celo smrt. Oboje je hudo. Neodgovornost do sebe in drugih res bremeni družbo in zdravstveni sistem, ampak ali nimamo vsi izkušnje, da smo kdaj ravnali neodgovorno? Da smo v kakšnem povsem nesmiselnem prepiru vztrajali pri svojem prav, četudi smo po tem v miru ugotovili, da imamo narobe? Nekatere šole veliko stanejo in nihče ne ve tega tako dobro, kakor ljudje, ki so po svoji nepreudarnosti hudo zboleli za covidom-19. Ko človek zbolí, ni več pomembno, zakaj je zbolel – pomembno je, da je človek, ki potrebuje našo pomoč, ki ga je strah, ki mogoče ne bo imel več priložnosti popraviti napake, ki jo je storil in zato potrebuje ob sebi človeka. Pa tudi če ne zbolí in se z njim v nečem ne strinjamo, je to le delček tega človeka – mojega brata, sestre, očeta, hčere, prijatelja, sodelavca. Če se ne moremo pogovarjati o cepljenju, se lahko pogovarjamo o čem drugem; se lahko potrudimo drug v drugem najti nekaj drugega takega, kar nas zanima ali navdušuje. Naši sorodniki, prijatelji in znanci niso le prepričanje o tem ali onem, so ljudje, ki so nam velikokrat blizu in s katerimi imamo lahko mnogo skupnega. Zato gradimo mostove, tudi če se v vsem ne strinjamo in kadar ne gre ali nam je hudo, poskusimo s ščepcem humorja.

Ana Ramovš, dr. med.,

Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje

Opomba: Prispevek je nastal v okviru projekta Povezani v času covid-19, ki ga sofinancirata Republika Slovenija, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Imena in nekateri podatki v zgodbi so bili zaradi varovanja osebnih podatkov spremenjeni.

SLOVENŠČINA, KDO BO TEBE LJUBIL

O lepoti slovenskega jezika ni potrebno izgubljati besed. Ponosni smo lahko nanj. Vzameš v roke Cankarja, Bevka, Jančarja ali kakšnega drugega pisatelja in uživaš v izraznem bogastvu našega jezika. Tem bolj te lahko zaboli, ko vidiš opuščanje slovenščine v javni rabi. Spominjam se besed papeža Janeza Pavla II. na srečanju v Postojni 18. maja 1996, ko je na voščilno pesem mladih "Happy birthday to you!" v šali dejal: "Nisem vedel, da ste Američani. Zmeraj sem mislil, da ste Slovenci!" Tako nas je opomnil, da se moramo zavedati, kaj smo.

K temu pisanju me je vzpodbudilo izrinjanje slovenščine ne le na državni, tudi na lokalni ravni. Tako se že srečujemo z označevalnimi tablam turistične dejavnosti v angleškem jeziku tudi v naši občini. Se res tako imenitno sliši, ali je pomanjkanje zavesti? Morali bi se vprašati, ali smo šli v samostojnost, uresničitev stoletne želje po lastni državi, da »stojimo in obstanemo«, ali nam je čisto vseeno. Kar bo, pa bo. Prepričan sem, da kdor se sam ne ceni, ga tudi drugi ne cenijo. V razmislek! In predvsem primerno ravnanje.

Ernest Margon

OGLED PREDSTAVE TUTOŠOMATO

Društvo upokojencev Pivka je v nedeljo, 12. 12. 2021, organiziralo obisk še tretje gledališke predstave v letu 2021. V SNG Nova Gorica smo si ogledali komedijo Tutošomato, avtorja Iztoka Mlakarja, ki je v predstavi nastopil v vlogi starega mafijca, zagovornika patriarhalnega življenja. Ima tri hčerke, ki so godne za mošitev, a moških ne pusti v njihovo bližino, dokler se ne poroči najstarejša hči. Avtor je ostal zvest primorskemu narečju, komedijo pa je obogatil z zanj značilnimi songi, ki jih je v živo spremljal instrumentalni trio. Nasmejali smo se zabavnemu, včasih celo divjemu dogajanju na odru, h komičnosti pa so prispevale tudi rime, ki so se pojavljale tako v songih kot tudi v dialogih. Almi, ki v DU Pivka organizira ogled predstav, je uspelo, da smo preživeli še en lep večer, Miloš pa je z orglicami poskrbel, da je bila pot domov krajša.

Foto: Evgen Primožič

Jelka Čeligoj

ZA BOLJŠE OBVEŠČANJE

Trška skupnost Pivka opremlja občinsko središče z oglasnimi omaricami. Tako sta postavljeni že dve pri župnijski cerkvi sv. Petra. Ena bo služila opisu znamenitosti naše cerkve in oznanilom župnije, druga obvestilom Trške skupnosti. Oglasni omarici bosta še v Radohovi vasi in Hrastju.

Trška skupnost Pivka

Foto: Arhiv TS Pivka

ČUŠINOVE »NEPOPOLNE RIME«

Sredi decembra, ko se leto poslavlja in bliža novo, je na povabilo Kulturnega društva Lipa v Pivki gostoval priljubljeni dramski igralec Gregor Čušin. Upošteva je ukrepe NIJZ je bila dvorana polna, saj je bilo obiskovalcev preko šestdeset. Gregor Čušin je svoje avtorsko delo »Nepopolne rime« pripravil na osnovi zgodb iz Svetega pisma – Stare zaveze. Na njemu lasten, zanimiv in hkrati šalji način je prepeval in pripovedoval o zgodbi prvih ljudi Adama in Eve, ki sta zaradi človeške radovednosti izgubila možnost živeti v raju. Sledil je njunim potomcem skozi zgodbe, vsebino je občasno aktualiziral in prenašal v naš čas. Skozi njegov nastop ga je na harmoniki spretno spremljal njegov sin Matija. Publika je pozorno spremljala zanimivo interpretacijo zgodb Svetega pisma in nagradila predstavo z dolgim aplavzom. Po prireditvi se je Gregor zadržal z obiskovalci v predverju dvorane, podpisal

nekaj izvodov svojih knjig in se poslovil z obljubo, da se v naslednjem letu spet vidimo in slišimo v Pivki. Gregor Čušin namreč nenehno snuje in ustvarja in ima v načrtih že novo zanimivo stvaritev.

Irena Margon

TRNJE IMA LEPO, OBNOVLJENO KAPELICO

Ljudje so pogosto postavljali sveta znamenja ob poti, kjer so pogosto hodili. S tem so izražali svojo vero in zaupanje v varstvo Boga. Popotniku, ki se je ob tem znamenju ustavil, so nudili lepoto in upanje, ki potrjuje presežnost človekovega življenja. Na Županovi meji blizu vasi Trnje ob poljski poti je skoraj od vedno stal lesen križ. Starejši vaščani so povedali, da je stal že iz obdobja Avstro-Ogrske. Ob njem so se ustavljali vaščani, ki so hodili obdelovati polja in travnike. Ob njem so molili za dobro letino, prosili za zdravje. Pred šestdesetimi leti je za križ skrbel Berto Županov s Trnja. Po njegovi smrti je križ sameval in bledeel. Leta 1968 so vaščani po ukazu oblasti postavili ograje iz betona, zatem pa je ves prostor prerastlo šavje in grmičevje. Meseca maja 2021 je kapelica dobila novo podobo. Ervin Bursy, ki ima čut za umetnost, je povabil svojo mamo Vesno, da bi skupaj obnovila sveto znamenje. Z veliko ljubeznijo do sakralnega sta obnovila in dogradila kapelico. Posekala sta grmičevje, naredila strehico ter popravila ogrodje. Material je podarila trgovina Intarzija iz Prestranka. Izvajalca se jim lepo zahvalujeta. Delo, ki sta ga opravila Vesna in njen sin Ervin, je dejanje vere in dela za naše skupno lepo in dobro. Še vedno so med nami ljudje, ki ohranjajo našo sakralno in kulturno dediščino. Dejanje, ki je vredno posnemanja in učni primer za mladi rod. Tudi ta čas velike epidemije nas opominja, da je človeštvo krhko in ranljivo. Tehnika in sekularizem nas ne moreta osrečiti. Brez molitve, dobrih del in solidarnosti ne bomo v nobeni krizi zmagali. Epidemija Covid nam o tem jasno in konkretno govori.

Majda Žužek

Foto: Teja Jelen

Na Pivškem nekoč ZAFREDOVI IZ ŠT. PETRA

Hišo na ovinku pri kavarni, ko se Kolodvorska cesta v Pivki preimenuje v Postojnsko cesto, št. 2 zagotovo pritegne pogled. Še nedolgo nazaj je bila stavba neugledna in propadajoča, v zadnjem obdobju pa je skrivnostno spremenila svojo zunanjo podobo z lično urejeno fasado. Prislunhite zanimivim zgodbam o njenih lastnikih in stanovalcih.

Kdo so Zafredovi (danes Lekačevi iz Stare Sušice) in kako so prišli v Št. Peter? Najstarejši skupni prednik je bil Lucas Safred, rojen leta 1788 v Stari Sušici 10. Tretji sin Andreas Safred (1824-1904) se je leta 1855 poročil s Theresio Bergozh iz Št. Petra 14, kasneje 56. Priženil se je k Očancevim. Imel je tri otroke, sin Mathias je bil rojen leta 1865. Po rodoslovnih podatkih je videti, da je bil posestnik, trgovec in gostilničar. Tudi on je živel pri Očancovih, verjetno pa so se že leta 1894 preselili v novo hišo, sedanjo Zafredovo hišo. Bil je ½ huebler, polzemljak. Že v letu 1905 je bil gostilničar. V letu 1921 je bil tudi uspešen lesni trgovec, gostilničar in posestnik. Zafredova je bila tudi hiša na Kolodvorski 11, ki je sedaj prazna in v lasti občine. V njej je bil tudi Rdeči križ. Leta 1909 je prispeval tudi darilo za kočjo na Nanosu.

Samo življenje družine Matiasa Zafreda je bilo dokaj nesrečno. Leta 1893 se je poročil v Slavini z Josepho Čelhar iz Pivke 22. Imela sta tri otroke. Agatha je umrla stara komaj 6 mesecev, Joannes je umrl star le 10 dni. Antonia roj. leta 1896, pa je umrla po mamini smrti, stara 10 mesecev. Mati in žena je imela komaj 27 let, ko se je moral Maiza vedno posloviti od nje. Toda ni obupal. Njegova druga žena je bila doma iz Šmarja Sap. Imenovala se je Ana Čož. Otroci Albin, roj. 1897, Angela, roj. 1899 in Amalia Anna, rojena 1901, so bili njuni skupni otroci. Anna je imela pred zakonom hčerko Anno Čož, ki je umrla leta 1974 v Pivki. Mama Ana je dočakala le 40 let in je umrla leta 1908. Angela Zafred se je poročila z geometrom Francem Šmidom, ki je leta 1921 delal pri določitvi rapalske meje. Hči Amalia je ostala sama in je doživela

preko 90 let. Leta 1909 se je Matias poročil z Joanno Tursizh iz Bezuljaka. V tem zakonu so bili rojeni trije otroci. Hči Vida se je poročila z znanim mariborskim zdravnikom Turšičem in tudi njen sin je bil družinski zdravnik.

Sama hiša je bila imenitna meščanska hiša, ki je imela spodaj gostilno in je bila v bistvu furmanska gostilna. Zadaj je bilo primerno veliko dvorišče in hlevi za živino. Tu so se ustavljali prevozniki in so že tedaj lahko prenočili in se okrepčali. Zgornji prostori in mansarda so bili namenjeni tudi za tedanjo družino. Na Kolodvorski 11 je bila tudi Zafredova hiša, vendar je bila ta verjetno bolj povezana z njegovo lesno trgovino, saj je bilo zadaj tudi lesno skladišče. Ljudje se najbolj spominjajo gospe Amalijs, ki je skoraj do konca življenja prebivala v Zafredovi hiši. Prijatelji se je spominjajo kot zelo urejeno, natančno in posebno žensko, ki si je vedno rekla »gospodična«. Po nacionalizaciji so jim hišo zaplenili, nacionalizirali. Pustili so le eno sobo, kjer je živela Amalijsa. Dejanski lastnik hiše je bila njena polsestra Vida, poročena Turšič. V zgornjih nadstropjih so stanovali nekateri Pivčani, najprej pa so tu prebivali po vojni tudi uslužbenci občine in učitelji. V spodnjem prostoru je bila najprej krojaška delavnica, kasneje pa Trgoavto. Svoje poslovne prostore je imelo tudi podjetje Borovo. Ko so se naseljenci odselili, je Amalijsa počasi urejala sobe in jih oddajala za goste kot prenočišča. Najbolj pogosto so tu prespali obiskovalci garnizona JLA. Pravijo, da je vedno vstajala zelo zgodaj, oprala in zlikala posteljnino ter vse pospravila. Njena opravila so bila natančna kot ura in pri tem je ni smel nihče zmotiti. Pri delu ji je pomagala tudi gospa Marija iz Trnja. Pa je minil tudi najtežji čas po vojni in življenje je teklo naprej. Zadnji del za hišo so prodali sosedovim, stavba pa je vedno bolj propadala. Poslednji lastnik je bil gospod Niko, ki je leta 2011 čisto po naključju naletel na nekega Italijana, ko je iskal primerno hišo. Že nekaj let prej so menda ponujali v prodajo hišo občini, kar pa ni obrodilo sadov. Novi kupec je umrl, dediščino pa sta nasledila sinova iz Italije in njegova žena. Neuspeli poskusi novih lastnikov, da bi hišo prodali, so morda na poti do novega kupca. Kdo je hišo sedaj obnovil, nisem mogla ugotoviti, saj zastopnik zadnjih lastnikov ni dosegljiv. Pa naj ostane še malo skrivnosti o tej nenavadni hiši in njenih prebivalcih.

Res bi bili tudi veseli, da se mesto Pivka ob novi podobi Zafredove hiše prebudi. Naj bo še tako skromna in nepomembna njena notranjost. Prav gotovo se mnogi Pivčani, ki so v tej mogočni stavbi stanovali, radi spominjajo prijazne gospe Amalijs in topline, ki jo je nudila gostom ter stanovalcem. A vse na tem svetu se rojeva, spreminja in umira.

Reneja Klanšek

Vir: rodoslovni podatki iz Geneaneta, pričevanja pivških prebivalcev, Fb stran Pivka skozi čas

Kavarna Zafred v času Italije. Spredaj gostilna in kostanji.

DVE MLADI UMETNICE ODPRLI NOVO LETO RAZSTAV V HIŠI KULTURE

V Hiši kulture začenjamo razstavno leto 2022 s predstavitevijo dveh umetnic mlajše generacije, ena od njiju je domačinka Nina Čelhar.

V januarju svoje delo predstavlja **Urška Alič**, ki deluje na področju grafike. Na razstavi z naslovom Trki je na ogled njen najnovejši umetniški opus, ki ga sestavljajo grafike srednjih formatov v tehniki sitotiska in manjši objekti, izdelani iz različnih naravnih materialov (les, kaširani papir, aluminijeva folija). Za njena dela je na splošno značilna minimalistična, izčiščena forma in kompleksna vsebina, saj pri gledalcih, gledalkah zbuja povsem različna, včasih celo nasprotujoča si občutja, asociacije in interpretacije. S sopostavitvijo del v galerijskem prostoru, kjer grafike položi na podstavek, ki običajno pritiče objektom, objekte pa pritrdi na steno, kot se navadno predstavlja grafike, še dodatno razprši njihov pomen, obenem pa se poigrava tudi z uveljavljenimi koncepti umetniške (re)prezentacije.

V februarju bo na ogled razstava **Nine Čelhar**, ki je že večkrat sodelovala s Hišo kulture, med drugim tudi zato, ker prihaja iz Pivke. Leta 2018 se je udeležila grafične delavnice z naslovom Samo, ki je potekala v sodelovanju s podjetjem Pivka Perutninarstvo, leto pred tem pa je imela v Hiši kulture samostojno razstavo, na kateri je predstavila svoja slikarska dela. Nina Čelhar se v svojem delu že kar nekaj časa osredotoča na sodobno bivalno arhitekturo, v tem okviru pa jo zanimajo predvsem intimni prostori, narejeni po meri posameznika. Na tokratni razstavi z naslovom Vmes / In Between predstavlja serijo del na papirju, kjer pozornost s samega prostora preusmerja na predmete, ki ga zapolnjujejo. Na ta način v prostor naseljuje posameznika, ki v njem biva, a ne neposredno, temveč preko njegovih sledi. Zato so njena dela na papirju nekaj posebnega znotraj njenega opusa in s tem tudi tokratna razstava. Vljudno vabljeni k ogledu!

hisakulturepivka.com

fb.com/galerijahisakulturepivka

instagr.am/hisakulturepivka/

Hiša kulture Pivka, Mojca Grmek

Pogovor s slikarko NINO ČELHAR

Foto: osebni arhiv Nine Čelhar

Kako ste začeli z umetnostjo? Katero zvrst, tehniko slikate?

Postati slikarka je bila tiha želja že iz otroštva, zato je končani osnovni šoli sledil vpis na umetniško gimnazijo in kasneje na ljubljansko Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje, kjer sem zaključila tudi magistrski študij. Že na akademiji sem zastavila temelje svojega dela, ki jim sledim še danes. Kot slikarka sem ostala zvesta platnu in njegovi dvodimenzionalnosti, med tehnikami mi najbolj ustreza akril.

Glavne prvine mojih slik so specifična tehnika slikanja na nezaščiten bombažni platno, uporaba omejene, pretežno hladne barvne palete in pa tematsko ukvarjanje z arhitekturo in bivanjem.

Ste slikarka, doma iz Pivke. Kako pogosto se vračate (vsaj z mislimi) v Pivko? Kaj vam pomeni domači kraj?

Pivka je vedno z mano, če sem fizično tu ali ne, vedno bo moj dom. Četudi trenutno živim v Ljubljani, se vedno z veseljem vračam k domačim, k burji in naravi; ostaja kraj, kamor si pridem nabrat novih moči. Krajina, ki nas tu obdaja, je v svoji razgibanosti in konstantni spremenljivosti edinstvena in vedno navdihujoča. S svojo paletu zelenih, rjavih in sivih se pogosto preslikuje tudi v mojem delu.

Vaše akademsko delo se uspešno uveljavlja. Kaj je pravzaprav vaš cilj oziroma vaša želja na tem področju?

Zagotovo nameravam nadaljevati s sedanjim delom. Želim si predvsem večjega prodora v tujino, saj je zaradi naše majhnosti umetniški prostor tu zelo hitro zasičen, trg pa skorajda neobstoječ.

Imate svojo matično galerijo, prosim za nekaj besed o tem.

Drži, to je Galerija Bažato, ki je pred kratkim odprla svoje prostore za Bežigradom v Ljubljani. Gre za zastopstvo, kot jih poznamo iz tujine, pri nas pa so še vedno prej redkost kot navada. Zato sem bila vabila k sodelovanju še posebno vesela, veliko lažje je namreč delovati, če za tabo stoji galerija. Gre za sodelovanje na več nivojih, od promocije, prodaje, razstavljanja, do udeležitev na umetniških sejmih v tujini.

Razstavljate širom Slovenije in tudi v tujini. Kaj je tisto najpomembnejše, kar slikar pridobi z razstavami? Izpostavite svoje uspehe, ki vam največ pomenijo.

Razstave so glavni temelj moje produkcije. Nove serije vedno zasnujem z mislijo na predstavitev v galerijskem prostoru. Umetniško delo v kateri koli obliki je vedno nosilec sporočila, ki ga umetnik želi predati javnosti. Preko razstave dela postanejo dostopna vsakomur, kar je bistveno, saj nobena umetnost ni sama sebi namen. Z redno galerijsko predstavitvijo seveda pride tudi večja prepoznavnost, ki pripelje do nadaljnjih stikov, novih projektov in posledično osebnega umetniškega razvoja. Zagotovo mi v lepem spominu ostaja moja prva samostojna razstava Stanja občutljivosti v Bežigradski galeriji I (2014), ki mi je na začetku poti odprla toliko vrat. Med skupinskimi razstavami pa si štejem v čast, da sem bila umeščena v pregledno slikarsko razstavo Čas brez nedolžnosti. Novejše slikarstvo v Sloveniji, ki je bila postavljena leta 2018 v Moderni galeriji v Ljubljani. Sodelovala sem tudi na ravnokar zaključeni razstavi Živimo v vznemirljivih časih, ki je bila ob slovenskem predsedovanju Evropski uniji postavljena v bruseljskem parlamentu.

V februarju svojo razstavo znova pripeljete v Pivko. Za kakšno razstavo gre?

V Hiši kulture v Pivki se bom februarja na povabilo Mojce Grmek predstavila s samostojno razstavo Vmes. Gre za specifično razstavo, kot je še nisem imela, saj bom prvič razstavila dela na papirju. Serija del je nastala med

karanteno, kar se posredno odraža tudi v vsebini. V zadnjih dveh letih se je naš svet skrčil, kot že dolgo ne – na meje države, občine, celo med zidove lastnega domovanja. Za razliko od preteklih slik, ki se ozirajo navzven – v primere bivanjske arhitekture po svetu, na fasade – pozornost tokrat obračam navznoter, v svoj lastni bivanjski prostor.

Zanima me intimna stvarna okolica kot izraz posameznikovega notranjega stanja. Dela tvorijo izpraznjene kompozicije, ki iščejo uteho v prisotnem, smisel v odsotnem, v ponovitvah pa stabilnost in gotovost.

Kako ocenjujete sprejetost svojih likovnih del oziroma slikarstva v svojem domačem kraju, v Pivki, nasploh?

Lahko rečem, da sem s sprejetostjo svojih del nasploh zadovoljna. Seveda se mnenja včasih krešejo, vendar je to pravzaprav smisel vsega – sprožiti premislek o stvareh, ki so pogosto spregledane, podcenjene. Vsako minuto, ki si jo gledalec vzame, da postoji pred mojo sliko, smatram za lastno zmago. Mnenja sem namreč, da je vsaka tovrstna minuta pravzaprav čas, ki ga gledalec podari sebi in v teh hitrih časih, je to vse prej kot nepomembno. Zatorej lepo vabljeni na ogled razstave v Hiši kulture v Pivki.

DKH

POGOVORNI VEČER Z RADOM PEZDIRJEM V PIVKI

V kinodvorani Krpanovega doma v Pivki je v mesecu decembru potekala predstavitev knjige »Vzporedni mehanizem globoke države« avtorja Rada Pezdirja, ki jo je pripravilo KD Juršče pod vodstvom Majde Žužek. Pogovor vseslovenske turnee Založbe Nova Obzorja je vodil Metod Berlec. Gosta je uvodoma v naši občini pozdravila direktorica Zavoda za turizem Pivka Jana Gržinič.

Dr. Rado Pezdir je avtor številnih strokovnih in publicističnih člankov, napisal je knjigo »Slovenska tranzicija od Kardelja do tajkunov«, skupaj z Igorjem Omerzo pa tudi knjigo »Kriminalni temelji teritorialne obrambe in NLB«. V svoji najnovejši uspešnici »Vzporedni mehanizem globoke države« Pezdir na podlagi arhivskih gradiv opisuje delovanje udbo-partijskega vzporednega ekonomskega sistema, ki je v Sloveniji onemogočil zdravo tranzicijo.

Avtor napoveduje, da bo zaradi velikega zanimanja bralcev, Pivko obiskal še enkrat.

KD Juršče

Foto: Demokracija

IZ KUFRA STRICA ANTONA

ČAS PRVE SVETOVNE VOJNE - OD OVSA DO ZVONOV

Spet nekaj zanimivega med dokumenti strica Antona Želeta. Bil je stric moje pokojne mame, rojen 13. julija 1891, po smrti svojega očeta. Take so imenovali tudi »postumus«.

Tako v slovenski književnosti najdemo v Tavčarjevi Visoški kroniki Izidorjevega sina Jurija - Georgius Postumus, ki se je rodil po očetovi smrti in dopolnil zapis v Visoški kroniki. Naš stric Anton je bil vesten uradnik Hranilnice in posojilnice v Št. Petru na Krasu, ki jo je okrajno glavarstvo v Postojni pooblastilo za žitnega komisionarja. Komisionar je pravno samostojni trgovec, ki v svojem imenu za tuj račun kupuje ali prodaja blago. Komisionar je bil tako šentpetrski župnik Luka Smolnikar, ki je vodil hranilnico v Št. Petru. Ohranil se je celotni blok Prevzemnih listov za oves od zaporedne številke 2051 do 2100, vse datirane 26. septembra 1917 in izpolnjene v občini Zagorje. Poleg prevzemnega lista je vestno shranjen izvod začasnega oddajnega ukaza, ki ga je izdalo Cesarjevo kraljevo okrajno glavarstvo v Postojni, vsičasni oddajni ukazi so žigosani z žigom okrajnega glavarstva. Začasni oddajni ukaz se sklicuje na odlok C.kr. urada za ljudsko prehrano z dne 1. junija 1917, ki naroča zavezancu /kmetu/ oddajo določene količine žita oziroma sočivja, ki jo mora zavezanec oddati domačemu županstvu, v našem primeru županstvu Zagorje. V županstvu Zagorje so poleg Zagorja še vasi Šilertabor (tako je zapisano), Drskovče in Parje. Bil je to čas prve svetovne vojne in obvezne oddaje pridelka. Vsi najdeni začasni oddajni ukazi se nanašajo na oddajo določene količine ovsa. Najmanjša količina je bila 10 kg, največja pa 65 kilogramov ovsa. Kmetje so dobili za oddano količino plačilo, cena je bila določena 36 kron za 100 kg ovsa. Za lažjo predstavo vrednosti krone, manjša denarna enota je vinar /1 krona = 100 vinarjev/, čevlji za gospode so bili 12 kron za dame pa 10 kron, vožnja iz Trsta v Ameriko s parnikom v tretjem, najnižjem razredu pa 180 kron. Priimki kmetov v Zagorju so Žele, Tomšič, Kavčič,

Foto: osebni arhiv E. Margona

Knafelc, Penko, Vadnjal, Marinčič, Fatur, Šabec, Štavar, Šušteršič, Lenarčič, Klun, Kristan, Kirn, Koren, Tomšič in Kastelic. Na Šilentabru so zabeleženi priimki Šorc, Lenarčič in Štavar, v Parjah: Penko, Rebec, Lenarčič, Čeligoj, Tomšič in v Drskovčah Žele, Polh, Rolih, Fatur, Škrli, Tomšič in Kavčič.

Še ena zanimiva zabeležka: Na sedmo nedeljo po binkošti, 30. julija 1916, je župnik duhovniškega urada Št. Peter na Krasu Luka Smolnikar oznanil, da bo treba vojaški oblasti prepustiti zvonove v vojne namene. Ostali so le več kot 100 let stari zvonovi. V Št. Petru so tako pobrali za vojaške namene veliki in srednji zvon, ostal je le mali, v Radohovi vasi so pobrali veliki zvon, manjša sta ostala. V Petelinjah je vojska vzela vse tri zvonove, v Gradcu so vsi trije ostali. V tednu po sedmi binkoštni nedelji naj bi vojaške oblasti snele zvonove, zato se je »v postojnski in trnovski (danes bistriški) dekaniji kot v slovo in za vse mrtve, zlasti v tej vojski padle, zvonilo z vsemi zvonovi tudi po vseh podružnicah, in sicer danes opoldne, zvečer in jutri zjutraj...« Tako so zvonovi peli svojo zadnjo ušesom ljubo pesem, predno so se pretopili v svoje nasprotje - topove. Na priloženi stari fotografiji vidimo vračanje zvonov. Najbrž je fotografija nastala v Št. Petru na Krasu pred Kanalcovo hišo v času italijanske zasedbe naših krajev. Vsaka informacija o tej fotografiji bo dobrodošla.

Ernest Margon

EKSKURZIJA V MILANO

Konec novembra je OLDTIMER CLUB POSTOJNA – društvo ljubiteljev starodobnih vozil izpeljalo sila uspelo tradicionalno ekskurzijo v tujino. Po predhodnih obiskih starodobnih vozil v muzejih v Italiji, Avstriji, Nemčiji, Češki in Srbiji (leta 2020 je ni bilo) so se kljub pandemiji podali k sosedom v Italijo. 43 udeležencev, nekaj tudi iz pivške občine, se je ob strogem izpolnjevanju PCT testov podalo na večdnevni izlet v Milano. Z velikim zanimanjem so obiskali dva muzeja starodobnikov in bili ponovno navdušeni nad ponujenim. Najprej so obiskali muzej ALFA ROMEO v bližini Milana, kjer je na povsem sodoben način prikazan dolgoletni razvoj te slovite znamke vozil, plovil, motorjev... Drugi dan so si v predmestju Brescie ogledali še muzej znamenite dirke MILLE MIGLIA, ki poteka na dolžini 1600 km do Rima in nazaj. Udeleženci so si v dveh urah po vodstvu vodiča ogledali tudi prestolnico Lombardije Milan, prestolnico mode in oblikovanja, njihove zgodovinske spomenike, veličastne stavbe in

znamenito stolnico. Ob povratku so se ustavili še v velikanski nakupovalni vasi ob avtocesti, ki je bila prava paša za oči in zelo obiskana. Ekskurzija je v organizaciji predsednika društva Iztoka Bekša nadvse uspela, žal pa za leto 2021 ni bilo tradicionalnega druženja (običajno v Kantini v Pivki), zaradi pandemije pa je odpadlo kar nekaj načrtovanih aktivnosti.

Brane Fatur

RAZSTAVA POGLEDI IN RAZGLEDI

Konec leta je bila v galeriji Krpanovega doma na ogled fotografska razstava Pogledi in razgledi Postojnčanke Marice Batis, ki se fotografiji ljubiteljsko posveča že več kot trideset let. V svoj objektiv je ujela številne motive in prizore, ki jim vsakodnevno sledi in zaznava v svoji okolici.

S svojim fotoaparatom se rada potepa po Postojni, po Pivškem in v Košanski dolini, včasih pa odkriva tudi preostale znane in manj znane koticke naše Slovenije.

»Od nekdanj me je navduševal svet, ki se je v mojih mlajših letih zdel kot preproga pred mojimi nogami. Takrat sem več potovala in spreminjanje sveta je bil osnovni motiv za moje fotografije. V resnici pa se od takrat do danes ni veliko spremenilo. Moj mali svet je še vedno tu, definitivno manjši kot je bil, pa vendar je. Podobe drugih kultur, ljudi in običajev so zamenjali motivi iz vsakdanjega življenja, poti, ki velikokrat ne vodijo prav daleč, drugačnih zornih kotov mimo katerih

se dnevno sprehajate, pa jih niti ne opazite in rutinskega ponavljanja motivov, ki so vsakič znova drugačni. Na razstavi v Pivki je prikazana ena izmed mojih poti, ki zaradi menjavanja letnih časov, svetlobe in zornih kotov postaja moj dnevniški zapis nekih časov, ljudi, živali in nenazadnje krajin, ki predstavljajo zgolj moje korake na poti, ki se vije skozi vsakdanjik.« Marica Batis

DKH

POHOD OB SPOMENIKIH

V zadnji četrtini lanskega leta sta ZB NOB Postojna in ANPI – VZPI občine Dolina pri Trstu izpeljala 1. mednarodni pohod ob spomenikih narodnoosvobodilnega boja po tako imenovanem tržaškem robu v neposredni bližini Trsta. Poln avtobus pohodnikov, mnogi so bili tudi iz občine Pivka, je kot prvi krenil iz Postojne.

Celotnega pohoda, ki je potekal v lepem vremenu, pa se je udeležilo več ko 150 udeležencev, tako mladih kot starejših z obeh strani sedaj nevidne meje. Svojo pot so pričeli pri spomeniku v Prebenegu, majhnem kraju, ki pa je za svobodo dal številne žrtve, nadaljevali so do spominske plošče v vasi Mačkovlje, ki je bila med vojno požgana. V vasi Dolina so se ustavili pri dveh obeležjih in položili cvetje. Posebej so postali pri spomeniku mlademu borcu iz sedanje občine Pivka, ki je 20 leten padel pod nemškimi kroglami 16. 8. 1944.

To je bil Franc Cucek- Bogarjev iz vasi Volče pod Vremščico. Žal je na spomeniku napačen zapis kraja Vovče in pripis S. Peter. Pristojne smo opozorili, da bi bilo pravilno Volče in

občina Pivka, s čimer so se strinjali in bodo napis popravili. Pot je sledila do Tabora, središča Doline in spominske plošče borcu, ki je že leta 1942 padel v bitki na Nanosu in končala ob spomeniku NOB v Boljuncu. Pohod, dolg več kot 11 km, se je končal pri osrednjem in veličastnem spomeniku v Dolini, kjer je pohodnike pozdravilo več govornikov. Med njimi je bil tudi predsednik osrednje slovenske borčevske organizacije Marijan Križman, slavnostni govornik pa je bil mladi zgodovinar dr. Borut Klabjan. V kulturnem programu so sledile recitacije, nastopila je domača vokalna skupina pa tudi skupina Brkinci iz Postojne z mnogimi Pivčani vmes.

Zaključek je bil na prelepem prireditvenem prostoru v Prebenegu, s pogostitvijo, pesmijo in željo, da pohod po tržaškem robu postane tradicionalen.

Brane Fatur

NEVA ŠEMROV – PREDSEDNICA PLANINSKEGA DRUŠTVA POSTOJNA

Foto: osebni arhiv Neve Šemrov

Veriga zanimivih ljudi s Pivškega se daljša in vsak člen je zelo zanimiv in potreben naši družbi, da vsi skupaj bolje in lepše sodelujemo in živimo. Vsi naši gostje prispevajo k boljšemu in bogatejšemu življenju. Prav tako je tokratna gostja Neva Šemrov, ki jo je za pogovor predlagal njen prijatelj Peter Ženko. Njo in njene prijatelje povezuje ljubezen do hribov, planinarjenja, dela v Planinskem društvu Postojna ter še marsikaj drugega.

Pozdravljena, Neva. Veseli smo, da se lahko pogovarjamo s tabo in te predstavimo bralcem Pivškega lista. Za začetek želimo, da se nam sama predstaviš s svojo življenjsko zgodbo. Kot pravijo pravi planinci, se v gorah tikamo, tako sva sklenili tudi midve, da bo pogovor stekel bolj pristno. Od kod si, kje sedaj živiš?

Pred davnimi časi so me iz porodnišnice v Postojni odnesli domov v Zagorje. Tam smo v mali hiški ob glavni cesti živeli do mojega 4. leta, ko so starši dobili stanovanje v Pivki, kjer so tudi delali in smo se preselili. Najprej na Kolodvorsko 24, potem na Tovarniško 1. V Zagorju so bili nona in nono ter stara mama in stari ata s kmetijo, na katero je bil moj oče zelo navezan. Vedno smo bili razpeti med Pivko, kjer smo delali in hodili v šolo, in Zagorjem, kjer sva z bratom preživljala večino počitnic in veliko popoldnevov, v prvih letih v glavnem v igri, kasneje pa sva oba rada pomagala pri delu.

Mene so najbolj zanimali živali, mogoče je to krivda nonota, ali pa genov, ki sem jih dobila od prednikov. Želela sem si v srednjo veterinarsko šolo, a sem pristala v gimnaziji v Postojni. Na fakulteti so se mi uresničile želje in sem študirala veterino. S starši smo se v tistem

času preselili v Zagorje, kjer sem živela nekaj let tudi s svojo novo družino. Moj zaključek študija je padel ravno v čas velikih družbenih sprememb, ki so sprivatizirale tudi veterino in tako, razen pripravništva, ki ga je financirala država, ni bilo dela za mlade veterinarje. 10 let sem vodila zavarovalno agencijo za nekdanjo zavarovalnico Adriatic, potem pa sem končno dobila službo kot veterinarica in ja, zarečenega kruha se res ogromno poje: vedno sem rekla, da pri kurah pa ne bom in ravno tam sem, zelo zadovoljna, že dobrih 20 let. Vmes sem seveda imela dva krasna sina, pa pravim imela, ker sta že odrasla in stopata po svojih poteh in sta samo še čisto malo mamina. Že v času prve službe sem zopet postala Pivčanka, ki pa gre vsaj 3 x na teden v Zagorje, kjer si sedaj tudi urejamo hišo.

Kaj ti nudi tvoje poklicno področje?

Kot veterinarica in direktorica sem zaposlena v VET. AM.JATA d.o.o. Smo veterinarska ambulanta s tremi veterinarji in šestimi tehniki, ki primarno skrbi za zdravje perutnine Pivke perutninarstva d. d. in Jate Emona d.o.o. Pri zdravju perjadi pomagamo tudi različnim privatnim rejcem in raznim rejcem okrasne perutnine. Naš teren se razteza čez ¾ Slovenije, sedež imamo v Domžalah in poslovno enoto v Neverkah. Iz tega sledi, da sem, tako sama, kot vsi pri nas zaposleni, zelo veliko na cesti.

Pri svojem delu se poslužujem konvencionalnih metod in tudi homeopatije, ki sem se jo učila po diplomu in iz katere imam opravljen mednarodni izpit. Zelo sem ponosna na to, da je zdravje vseh živali, za katere skrbimo tudi s preventivo, tako dobro in nivo vzreje tako visok, da se zdravljenja z antibiotiki poslužujemo res v zelo redkih primerih.

Kako pa se vključuješ v družbeno dogajanje v naši občini in izven nje?

Po strokovni plati sem vključena v občinski štab Civilne Zaščite. Aktivna sem tudi v KPD Miroslav Vilhar Zagorje, največ časa pa mi vzame predsedovanje v Planinskem društvu Postojna.

Znano nam je, da si velika ljubiteljica narave, še posebno hribov in gora? Je to res?

Ja, naravo imam zelo rada, ne samo hribovsko tudi našo domačo. Obiskala sem kar nekaj tečajev zdravilnih zelišč in rada nabere zeli za domač čaj, žal mi velikokrat rožice prehitro odcvetijo, saj mi kar zmanjkuje časa... V hribe sta naju z bratom peljala že mama in ata. Že kot otroka so naju peljali na Snežnik gledat sončni vzhod. Z družino smo vedno obiskali kak vrh za 1. maj. V šoli sem se vključila v planinski krožek pod mentorstvom Zvonke Rudolf, začela hoditi na planinske tabore, izlete.

Potem najdeš svojo „klapo“ in tako smo v srednji šoli res veliko planinarili, velikokrat smo se tudi samo peljali v hribe, pa je bil potem dež, napovedi niso bile tako gotove, kot so danes. Na koncu srednje šole sem opravila vodniški tečaj, potem je prišla Ljubljana, študij, druga družba, pa sem nekoliko izgubila stik z domačim društvom. Ko pa sem se vrnila domov, sem kmalu tudi nazaj aktivno sodelovala v

Planinskem društvu Postojna. V hribe pa ne hodim samo z društvom, ampak tudi s svojo družino. Ker smo sedaj vsi v službah in se pravzaprav malo vidimo, ko pa se, se najraje odpravimo vsaj tja do Primoža, Tabora ali pa kam dlje.

Kot dolgoletna članica in predsednica Planinskega društva Postojna si zelo aktivna. Nam lahko poveš kaj več o tem delu?

Moje predsedovanje je sedaj v drugem letu 2. mandata, se pravi, da vstopam v 6. leto. Pred mano je bil 4 leta predsednik moj partner, tako da sem ob prevzemu funkcije vedela, v kaj se spuščam. Je pa res, da se sedaj več ukvarjam z birokracijo kot s hribi. Naše društvo je po razcepitvi občin ostalo nespremenjeno in tako delujemo v obeh občinah in imamo okrog 350 članov. V lasti imamo koč Mladiko in 90% Vojkove koč na Nanosu. Skrbeti moramo za urejanje cca 130 km planinskih poti, pokrivamo 5 osnovnih šol. Dela je res ogromno in če ne bi imeli kar nekaj pravih delavnih entuziastov, bi tudi sama menda že obupala. Na Sandija, Valentino, Marijo, Niko, Aleša, Ester in še celo ekipo vodnikov in drugih članov, tako upravnega kot nadzornega odbora se lahko vedno zanesem in naredijo ogromno dela. Vsak mesec imamo vsaj en izlet za odrasle in naj bi ga imeli tudi za otroke. Prijavljamo se na razne razpise, da pridobimo sredstva za delo, prevzamemo tudi kako plačano delo, da zaslužimo za obnovo koč. V poletnem času je naš največji projekt Planinski tabor, ki ima že več kot 40-letno tradicijo.

Dve leti nas že pretresa korona bolezen. Ali se to pozna tudi pri delu v društvu in samem planinarjenju in načrtovanju dogodkov?

Prejle sem rekla, da naj bi imeli en izlet na mesec tudi za otroke. Tudi pri nas je korona najbolj prizadela otroke. Sploh jih več ne dobimo iz njihovih mehurčkov in šole nam ne morejo/smejo priti nasproti. Lani smo se lotili igrice: „Kdo osvoji največ žigov v mejah omejitve“. Za nagrade smo podelili čelade v vseh starostnih kategorijah. Pa to ni to. Včasih smo na izlet peljali poln avtobus otrok, danes ga odpovemo, ker ni prijavljenih. Samo poletni tabor je še vedno zelo dobro obiskan in smo ga izpeljali tako v letu 2020 kot v letu 2021, seveda upošteva vse omejitve, ma smo se imeli vseeno zelo lepo. Članstvo nam je v zadnjih dveh letih upadlo za 20% in to v glavnem pri šolskih otrocih. Prejšnji teden smo imeli upravni odbor in smo si bili edini, da poskusimo vse, da le otroke zopet spravimo v naravo.

Kaj pa načrti društva za naprej? Društvo bo imelo menda pomembno nalogo pri obnovi Vojkove koč na Nanosu. Je to res?

V letu 2018 smo na Vojkovi koči izvedli adaptacijo spodnjih - kletnih prostorov, zgornji leseni del pa je ostal nedotaknjen in je nujno potreben obnove. V lanskem letu je bil objavljen dolgo pričakovani razpis za energetska sanacijo planinskih koč, na katerega smo se zelo smelo prijavili. Na razpisu smo uspeli in tako bomo pridobili 80% sredstev za energetska sanacija. Ker naj bi izvedli tudi nekaj del, ki niso pokrita iz razpisa, bo skupna investicija preseгла 350 000 € in bo delež, ki ga mora zagotoviti društvo, zelo visok. Kočo bi v zadnjem delu dozidali in tako povečali kuhinjo, kar je nujno zaradi standardov, ki jih mora takšen obrat dosegati. Trenutno smo v fazi izbire izvajalcev, pa tudi v fazi zbiranja finančnih sredstev. Cene

gradbenih materialov in gradbenih del gredo v nebo in se močno bojim, da so vsi ti izračuni že kar malo zastareli. Vsa dela morajo biti zaključena septembra 2022, sicer sredstev ne dobimo. Zanašamo se na dobre ljudi oz. bolje na dobre firme in računamo na njihovo pomoč, prav nam bo prišla, tako v denarju kot tudi v materialu.

Živiš zdravo življenje, veliko si v naravi. Imaš kakšen dober nasvet za vse nas, ki sicer občudujemo gore, a se premalokrat podamo nanje?

Ha, ha – ne živim zdravo, premalo časa imam za vse delo, ki ga želim opraviti in velikokrat mi zmanjka energije ravno za tisto najpomembnejše: iti ven, pa tudi, če je to samo „en krog po Pivki“. To je tudi moj nasvet: „En krog po naši lepi domači naravi“. Ni nujno v hribe, čeprav je res, da tam čas drugače teče. Tudi v naši okolici je veliko lepega, tudi „vrtičkanje“ je super stvar. Po mojem bi se korone prej znebili, če bi bili več zunaj in več v pozitivni družbi.

Ali lahko našim bralcem poveš kakšno svojo življenjsko misel?

Ne svojo, ampak eno, ki me od nekdaj najbolj tepe: „Zarečenega kruha se največ poje.“ Moje življenje bi bilo veliko bolj mirno in lagodno, čeprav ne vem, ali bi mi to odgovarjalo, če bi bila bolj prilagodljiva in če bi bolj sprejemala tisto, kar mi pride naproti.

Imaš v spominu kakšen poseben dogodek v zvezi s planinami in obiski gora? Morda šaljiv ali poučen?

Že prej sem omenila „klapo“ srednješolcev, kar nekaj smo jih napletli. Prevoz je bil vedno problem: vlak do Ljubljane, pa naprej do Jesenic in avtobus v Kranjsko Goro ... pol dneva, da si prišel do teh „ta zeresnih hribov“. In tako smo sklenili, da gremo iz Krnice na Škrlatico. Pa kakorkoli smo se dogovarjali, 3 x smo prespali v Krnici, naslednji dan pa tak dež, da smo lahko šli samo še domov. Pa ko bi v Krnici lahko vsaj spali, takrat je imel oskrbnik skoraj udomačene polhe, ki so razgrajali celo noč, zjutraj jih je pa z marmelado na žlici pital. Na Škrlatico smo prišli kasneje, vsak zase. Kar se pa poučnosti tiče, osebno me je zelo presenetilo spoznanje, kako se spremeni pogled na stvari, ko postaneš starš. Ko sem kot mladenka bezljala po hribih, je bilo vse zelo lahko, ko sem šla po istih poteh kasneje, me je resno zaskrbelo, kaj če se mi kaj zgodi, kaj bo z mojimi otroki? Vsekakor se v hribe hodi z glavo in ne verjemite vsega, kar je objavljeno na družbenih omrežjih!

V društvu smo vedno odprti za vprašanja in nasvete, če je za nekoga nek vzpon lahek, ne pomeni, da je to tudi za koga drugega. Izkušnje so zelo pomembne, priprava na turo je zelo pomembna. V visokogorje ne hodite sami, dokler nimate potrebnih izkušenj.

Neva, hvala za tvojo zgodbo, misli in izkušnje in še veliko užitkov v naravi in veselja med ljudmi ti želimo. Srečno!

Ob koncu pogovora pa napovedujemo sogovornika za naslednji intervju: To bo Matej Lepej, predsednik Športne zveze Pivka, izjemno uspešen in aktiven športnik.

TRADICIONALNI MEDNARODNI TURNIR DVOJK OB DNEVU SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI

Balinarski klub Orlek ORO MET je v nedeljo, 26.12.2021, organiziral tradicionalni mednarodni turnir dvojek ob dnevu samostojnosti in enotnosti.

Na turnirju je nastopilo 16 parov. Med udeleženci turnirja je bilo kar nekaj svetovnih in evropskih prvakov ter skoraj vsi reprezentanti Slovenije. To je vsekakor najkvalitetnejši turnir v Sloveniji. Turnir je potekal od 8. zjutraj do 21. zvečer. Izredno zanimive in kvalitetne tekme si je ogledalo kar veliko število gledalcev, kolikor jih je lahko sprejela dvorana ob zagotavljanju PCT pogojev.

Rezultati:

1. BEGUŠ ROK in KRAGELJ MITJA
2. MOLIČNIK GREGOR in ŠIRCELJ DAVID
3. ŠTUNF DRAGO in KOREN DEJAN
4. JAGODNIK MARKO in MIZGUR VILI
5. ŠTUNF LUKA in PODGORŠAK KLEMEN
6. JANŽIČ DAVOR in KOROŠAK SILVO
7. SEDMAK ANDREJ in ŽURAN SANDI
8. BAŠIČ ROBI in ZDAUC MARTIN
9. POVH GAŠPER in KRAŠEVEC GAŠPER
10. URDIH BRANKO in SEVER GREGOR
11. PETRIČ ERIK in ŠVARA MARKO
12. ŠIPEK LOVRO in PETZ LEON
13. PREMUR TADEJ in URBANČIČ
14. KLARIČ DEAN in KLARIČ
15. KAVČIČ BORUT in KASTELIC ANDREJ
16. ŠABAN KARLO in JERCINOVIČ ŽARKO

BK Orlek ORO MET

EVROPSKO PRVENSTVO PRVAKOV V BOWLINGU

Evropsko prvenstvo prvakov v bowlingu je letos potekalo na Kreti, v mestu Hanija. Kot zmagovalec slovenskega Mastersa pri moških članih se ga je udeležil Jakob Marcel Del Piero iz Petelinj. V ženski kategoriji je Slovenijo zastopala Alja Bergauer. S tekmovalcema je bil tudi trener Robert Godnič.

Na Kreto so odpotovali z letalom z beneškega letališča. Na žalost je prišlo do neljube napake, saj so Jakobovo torbo z večino krogel dali na napačno letalo. Tako se naslednji dan na uradnem treningu ni mogel normalno pripravljati na tekmo. Trener mu je, da bi lahko prvenstvo kolikor toliko normalno odigral, priskrbel nadomestne krogle.

Nato pa so jim dan pred prvo tekmo z letališča javili, da so naši krogle, ki so na predvečer tekmovanja že prišle do tekmovalca. Tekmovanje je potekalo v več delih. Najprej so vsi igralci igrali dvakrat po osem iger (v dveh dneh), nato je najboljših šestnajst ponovno igralo osem iger, nato pa še prvih osem po štiri igre. Zmagovalca sta odločala polfinale in finale. Jakob je na žalost izpadel že po prvih dveh dneh tekmovanja, a je kljub temu zadovoljen z rezultatom, saj je bilo to njegovo prvo člansko evropsko prvenstvo.

Obenem je dosegel zelo lepo povprečje, in sicer 200,8 kegljev na igro (maksimalno 300). Uvrstil se je na štiriindvajseto mesto od skupno tridesetih. Sotekmovalka

Alja je na koncu zasedla osmo mesto, kar je najboljša uvrstitev naših žensk na tem tekmovanju. Na koncu je pri moških zmagal Nizozemec Mike Bergmann, pri ženskah pa Maltežanka Sue Abella.

Jakob sporoča, da je vesel in ponosen, da se je lahko udeležil tekmovanja na takšni ravni. Obenem se zahvaljuje Občini Pivka in Športni zvezi Pivka za finančno pomoč.

NEJC TOMAŽIČ ODHAJA V LILLE

Košarkarji Pivke Perutninarstva so z odliko oziroma z dvema domačima zmagama zaključili koledarsko leto 2021. Najprej so sredi decembra v velikem stilu ugnali enega favoritov lige Hidrio iz Idrije 88 : 85 (Žiga Doljak 23, Nejc Tomažič 18 točk), teden dni kasneje pa še Leone Ajdovščino 77 : 61 (Žiga Doljak 31, Nejc Tomažič 12). Po 12. krogih tako v enajstčlanski 3. SKL – zahodna skupina s 17 točkami zasedajo visoko peto pozicijo, vodi Plama Pur (Ilirska Bistrica) z 21 točkami. Pivčani so doslej v enajstih tekmah šestkrat slavili in bili petkrat poraženi. V prvem naslednjem januarskem terminu najprej odhajajo v goste - Janče Ljubljana nato pa sredi meseca gostijo Tero Tolmin. Žal bodo v nadaljevanju prvenstva igrali brez odličnega strelca in tudi občasnega kapetana 21-letnega Nejca Tomažiča iz Trnja. Nejc, ki je bil zlati maturant na postojnski srednji šoli, je sedaj študent tretjega letnika Ekonomske fakultete v Ljubljani. V popularni študentski izmenjavi je tako dobil priložnost, da študira tudi v tujini. Odločil se je za štirimesečni študij ekonomije v francoskem mestu Lille, kamor je že odpotoval takoj po novem letu. Mesto Lille ima blizu 250 tisoč prebivalcev, leži na severu Francije, blizu belgijske meje ter je središče departmana Nord.

Naj povemo, da ima domači trener Rok Zupan v ekipi kar trojico igralcev, ki so že okusili mednarodno študentsko izmenjavo. Postojnčan Klemen Muha je okusil študij arhitekture v Lizboni (Portugalska), Ljubljancana Žiga Doljak in Janez Hudohmet pa študij ekonomije v Nemčiji.

Brane Fatur

ZIMOVANJE NA KOPAH

Praznični počitniški teden bo vsem smučarskim navdušencem, ki so se udeležili vsakoletnega zimovanja Smučarskega kluba Pivka, še dolgo ostal v spominu. Štiridnevna smuka, učenje prvih zavojev, druženje, pogled na belo idilo in predvsem brezskrbno vzdušje je tisto, ki se za počitnice spodobi.

Skrbno organizirano smučarsko zimovanje na Kopah, vsi udeleženci so bili namreč pred prihodom prostovoljno testirani, na voljo pa imeli tudi vsakodnevno testiranje, je letos privabilo 90 članov, povečini družin z otroki. Smučarsko šolo, ki jo mnogi označujejo kot eno izmed bolj popularnih, vodijo jo predani in srčni Pivčani, vsi usposobljeni učitelji smučanja, je letos obiskovalo 46 otrok. Od tega je 17 otrok prvič stopilo na smuči in ob zaključku zimovanja tudi uspešno osvojilo osnovna smučarska znanja, s katerimi bo spust po progah odslej varen in zabaven.

Kot navaja Bojan Penko, dolgoletni tajnik pivškega smučarskega kluba, je veselje vseh prizadevnih članov, ki prostovoljno zelo aktivno sodelujejo pri dejavnostih kluba, ob pogledu na zadovoljne smučarje neizmerno. Smučanje je še vedno šport, ki pritegne veliko mladih, česar se zelo veselijo. Članstvo Smučarskega kluba Pivka šteje približno 150 članov, ki se srečujejo na zimovanjih ter organiziranih smučarskih izletih. Njihova želja je sicer tudi vnovična vzpostavitev tekmovalne vrste, vendar le-to zahteva precej finančnih in organizacijskih vložkov.

Vsekakor pa je tudi povsem rekreativno smučanje tisto, za katerega si pivški klub zelo prizadeva, kar je čutiti v navdušenju vsakega, ki se z njimi poda na zimsko dogodivščino. Priložnost za naslednje zimovanje bo že v februarju, ko boste lahko smučarji med zimskimi počitnicami znova vijugali na Kopah.

DKH

Foto: Smučarski klub Pivka

PREDSTAVITEV ŠPORTNICE – SANJA SMRDELJ

Sanja lepo pozdravljena in hvala, ker si si vzela čas tudi za domači Pivški list. Pozna se že veliko časa in vem, da imaš poleg dirkanja tudi redno službo in da rada tudi ustvarjaš umetniške šivane izdelke ročne obrti pod imenom Milla, pa vendar ... danes bo beseda tekla o Sanji dirkačici in prav je, da poveva bralkam in bralcem nekaj besed o tebi...

Ja, velja :) sem Sanja Smrdelj iz Klenika, letnik 1987 in preden sem vstopila v svet avtomobilskega dirkanja, sem bila uspešna tudi v kartingu, kar mi danes seveda zelo pomaga ... po vožnji predvsem gorsko hitrostnih dirk v pokalu Yugo, sedaj nastopam s pravo zverino ... še vedno je Yugo, a gre za različico Integrale 4x4 s kar 350 konji in samo 1160 kilogrami teže.

Katerih dirk si se udeležila letos?

Letos sem se udeležila naslednjih dirk: Skradin na Hrvaškem (ki je prvič štel za državno prvenstvo (DP); drugače sem v Skradinu že poznana tekmovalka, vozila sem ga že prejšnja leta, je tudi moja najlepša dirka, saj sta združeni obe moji ljubezni, tako do morja kot do dirkanja.

Koliko dirk sploh šteje za državno prvenstvo?

Za DP je štel 6 dirk (Skradin, Gorjanci, Lučine, Ilirska Bistrica, Buzet in Cividale).

Kljub temu, da sem izpustila 2 dirki, sem sezono zaključila na skupno 3. mestu.

Gorjance – ki jih ne vozim že nekaj let, saj sem v preteklosti imela smolo, na dveh avtih je prišlo do tehnične okvare menjalnika, tako da smo celo sobotno noč »šraufali« ter Cividale v Italiji - tukaj je proga najdaljša in tudi tehnično najbolj zahtevna, ker pa sem zdravstveno omejena s težavami leve roke, pa se te dirke ne udeležujem že od moje bolezni leta 2015.

Kdo je pripravil Yugota, oziroma kot mu ljubkovalno rečete »Little Monster«?

Tale Little Monster smo skupaj z mehaniki in prijatelji sestavljali dve leti, čeprav se še vedno učimo in ni še 100% vozen. Se učimo iz dirke v dirko, tako jaz kot mehaniki. Najprej smo imeli eno sezono težave z avtom, ki mu je postajalo čedalje bolj vroče (temperatura vode 100+),

ko smo to težavo rešili, so pa začeli mehaniki pregrevati (seveda od drugačnih hlapov, hihi :) - čeprav Yugec pije kar 100 litrov na 100 km, so na kakšni dirki mehaniki še večji porabniki :)

Vesela sem, da mi stojijo ob strani, tako starša kot partner in ostali člani ekipe, najbolj zaslužna za vse skupaj sta pa seveda ata Marjan in partner Mitja, brez katerih ne bi bila, kjer sem zdaj.

Praviš, da avto še ni 100% vozen, v kakšnem smislu, kaj to pomeni?

Še vedno nas čaka precej dela, da sestavimo dirkalnik v pravem pomenu besede, jaz pa seveda tudi potrebujem še nekaj odpeljanih kilometrov, da se avtomobilu privadim, saj je zelo drugačen od prejšnjega.

No, v celotni sezoni se zgodi, da si z določeno vožnjo, odsekom, ovinkom zadovoljna, včasih se pa primeri tudi kaj obratnega ... se spomniš česa, kar bi raje pozabila?

Največjo neumnost sem naredila na dirki v Ilirski Bistrici, kjer sem za las zgrešila 1. mesto v skupini: pred zadnjo šikano sem videla, da je po tleh posut pesek absorber, ravno na idealni liniji in ker nisem hotela z gumo zapeljati nanj, sem izbrala drugačno linijo, kar pa me je seveda stalo odličnega rezultata - izbrala sem daljšo linijo, ampak zmanjkalo mi je prostora, da izpeljem šikano, zato sem se ustavila, zapeljala vzvratno in šele nato nadaljevala. (Po posnetku smo izračunali, da sem izgubila 6 sekund). Baba šutasta :)

Večina gledalcev ve in nekako dojema avtomobilski šport kot poletni šport, verjamem pa, da imate tudi prek zime marsikaj za postoriti, mar ne?

Ja seveda ... pozimi nas čaka ogromno dela, vsako prosto uro preživimo v delavnici, kjer razmišljamo in iščemo nove rešitve; saj ne moremo kupiti originalnih delov, vse moramo predelati in prilagoditi. V bistvu konstruiramo komponente in se sproti učimo.

Primer, da bodo bralci razumeli ... pri nas gre za dva različna avtomobila v enem. Vse moramo prilagoditi, saj ne paše niti nič od Yugota niti od Lancie, gre v bistvu samo za predelave, ki pa vzamejo veliko časa, zbranosti,

razmišljanja in na koncu pravilne odločitve. Vse žal niso bile takšne in smo morali veliko stvari popraviti, ampak v tem je čar tega avtomobila. Nikjer ni takega, je eden in edini in mi ga ustvarjamo, ne pa kot kakšni profesionalci v tovarniških ekipah, kjer imajo računalniške programe, komore in vse inštrumente za pomoč pri konstruiranju.

Najbrž pa pri tem delu in druženju tudi uživate, mar ne?

Seveda, to nam je v veselje in spodbujamo drug drugega, čeprav smo se že nekajkrat vprašali, ali smo izbrali pravo pot in pridejo slabi in dobri dnevi. Na koncu pa največ šteje rezultat in pa to, da avto dela in da smo resnično na pravi poti.

Sanja, želimo ti še veliko veselja, uspehov in za konec morda še kakšen kontakt, če bi te želel kdo kontaktirati ali si ogledati tvoje delo tudi na družbenih omrežjih:

Facebook: Sanja Sanc Smrdelj

instagram: sancy.sanc

#ženske v motošportu

Milla ~ unikatne šivarije • www.millaunikatnica.com

Silvo Čelhar

Fotografije: Foto Modlic in Racereport

ZAKLJUČEK SEZONE ŠKD BALTAZAR RACING PIVKA

Po končani poletni sezoni se je za ŠKD Baltazar racing Pivka in posadki J. Kovač - B. Uljančič in M. Česnik - K. Prelaz preselila sezona v drugi del Slovenskega državnega prvenstva. V septembru se je nadaljevala z rallyem v Novi Gorici, udeležili sta se obe posadki kluba, J. Kovač - B. Uljančič sta imela v prvem dnevu obilo težav z dirkalnikom, dobesedno jima je strlo košaro in lamelo posledično poškodovalo tudi menjalnik, tako da so imeli mehaniki obilo dela celo noč do jutranjih ur. Tako smo lahko nadaljevali naslednji dan v konkurenci s pribitkom 15-ih minut. Z odlično borbo, neprespani noči, vožnjo na limitu smo končali na skupnem 3. mestu Yugo pokalu in 11. mestu v diviziji 1 do 1400 cm. Boljše se je odrezala druga posadka M. Česnik - K. Prelaz imela sta manj težav z dirkalnikom. Osvojila sta 2. mesto v Yugo pokalu in 10. mesto do 1400 cm. Nadaljevanje sezone je sledilo pri sosedih na Hrvaškem, z Rallyem v Poreču v uvodnem dnevu je kazalo zelo dobro, saj sta nadzorovala vodstvo do zadnjih 10 KM pred koncem rallyja, tako je posadka J. Kovač - B. Uljančič morala odstopiti zaradi tehnične okvare dirkalnika (utrgalo polosovino). Posadka M. Česnik - K. Prelaz sta se vozila na odličnem drugem mestu, nato jima je sreča obrnila hrbet, primorana sta bila odstopiti z okvaro menjalnika.

Za konec sezone je sledil še Idrijski rally po ozkih in zavitih cestah. M. Česnik - K. Prelaz z obilo težavami, od prebite pnevmatike do utrpanih zadnjih amortizerjev sta le videla ciljno rampo. Z veliko tveganja in borbe z dirkalnikom sta zasedla 7. mesto v Yugo pokalu in 19. mesto do 1400 cm. Tako se je zaključila sezona za posadko M. Česnik

Foto: Lea Štravs

– K. Prelaz, v skupnem seštevku sta osvojila 4. mesto v Yugo pokalu in 23. mesto do 1400 cm, iskrene čestitke za krstno sezono. Posadka J. Kovač - B. Uljančič zopet nista imela sreče, tik pred ciljem jima je zagodel dirkalni (tehnična okvara). Tako sta po končani sezoni zaključila skupno na 3. mestu v Yugo pokalu in na zlati sredini do 1400 cm.

Zahvala gre obema ekipama, ki sta za nas skrbeli in nas bodrili do konca, mehanikom, ki brez njih ne gre, članom podpornikom, članom ŠKD Baltazar racing Pivka, prijateljem, družinam, pokroviteljem, ... skratka vsem, ki so imeli »prste vmes«.

Vidimo se še močnejši v letu 2022.

**Predsednik ŠKD Baltazar racing Pivka
Boštjan Uljančič**

Sončna elektrarna za samooskrbo

Energetska skupnost v večstanovanjskem objektu

Energetski sistemi

ZERO WASTE

Kuhinjske vodne fontane s filtracijo vode

www.hisavode.si

Geodetske storitve

Parcelacija

Ureditev meje

Izravnavna meje

Inženirska geodezija

Določitev hišne številke

Označitev meje v naravi

Izdelava geodetskega načrta

Zakoličba stavbe in drugih objektov

Izdelava elaborata lokacijske izboljšave

Izdelava elaborata za spremembo podatkov katastra stavb

Pomoč pri prodaji in nakupu nepremičnin (izpeljava celotnega posla)

Izdelava elaborata za vpis stavbe in delov stavbe v kataster stavb

Določitev zemljišča pod stavbo in izdelava elaborata za evidentiranje stavbe

PRIDI PO ZNANJE
IN URESNIČI
**SVOJE
SANJE**

VABLJENI NA INFORMATIVNA DNEVA

11. 2. 2022 ob 9.00, 15.00 in 18.00 (le zoom)

12. 2. 2022 ob 9.00

PROGRAMI

GOZDARSKI TEHNIK / 4-letni

GOZDAR / 3-letni

MIZAR / 3-letni

ZDRAVŠTVENA NEGA / 4-letni

BOLNIČAR NEGOVALEC / 3-letni

DIJAŠKI DOM

informativnidnevi.sgls.si
www.sgls.si

SREDNJA GOZDARSKA IN
LESARSKA ŠOLA POSTOJNA

JAN JAN
očesna optika

OČESNA OPTIKA JAN JAN
TC SPAR
TITOVA C. 10
POSTOJNA

05/ 726 31 70

AKCIJA ZA VSAKEGA NEKAJ

- **PROGRESIVNA STEKLA** – 25%
- **DIOPTRIJSKA STEKLA** (iz zaloge) – 30%
- **SONČNA OČALA** (iz zaloge) – 50%
- **DIOPTRIJSKI OKVIR** – 30%
- **SONČNA OČALA Z DIOPTRIJO** – 30 %

* darilni bon v vrednosti 20 eur, ob nakupu nad 90 eur

* za upokoјence dodatni 10% popust

* možnost plačila na do 24. obrokov

* očala na recept

BREZPLAČNA KONTROLA VIDA*

*ob zamenjavi vsaj stekel ali nakupu okvirja - info v optiki

**AKCIJE IN POPUSTI SE MED SEBOJ NE SEŠTEVAJO IN SE
IZKLJUČUJEJO**

Akcije veljajo do vključno 28.02.2022

Naročnik oglasa: Optika Jan Jan, Lekic, d.o.o., Postojna

hitro in ugodno
brez stroškov odobritve
obrestna mera od 0,375 %
brez zavarovanj

Mikroposojila.
Tukaj. Zdaj.

Sklad skladow
POSLOVANJE

PH Primorska
hranilnica

NOVO

Pivka

RES OKUSNA
PRAVA MORTADELA
100% PIŠČANČJA

Pivka

PIŠČANČJA MORTADELA
narezek

Slovensko poreklo

*Ljubljani nikoli ne umrejo,
dokler živijo tisti, ki jih
imajo radi.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, none, tašče in sestre

DEŠE TOMŠIČ IZ PARIJ

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, znancem in prijateljem za izrečena sožalja in darove za Junake 3. nadstropja – za društvo staršev otrok, zdravljenih na hemato-onkološkem oddelku, namesto cvetja in sveč.

Posebej se zahvaljujemo domačemu župniku za pogrebno slovesnost, zboru Sonček za petje, Cvetličarni Jurman in podjetju Komus. Hvala vsem, ki ste jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujemo vsi njeni

Saši v zahvalo in hvaležen spomin

Po težki bolezni je tiho odšla od nas Saša Bergoč, rojakinja iz Radohove vasi, profesorica nemščine in stalna sopotnica na številnih potovanjih k prijateljem v pobrateni Durach, na naših srečanjih z njimi na Pivki in ob skupnem odkrivanju lepote Slovenije. Saša je z njej lastno skromnostjo pomagala poglobljati stike med občani naše občine in Duracha. Bila je pomemben in nepogrešljiv del naših srečanj. Pristrčnost, odprtost, pripravljenost vedno pomagati reševati jezikovne in druge pregrade, vedrina in jasnost misli in izraženega – to je krasilo Sašo. Številni njeni dijaki se je spominjajo kot dobro profesorico, ki je ob poučevanju nevsiljivo delila tudi k izobraževanju neločljivo vzgojo. Še kako drži, kar je globoko v slovenskem narodnem bistvu, da ostaja v ljudeh spomin na tiste, ki so brez slave in lovorovih listov tega sveta veliko dobrega storili. Takšna je bila Saša, skromna in vedno pripravljena pomagati s svojim bogatim znanjem in še bolj s svojo zadržano toplino. Čeprav se je vedno otepala javnih zahval in hvale, res od srca iskrena hvala, Saša in naj ti bo Bog bogat plačnik.

*V imenu Društva prijateljstva Most Pivka in prijateljev iz
Duracha
Ernest Margon*

ALEKSANDRI V SPOMIN

Tvoj dom z družino je bil v Postojni, kjer si vso svojo delovno dobo posvetila pedagoškemu delu in učila generacije dijakov. Pogosto si se vračala v tebi tako ljubo »Radohovo vas«.

Ciril Zlobec je nekoč napisal: »Pojdi kamorkoli, zmeraj te ostane nekaj tam, kjer si se rodil....« Pivčani te dobro poznajo, ker si kot prevajalka hodila z njimi v pobrateni Durach in njihove obiskovalce vodila po naših krajih.

V osnovni šoli Pivka sva bili sošolki. Šolanje sva nadaljevali v gimnaziji Postojna, kjer sva vsa štiri leta skupaj sedeli v šolski klopi. Vsak dan pa potovali z vlakom v in iz šole. Najino prijateljstvo se je krepilo. Bila si naš vzor odlične dijakinje, marljive, skromne in vedno pripravljena pomagati.

Po srednji šoli so se najine poti razšle, a ostali sva tesni prijateljici do konca tvojega življenja. Pogosto si me obiskovala. Vmes sva si tudi kaj napisali, saj sva bili obe zagovornici lepe pisane slovenske besede.

Lansko leto v adventnem času si mi še zadnjič pisala. Odšla si, spomin nate bo večno ostal. Pogrešala te bom, Saša.

VERI Postojna, advent 2020
Časi niso prijazni, vendar stopimo
v novo leto z novim upanjem.
Vsak dan napolnimo z dobrimi
mislimi na vse, ki jih spoštujemo
in jim želimo vse najboljše. Tudi tebi.
Sedaj, ko smo vse več časa sami
s seboj, misli pogosto uhojajo v
naša skupna leta, zlasti šolska.
Bilo je lepo.
Leto pa ti želim spokojno pričakovanje
božiča in vse dolno v prihodnjem letu.
Enako tudi vsem tvojim. Saša

Vera Avsec

NAPOVEDNIK

DOGODKOV V OBČINI PIVKA

JANUAR

26. januar ob 16. uri, online dogodek

TURIZEM ZDAJ IN V PRIHODNJE

Informacije in prijava: www.inkubator-perspektiva.si
(organizira: Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva)

do 28. januarja, Hiša kulture Pivka

RAZSTAVA: TRKI (Urška Alič)

(organizira: Hiša kulture Pivka)

FEBRUAR

od 4. do 25. februarja, Hiša kulture Pivka

RAZSTAVA: VMES/ IN BETWEEN (Nina Čelhar)

(organizira: Hiša kulture Pivka)

11. in 12. februar, Šolski center Postojna in Gimnazija Ilirska Bistrica

VIRTUALNI INFORMATIVNI DAN

Več informacij na scpo.si

(organizira: Šolski center Postojna)

od 14. do 18. februarja, Ljudska univerza Postojna

VPIS V OSNOVNO ŠOLO ZA ODRASLE

(Več informacij: lu-postojna@zavod-znanje.si, 05/721 12 80)

vsako soboto in nedeljo

KINO PIVKA

Aktualen spored kino predvajanj je objavljen na FB strani Kino Pivka, Radio 94 ter na strani Občine Pivka.

vsak delavnik med 8. in 16. uro, Ljudska univerza Postojna

SVETOVALNO SREDIŠČE IN SREDIŠČE ZA SAMOSTOJNO UČENJE

Brezplačno. Predhodna najava na ana.sabec@zavod-znanje.si, 05/721 12 84.

(organizira Ljudska univerza Postojna)

DINA PIVKA

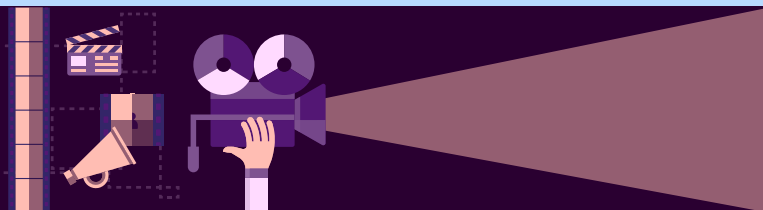
torek – petek: 11.00 – 14.00

sobota – nedelja: 10.00 – 16.00

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE

ponedeljek – petek: 11.00 – 14.00

sobota, nedelja, prazniki, šolske počitnice: 10.00 – 16.00

KINO KOTIČEK

OBIŠČITE KINO PIVKA

Kino predstave so na sporedu vsako soboto in nedeljo z risanko ter filmsko uspešnico.

V mesecu februarju bodo na sporedu:

- Greta
- Ulica nočnih mor
- Padec lune
- Veliki Rdeči Pes Clifford (sinhronizirano)

► ter še veliko drugih filmskih uspešnic!

Predstave so objavljene na FB strani Kino Pivka, Radio 94 ter na strani Občine Pivka.

USPEŠNICE

GRETA

Eno leto v življenju mlade podnebne aktivistke Grete Thunberg: od prve samotne stavke pred švedskim parlamentom do vzpona med globalne ikone.

ULICA NOČNIH MOR

Temačna zgodba sledi ambicioznemu potujočemu mentalistu, ki ima talent, da lahko manipulira z ljudmi z nekaj skrbno izbranimi besedami. V veri, da bo sam dosegel svetovni uspeh, se spusti v vezo z dr. Lilith Ritter, psihiatrinjo, ki je še bolj nevarna od njega. Stvari postajajo iz trenutka v trenutek bolj čudne.

PADEC LUNE

Skrivnostna sila zbije Luno iz svoje orbite jo pošlje v trk z življenjem, kot ga poznamo. Svet je na robu uničenja. Izvršna direktorica Nase in nekdanja astronautka Jo Fowler (Halle Berry) je prepričana, da ve kako rešiti svet, z izjemo enega astronauta, iz svoje preteklosti, Briana Harperja (Patrick Wilson). Neverjetni junaki se bodo odpravili na nemogočo zadnjo misijo v vesolje in za seboj pustili vse, ki jih imajo radi, le da bodo ugotovili, da naša Luna ni to, kar mislimo, da je.

VELIKI RDEČI PES Clifford (sinhronizirano)

Ko si srednjeolka Emily Elizabeth zaželi, da bi njen majhen, rdeč kužek zrasel v velikega in mogočnega psa, ne pričakuje, da bo v svojem majhnem stanovanju v New Yorku našla dvanajst metrov visokega psa. V prizadevanju, da bi zadržala svojega ljubljenečka, se Emily odloči poiskati čarobnega oskrbnika živali, za katerega upa, da bo lahko Clifforda vrnil v normalno velikost.